

การศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ในภาคตะวันออก
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นางสาวแก้วตา พึ่งตนเอง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2555
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

A STUDY OF THE STATE OF SCHOOL ADMINISTRATION OF THE LEADING
MORAL SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION
IN THE EASTERN REGION

Miss Kaewta Phungtoneng

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Administration
Department of Educational Policy, Management and Leadership
Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 2012
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาศาภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ในภาคตะวันออกเฉียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน
โดย	นางสาวแก้วตา พึ่งตนเอง
สาขาวิชา	บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชญาพิมพ์ อุสาโห

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชนิดา รักษ์พลเมือง)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขพันธ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชญาพิมพ์ อุสาโห)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์)

แก้ตัว ฟังตนเอง : การศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในภาคตะวันออก
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน. (A STUDY OF THE STATE OF
SCHOOL ADMINISTRATION OF THE LEADING MORAL SCHOOLS UNDER THE
OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION IN THE EASTERN REGION)
อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ.ดร.ชญาพิมพ์ อุสาโห, 147 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ(Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการ
บริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน
มีกรอบแนวคิดการใช้วงจรคุณภาพ (PDCA Cycle) ในการบริหารโรงเรียนคุณธรรม ชั้นนำทั้ง 3 ด้าน คือ
ด้านการปลูกฝังคุณธรรม (คุณธรรมเพื่อพัฒนาตน คุณธรรมเพื่อพัฒนา การทำงานและคุณธรรมเพื่อ
การอยู่ร่วมกันในสังคม) ด้านหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และด้านเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่
คุณธรรม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)
และมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เทียบจากตาราง Krejcie
and Morgan ระดับความเชื่อมั่น 95% จากประชากร 103 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 86 โรงเรียน
ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 86 คน หัวหน้าผู้รับผิดชอบโครงการจำนวน 86 คน ครูจำนวน
86 คน รวมผู้ให้ข้อมูล จำนวน 258 คน จากโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในภาคตะวันออกในจังหวัด ชลบุรี
ระยอง จันทบุรี และตราด โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) วิเคราะห์
ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

สภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พิจารณาในภาพรวม พบว่ากระบวนการวางแผน (P-Plan) การปฏิบัติ ตาม
แผน (D-Do) การตรวจสอบผลการดำเนินงาน (C-Check) และการปรับปรุงให้เหมาะสมตาม ผลการ
ประเมิน(A-Act) มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด สำหรับค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการปฏิบัติตามแผน
รองลงมา ด้านการวางแผน และด้านการปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมิน
ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการตรวจสอบผลการดำเนินงาน

ภาควิชานโยบาย การจัดการและ.....ลายมือชื่อนิติ.....

.....ความเป็นผู้นำทางการศึกษา.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

สาขาวิชาบริหารการศึกษา.....

ปีการศึกษา.....2555.....

5283313727 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEYWORDS : LEADING MORAL SCHOOL / BASIC EDUCATION COMMISSION / MORAL

KAEWTA PHUNGTONG : A STUDY OF THE STATE OF SCHOOL ADMINISTRATION OF THE LEADING MORAL SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION IN THE EASTERN REGION.

ADVISOR : ASST. PROF. CHAYAPIM USAHO, Ph.D. ,147 pp.

The objective of this research was to study the state of school administration of leading moral schools under the Office of the Basic Education Commission in the eastern region using the framework of PDCA (Deming Cycle) to administer the leading moral schools based on three aspects: cultivate moral: self development moral, work moral and society coexistence moral, good governance for administration and Sufficiency economy with moral. This research using questionnaires with checklist and rating scale for 258 informants comprising 86 administrators 86 project directors and 86 instructors from leading moral schools in the eastern region provinces Chon Buri, Rayong, Chantaburi and Trad. The data were analyzed using percentage, mean and standard deviation.

The research findings were summarized as follows:

The results of the study revealed that the practice on the PDCA cycle to administer the leading moral schools as a whole, was rated at the highest level. Considering each aspect, it was found that the maximum mean fell on D-Do, followed by P-Plan, and the lowest mean on C-Check

Department : ...Educational Policy..... Student's Signature

...and Leadership..... Advisor's Signature

Field of Study : ...Educational.....

Academic Year : ...2012.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความสามารถอย่างสูงจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชญาพิมพ์ อุสาโห อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณามอบคำแนะนำ เป็นที่ปรึกษาให้ความรู้ อีกทั้งข้อเสนอแนะตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้ความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นและเป็นที่กำลังใจที่ดีมาโดยตลอด รวมทั้ง รองศาสตราจารย์เอกชัย กี่สุขพันธ์ ประธานกรรมการ และรองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ จนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับการอนุมัติอย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่เสียสละเวลาในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ หัวหน้าผู้รับผิดชอบโครงการ และครูโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ทุกท่านที่กรุณาให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในคณะครุศาสตร์ โดยเฉพาะ สาขาวิชาบริหารการศึกษาที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และถ่ายทอดประสบการณ์อันมีค่าแก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นมหาบัณฑิตบริหารการศึกษา ที่ให้กำลังใจและคำแนะนำช่วยเหลือเป็นอย่างดี สำหรับผู้วิจัยตลอดมา รวมทั้งขอขอบพระคุณทุกท่านที่ไม่ได้เอ่ยนาม แต่มีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์

ท้ายที่สุดนี้ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงในความห่วงใยดูแลเอาใจใส่ และให้กำลังใจ ของคุณพ่อ คุณแม่ ผู้มีพระคุณยิ่งในการสนับสนุนการศึกษาระดับมหาบัณฑิตของผู้วิจัย ในครั้งนี้ด้วยความเสียสละ อดทน ให้ความรัก และความช่วยเหลือทุกๆ เรื่อง ขอขอบคุณน้องชายที่ช่วยเหลือด้านต่างๆรวมทั้งเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา คุณค่าของวิทยานิพนธ์นี้ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครูบาอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฌ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดของการวิจัย	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
วิธีการดำเนินการวิจัย	9
การนำเสนอผลการวิจัย	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา	11
แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ	25
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	40
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	47
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48

	หน้า
โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถาม	49
การดำเนินงานจัดเก็บข้อมูล	50
การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ	51
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	53
ตอนที่ 2 สภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก	55
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	70
สรุปผลการวิจัย	70
อภิปรายผลการวิจัย	72
ข้อเสนอแนะ	78
รายการอ้างอิง	80
ภาคผนวก	85
ภาคผนวก ก	86
ภาคผนวก ข	106
ภาคผนวก ค	118
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	124

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถาม	49
2	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ	53
3	สภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ โดยภาพรวม.....	56
4	สภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำด้านการวางแผน.....	56
5	สภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ด้านการปฏิบัติตามแผน โดยพิจารณาจากมาตรฐานโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ	59
6	คุณธรรมชั้นนำด้านการปฏิบัติตามแผนการปลูกฝังคุณธรรมเพื่อพัฒนาตน	60
7	สภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ด้านการปฏิบัติตามแผน การปลูกฝังคุณธรรมเพื่อพัฒนาการทำงาน	61
8	สภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ด้านการปฏิบัติตามแผน การปลูกฝังคุณธรรมเพื่อพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม	62
9	สภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ด้านการปฏิบัติตามแผน การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	63
10	สภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ด้านการปฏิบัติตามแผน การบริหารตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม	64
11	สภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ด้านการตรวจสอบ ผลการดำเนินงาน	65
12	สภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ด้านการปรับปรุง ให้เหมาะสมตามผลการประเมิน.....	67

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
2	วงจร PDCA ในยุคแรก	17
3	วงจร PDCA กับการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	18
4	กระบวนการของวงจร PDCA	19
5	ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	34
6	ขั้นตอนการวิจัย	52

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้เห็นถึงการจัดการศึกษาให้เกิดความรู้คู่คุณธรรมจึงได้กำหนดหน้าที่ของรัฐในการจัดการศึกษาตาม มาตรา 81 รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้จัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540, 2546: 25) สอดรับการให้ความสำคัญในด้านหลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่ คุณธรรมในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 78(1) รัฐต้องดำเนินการ ตามแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปเพื่อการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และ ความมั่นคงของประเทศอย่างยั่งยืน โดยต้องส่งเสริมการดำเนินการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และค้ำจุนถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติในภาพรวมเป็นสำคัญ การมุ่งเน้นการพัฒนาคุณธรรม ในมาตรา 78(4) รัฐต้องดำเนินการพัฒนาระบบงานภาครัฐ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ คุณธรรม และจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐควบคู่ไปกับการปรับปรุงรูปแบบและวิธีการทำงาน เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐใช้ หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ และเพื่อไม่ให้เกิดการนำ ศาสนามาเป็นอุปสรรคในมาตรา 79 รัฐต้องให้ความอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาซึ่งเป็น ศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านานและศาสนาอื่น ทั้งต้องส่งเสริมความเข้าใจ อันดีและความสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา รวมทั้งสนับสนุนการนำหลักธรรมของ ศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิตและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 83 รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการดำเนินการตามแนว ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาตรา 84(2) รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจโดย สนับสนุนให้มีการใช้หลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมมาภิบาลควบคู่ประกอบกิจการ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550, 2550: 30-35)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาในหมวด 1 มาตรา 6 ให้การจัดการศึกษาต้อง

เป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมมีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขในมาตรา 23 การจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ รวมถึงมาตรา 24(4) ที่กำหนดให้การจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ทุกวิชา (รวมกฎหมายการศึกษาเข้าสู่โครงสร้างใหม่ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 108-113)

แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545 – 2559) ได้กำหนดวัตถุประสงค์พัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุลเพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนา มีแนวนโยบายเพื่อดำเนินการการปลูกฝังและเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในระบบวิถีชีวิตที่ดีงาม และวัตถุประสงค์สร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญา การเรียนรู้ตามแนวนโยบาย การพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรคความรู้ ความคิด ความประพฤติ คุณธรรมของคน นโยบายการสร้างสรรค ประยุกต์ใช้ เผยแพร่ความรู้ การเรียนรู้เพื่อสร้างสังคม คุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ (รวมกฎหมายการศึกษา เข้าสู่โครงสร้างใหม่ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 312-344)

เนื่องจากสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยในปัจจุบันที่มีลักษณะของการนิยมในวัตถุ มีผลกระทบต่อคุณธรรม จริยธรรม ส่งผลให้ระดับศีลธรรมถดถอยลดน้อยลงเรื่อยๆ ขณะเดียวกัน ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการประพฤติ ปฏิบัติผิดจรรยาบรรณ ของความเป็นครูที่มีต่อศิษย์และสังคม อีกทั้งในสังคมไทยยังมีการเอาวัดเอาเปรียบ อ้อราษฎ์บังหลวง แก่งแย่งแข่งขัน ซึ่งดีซึ่งเด่นอย่างไม่มีศีลธรรมในจิตใจ นักเรียนบางส่วนก็ไม่สนใจศึกษาเล่าเรียน วัตถุนิยม ฟุ้งเฟ้อ เกิดการมั่วสุมในสถาน เริงรมย์ เสพสิ่งเสพติด ยกพวกตีกัน ปัญหาเหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาคุณธรรมในสังคมที่เกิดจากการไม่มีการเรียนรู้อย่างลึกซึ้ง และไม่ยึดมั่นในหลักธรรมของศาสนาทั้งสิ้น จึงมีการกำหนดนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552 - 2561) โดยเป้าหมายยุทธศาสตร์ที่ 3 คนไทยใฝ่ดี มีคุณธรรมพื้นฐาน มีจิตสำนึกและค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีจิตสาธารณะ มีวัฒนธรรมประชาธิปไตย กำหนดตัวบ่งชี้ให้ผู้เรียนทุกระดับ การศึกษาไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 75 มีคุณธรรม จริยธรรม และ จำนวนคนดีเด็ก เยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชนลดลงร้อยละ 10 ต่อปี

เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 7) พ.ศ.2550 เรื่อง การบริหาร

ราชการส่วนภูมิภาค กำหนดให้มีการบริหารราชการโดยให้มีการบริหารราชการของกลุ่มจังหวัด แบ่งเป็น 18 กลุ่มจังหวัด และจากสถิติจำนวนคดีที่เด็กและเยาวชนถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศปี พ.ศ.2549 - 2551 โดยแบ่งตามกลุ่มจังหวัด พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงใต้แก่ จังหวัด ชลบุรี ระยอง จันทบุรีตราด จำนวนคดีที่เด็กและเยาวชนถูกดำเนินคดีปี 2549 จำนวน 2,849 คดี ปี 2550 จำนวน 2,683 คดี ปี 2551 จำนวน 2,509 คดี ซึ่งมีแนวโน้มลดลงตามลำดับ ซึ่งจำนวนคดีที่เด็กและเยาวชนมีแนวโน้มลดลงนั้นแสดงให้เห็นได้ว่า โรงเรียนในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงใต้มีการบริหารโรงเรียนตามหลักการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำที่สามารถนำไปเป็นแบบอย่างได้

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า คุณธรรมเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลให้คนมีปัญญาพัฒนาและแก้ปัญหาชีวิตได้ เนื่องจากโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำนั้นมีการปลูกฝังคุณธรรมเพื่อพัฒนาคน การทำงาน พัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม มีหลักธรรมาภิบาลเสริมสร้างคุณธรรมทำให้เกิดความชอบธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ ลดการเอาัดเอาเปรียบ ข้อราษฎร์บังหลวง แก่งแย่งแข่งขัน ชิงดีชิงเด่น และมีหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่วิถีชีวิต นำไปสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน มีความพอเพียง มีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริตแบ่งปันใช้ความรอบรู้รอบคอบ ระมัดระวัง ดำเนินชีวิตด้วยความเพียรความอดทน มีสติ ปัญญาและรู้จักสามัคคี ทำให้ผู้เกี่ยวข้องการศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำเพื่อเป็นแบบอย่างและแนวทางให้กับโรงเรียนอื่นๆ พัฒนาเป็นโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ให้มีปริมาณมากขึ้น ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาที่เน้นคุณธรรมนำความรู้ พัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษา ให้เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณธรรม ส่งผลดีให้สังคมไทยและสังคมโลก

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารโรงเรียน ด้านการปลูกฝังคุณธรรม ด้านหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และด้านหลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรมให้กับโรงเรียนอื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ในภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับด้านการปลูกฝังคุณธรรม ด้านหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และด้านเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม ของโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ปี 2550 ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกับ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

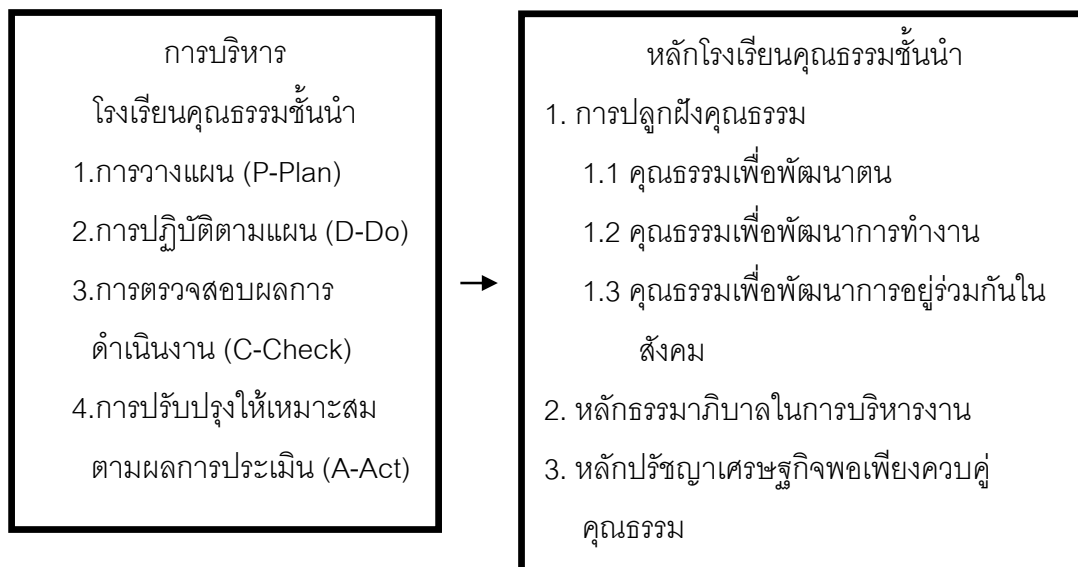
ผู้วิจัยเลือกพื้นที่ในการศึกษา คือ โรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ปี 2550 ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกับ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงใต้แก่จังหวัด ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด จำนวน 103 โรงเรียน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (2550) และ Deming, W.Edwards (1994) มีการดำเนินการตามมาตรฐานด้านการปลูกฝังคุณธรรม ด้านหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และด้านเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม ดังนี้

1. การวางแผน (P-Plan)
2. การปฏิบัติตามแผน (D-Do)
3. การตรวจสอบผลการดำเนินงาน (C-Check)
4. การปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมิน (A-Act)

กรอบแนวคิดในการวิจัยแสดงได้ดังแผนภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

สภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ หมายถึง การดำเนินงานในโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำตามมาตรฐานที่ระบุไว้ในคู่มือการจัดทำรายงานการประเมินตนเองโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ปีการศึกษา 2550 โดยมีกระบวนการวางแผน การดำเนินงาน การตรวจสอบติดตาม การพัฒนาดำเนินงานให้เหมาะสม

มาตรฐานโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ หมายถึง โรงเรียนที่มีการดำเนินการหลักการปลูกฝังคุณธรรม หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม

ตัวบ่งชี้มาตรฐานหลักการปลูกฝังคุณธรรม หมายถึง โรงเรียนมี

- 1) การกำหนดแนวปฏิบัติเพื่อเป็นทิศทางในการปลูกฝังผู้เรียนและบุคลากรให้มีคุณธรรมและเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบ
- 2) การดำเนินงานตามแผนการปลูกฝังคุณธรรม
- 3) การตรวจสอบ

และประเมินผลการดำเนินงานตามแผนการปลูกฝังคุณธรรม 4) การพัฒนาการดำเนินงานด้านการปลูกฝังคุณธรรม สามารถเป็นต้นแบบของการเรียนรู้ในเครือข่ายโรงเรียนคุณธรรม

ตัวบ่งชี้มาตรฐานหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน หมายถึง โรงเรียนมี

1) ผู้นำที่มีหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ 2) การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ 3) การประเมินผลการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล 4) การพัฒนาระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

ตัวบ่งชี้มาตรฐานหลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม หมายถึง โรงเรียนมี

1) แผนการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม 2) การดำเนินงานตามแผนหลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม 3) การประเมินผลแผนหลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม 4) การพัฒนาการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม

การบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ หมายถึง กระบวนการวางแผน

การดำเนินการตรวจสอบติดตาม และการดำเนินการให้เหมาะสมในโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ซึ่งประกอบด้วย

การวางแผน (P – Plan) หมายถึง การเตรียมการ 1) ขั้นตอนการกำหนดแผนการดำเนินการ แนวทางปฏิบัติเพื่อเป็นทิศทาง ในการปลูกฝังผู้เรียน และบุคลากรให้มีคุณธรรม 2) แนวทางปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน 3) นโยบายการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม

การดำเนินการ (D – Do) หมายถึง การปฏิบัติตามแผน 1) หลักการปลูกฝังคุณธรรม 2) หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน 3) หลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม

การตรวจสอบติดตาม (C – Check) หมายถึง การประเมินการดำเนินงานตามแผน 1) หลักการปลูกฝังคุณธรรม 2) หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน 3) หลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม

การดำเนินการให้เหมาะสม (A – Act) หมายถึง การนำผลการประเมินที่ผ่านมาปรับใช้เพื่อพัฒนาการดำเนินงานตามแผน 1) หลักการปลูกฝังคุณธรรม 2) หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน 3) หลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม

โรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ หมายถึง โรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์และคุณสมบัติตาม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ในคู่มือการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง โรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ปีการศึกษา 2550 ซึ่งประกอบด้วย 1) เป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพในการปลูกฝังศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมมาอย่างต่อเนื่องเป็นที่ยอมรับของผู้บริหารครูในเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งเป็นที่ยอมรับของชุมชนรอบโรงเรียน 2) เป็นโรงเรียนที่ใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงาน 3) เป็นโรงเรียนที่นำหลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรมมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและเรียนรู้สอดแทรกในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการบริหารจัดการ 4) บุคลากรส่วนใหญ่ในโรงเรียนสามารถเป็นแบบอย่างในด้านคุณธรรม ด้านการใช้หลักธรรมาภิบาล และด้านการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรมในวิถีชีวิต

การปลูกฝังคุณธรรม หมายถึง แนวปฏิบัติให้ผู้เรียนมีคุณธรรมตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือตามคุณธรรม 3 กลุ่มของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย 1) คุณธรรมเพื่อการพัฒนาตน 2) คุณธรรมเพื่อพัฒนาการทำงาน 3) คุณธรรมเพื่อพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม

คุณธรรมเพื่อการพัฒนาตน หมายถึง แนวปฏิบัติให้ผู้เรียนพัฒนาคุณธรรมของตนได้เต็มตามศักยภาพและดำรงตนอย่างมีความสุข โดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น ประกอบด้วย คุณธรรม 6 ประการ คือ รักสะอาด ความสนใจใฝ่รู้ ความเชื่อมั่นในตนเอง การพึ่งตนเอง การรักษาศีล 5 หรือหลักธรรมขั้นพื้นฐานของศาสนาที่ตนนับถือ และหลักเลี้ยงบายนุช

คุณธรรมเพื่อพัฒนาการทำงาน หมายถึง แนวปฏิบัติเพื่อความสำเร็จของการทำงานรายบุคคลและการทำงานกลุ่ม ประกอบด้วยคุณธรรม 6 ประการ คือ ความอดุสาหะ ความประหยัด ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีน้ำใจ

คุณธรรมเพื่อพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม หมายถึง แนวปฏิบัติให้สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน ประกอบด้วยคุณธรรม 6 ประการ คือ ความกตัญญูกตเวที ความเสียสละ ความสามัคคี ความมีมนุษยสัมพันธ์ ความเป็นประชาธิปไตย และจิตสาธารณะ

หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน หมายถึง หลักการของธรรมาภิบาล หรือ Good Governance ตามที่ UNESCAP กำหนดมี 8 ประการ 1) การมีส่วนร่วม

2) การปฏิบัติตามกฎหมาย 3) ความโปร่งใส 4) ความรับผิดชอบ 5) ความสอดคล้อง
6) ความเสมอภาค 7) การมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 8) การมีเหตุผล

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม หมายถึง แนวทางการดำรง
และปฏิบัติตน อย่างมีเหตุผล พอประมาณ และภูมิคุ้มกันที่ดี โดยมีเงื่อนไขความรู้ ได้แก่ รอบรู้
รอบคอบ ระมัดระวัง และเงื่อนไขคุณธรรม ได้แก่ ซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน อดทน แบ่งปัน เพื่อ
นำไปสู่ชีวิต เศรษฐกิจ สังคม สมดุล มั่นคงและยั่งยืน

โรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในภาคตะวันออก หมายถึง โรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัด ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

จากผลการวิจัย เรื่อง สภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในภาคตะวันออก
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดการที่เป็น
ประโยชน์ต่อระดับโรงเรียน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ดังนี้

ระดับโรงเรียน

โรงเรียนสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดการวางแผน การปฏิบัติตามแผน
การตรวจสอบ และการปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมิน เพื่อพัฒนาหลักการปลูกฝัง
คุณธรรม หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และหลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม
ของโรงเรียนโดยกำหนดแนวทางดังกล่าวลงในแผนปฏิบัติการประจำปี ตลอดจนแผนปฏิบัติการ
ระยะยาวของโรงเรียน

ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

เขตพื้นที่การศึกษา ใช้เป็นแนวทางในการ ส่งเสริมให้โรงเรียนมีการปลูกฝัง
คุณธรรม ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และมีหลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม
ในโรงเรียน ตลอดจนเป็นแนวทางในการให้ความรู้ คำปรึกษา และคำแนะนำ แก่โรงเรียนที่สนใจ
ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายในการพัฒนาคุณธรรม ธรรมภิบาล และเศรษฐกิจพอเพียง ในโรงเรียนโดยมีเป้าหมายที่ชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติได้ ตลอดจนสนับสนุนด้านต่างๆที่จำเป็น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยผู้วิจัยได้ออกแบบขั้นตอนการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องและกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาเอกสาร ตำราและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ โดยสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้เบื้องต้น แล้วประมวลสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยและนิยามศัพท์

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลของโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในภาคตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งมีขั้นตอนในการศึกษา ดังนี้

1. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 103 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเทียบจากตารางประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970: 607-610) ที่ความคาดเคลื่อน 5% และระดับความเชื่อมั่น 95% จากประชากร 103 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 86 โรงเรียน

1.3 วิธีการสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

1.4 ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 86 คน หัวหน้าผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนละ 1 คน จำนวน 86 คน และครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำโรงเรียนละ 1 คน จำนวน 86 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 258 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย

2.2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

3. ดำเนินการจัดเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยทำหน้าที่ขอจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการให้ข้อมูลตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยส่งและเก็บแบบสอบถามทางไปรษณีย์ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows Ver.11.5 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

การนำเสนอผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัย โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย กรอบแนวคิดการวิจัย คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และวิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 2 เอกสารและงาน วิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียง

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ในการวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะทั้งข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย และข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ในภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารตำราเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

1.1 ความหมายของการบริหาร

สมพงษ์ เกษมสิน (2526: 14) ได้นิยามความหมาย การบริหาร หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์ เพื่อนำทรัพยากรบริหาร มาประกอบการตามกระบวนการบริหารเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ

อุทัย ธรรมเตโช (2531: 39) ได้นิยามความหมาย การบริหาร หมายถึง กิจกรรมตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมกันดำเนินการเพื่อให้สำเร็จวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือ หลายอย่าง ร่วมกัน

วิจิตร ศรีสะอ้าน (2536: 6) ได้นิยามความหมาย การบริหาร หมายถึง กิจกรรมของกลุ่มบุคคล ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ที่ร่วมมือกันทำกิจกรรมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยใช้กระบวนการและทรัพยากรที่เหมาะสม การกระทำกิจกรรมใดๆที่ต้องใช้คนหลายคนร่วมกันทำหากจะให้บังเกิดผลดีมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีการบริหารงานที่ดี และการบริหารเป็นบริการประเภทหนึ่ง

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2538: 1-2) ได้นิยามความหมาย การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่างๆที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมมือกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การบริหารมีองค์ประกอบอยู่ 4 ประการ คือ กลุ่มบุคคล จุดมุ่งหมาย กระบวนการทำงาน และ ทรัพยากร

สุธี สุทธิสมบุญรณ์ และสมาน รังสิโยภุชญา (2541: 1) ได้นิยามความหมาย การบริหาร หมายถึง การดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้ โดยอาศัย ปัจจัยต่างๆ ได้แก่ คน เงิน วัสดุสิ่งของ และวิธีปฏิบัติงาน เป็นอุปกรณ์ในการดำเนินงาน และการบริหาร คือ การทำให้งานสำเร็จโดยอาศัยบุคคลอื่น

เสนาะ ตีเยาว์ (2543: 1) ได้นิยามความหมาย การบริหาร หมายถึง กระบวนการทำงาน กับคนและวัสดุ โดยใช้ทรัพยากรขององค์การที่มีอยู่อย่างจำกัด และภายใต้สภาพแวดล้อม ที่เปลี่ยนแปลงให้บรรลุวัตถุประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล

จันทราณี สงวนนาม (2551: 11) ได้นิยามความหมาย การบริหาร หมายถึง เรื่องของการทำกิจกรรมโดยผู้บริหารและสมาชิกในองค์การเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยี ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

สมยศ นาวิการ (2544: 4) ได้นิยามความหมาย การบริหาร หมายถึง กระบวนการของการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ และการควบคุมกำลัง ความพยายามของสมาชิกขององค์การและทรัพยากรอื่นๆ เพื่อความสำเร็จในเป้าหมายขององค์การที่กำหนดไว้

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2554: 3) ได้นิยามความหมาย การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่างๆที่บุคคล ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมมือกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ที่บุคคลร่วมกันกำหนดโดยใช้กระบวนการอย่างมีระเบียบและใช้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสม การบริหารเกี่ยวกับหลักการกว้างๆ 6 ประการ คือ

1. มีบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
2. กลุ่มบุคคลดังกล่าวร่วมมือกัน

3. ทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างด้วยความประสานสัมพันธ์ และมีระบบ ระเบียบ กฎเกณฑ์
4. ด้วยการรู้จักใช้ทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสม
5. ให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างที่กำหนดไว้ล่วงหน้า อย่างชัดเจน
6. วัตถุประสงค์ดังกล่าวได้ช่วยกันกำหนดขึ้น โดยทุกคนรับรู้ และเห็นด้วยตรงกัน

Simon (1966: 3) ได้นิยามความหมาย การบริหาร หมายถึง กิจกรรมที่บุคคล ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมมือกันดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง ร่วมกัน

จากความหมายของ การบริหาร ดังกล่าว สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมมือกันทำงาน ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมาย มีกระบวนการและเทคนิคต่างๆ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุด อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.2 ความหมายของการบริหารการศึกษา

สมบุญธน์ พรธนนภพ (2521: 3) ได้นิยามความหมาย การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินการต่างๆของกลุ่มบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา สมาชิกของสังคมให้มีความเจริญงอกงาม ในด้านต่างๆอย่างเต็มที่และเหมาะสมกับความแตกต่าง ระหว่างเอกัตบุคคลเพื่อให้เขาเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

อุทัย ธรรมเตโช (2531: 40) ได้นิยามความหมาย การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่ผู้บริหารการศึกษา กระทำเพื่อพัฒนาพลเมืองของชาติ ให้มีคุณภาพและคุณธรรม

กิติมา ปรีดีดีลิก (2532: 4) ได้นิยามความหมาย การบริหารการศึกษา หมายถึง ความพยายามที่จะดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวกับการศึกษา โดยให้มีผลผลิต คือผู้เรียนที่มีคุณภาพ ในที่สุด

ภาวิตา ธาธาศรีสุทธิ (2542: 6) ได้นิยามความหมาย การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่างๆที่หลายคนร่วมกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคม ในทุกๆด้าน นับแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกัน กับ ความต้องการของสังคมโดยกระบวนการต่างๆที่อาศัย ควบคุมสิ่งแวดล้อม ให้มีผลต่อบุคคล และ อาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสมเพื่อให้บุคคล พัฒนาไปตรงตามเป้าหมาย ของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2543: 3-4) ได้นิยามความหมาย การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่างๆที่บุคคลหลายคนร่วมมือกัน ดำเนินการเพื่อพัฒนา สมาชิกของสังคม ในทุกๆด้านนับตั้งแต่ บุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถ พฤติกรรมและคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยม ตรงกันกับความต้องการของสังคม ที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

จากความหมายของ การบริหารการศึกษา ดังกล่าว สรุปได้ว่า การบริหาร การศึกษา หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่างๆของกลุ่มบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุกๆด้าน ให้มีคุณภาพและคุณธรรม สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

1.3 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

อำนาจ ถาวร (2530: 1) ได้นิยามความหมาย การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่กลุ่มบุคคล ร่วมมือกัน ดำเนินการให้การศึกษแก่ สมาชิกของสังคม เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ตามที่สังคมกำหนดไว้ โดยใช้กระบวนการและทรัพยากรที่เหมาะสม

วิไล ธนวิวัฒน์ (2541:16) ได้นิยามความหมาย การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินกิจกรรมภายในโรงเรียน โดยกลุ่มบุคคลหลายฝ่ายเพื่อให้นักเรียนมีพัฒนาการทางด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และสติปัญญา ตลอดจน เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมต่อไป

วิโรจน์ สารรัตน์ (2542: 11) ได้นิยามความหมาย การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการศึกษาแนวใหม่ที่มุ่งให้สังคมทุกส่วนมีส่วนร่วม และรับผิดชอบ การจัดการศึกษา ต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยมีเครือข่ายแหล่งการเรียนรู้ โดยการกระจายอำนาจ

ให้สถานศึกษามีความคล่องตัว และตัดสินใจ ดำเนินงาน ในขอบเขตที่รับผิดชอบ โดยให้ประชาชน องค์กรต่างๆ มีส่วนร่วมอย่างเหมาะสม

หวน พันธุ์พันธ์ (2548: 5) ได้นิยามความหมาย การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่างๆที่บุคคลหลายคนร่วมมือกัน ดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็กเยาวชน ประชาชน หรือ สมาชิกของสังคม ในทุกๆด้าน เช่น ความสามารถ ทักษะ ทักษะ พฤติกรรม ค่านิยม หรือคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกัน กับความต้องการของสังคม เป็นคนดี และมีประสิทธิภาพของสังคม โดย กระบวนการต่างๆที่อาศัยการควบคุม สิ่งแวดล้อม ให้มีต่อบุคคล

พุลย์ชัย ยาวีราช (2550: 96) ได้นิยามความหมาย การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติในการให้บริการทางการศึกษาอย่าง ประสานสัมพันธ์กัน ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จากความหมายของ การบริหารสถานศึกษา ดังกล่าว สรุปได้ว่า การบริหาร สถานศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ หน้าที่ในสถานศึกษา โดยมีการประสานสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้ บรรลุจุดมุ่งหมายตามที่กำหนดไว้

1.4 กระบวนการบริหารโดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA

วีรพล บดีรัฐ (2543: 7) ได้กล่าวว่า PDCA เป็นวงจรที่พัฒนามาจาก วงจร ที่คิดค้นโดย Walter Shewhart ผู้บุกเบิกการใช้สถิติสำหรับแวดวงอุตสาหกรรมและวงจรมันเริ่มเป็นที่รู้จักกันมากขึ้นเมื่อ William Edwards Deming เผยแพร่ให้เป็นเครื่องมือ สำหรับการปรับปรุง กระบวนการทำงาน ของพนักงานภายในโรงงานให้ดีขึ้น และช่วยค้นหาปัญหาอุปสรรค ในแต่ละ ขั้นตอนการผลิต โดยพนักงานเอง จนวงจรมันเป็นที่รู้จักกันในอีกชื่อว่า วงจรเดมมิง แนวคิดในการใช้ วงจร PDCA นั้น สามารถนำมาใช้ได้กับทุกกิจกรรม PDCA เป็นอักษรนำ ของภาษาอังกฤษ 4 คำ คือ

P	Plan	วางแผน
D	Do	ปฏิบัติตามแผน

C	Check	ตรวจสอบ
A	Act	ดำเนินการให้เหมาะสม

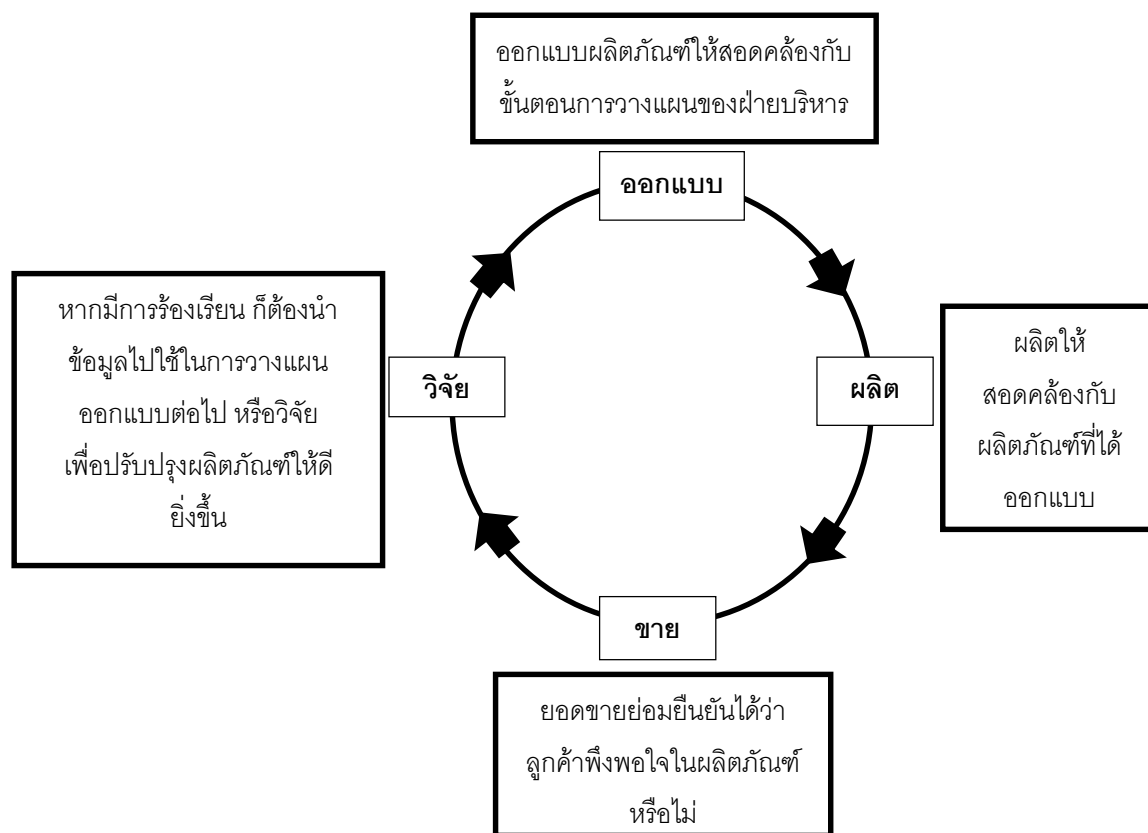
วงจร PDCA สามารถใช้ได้ 2 ลักษณะด้วยกัน คือ

1. ทุกครั้งที่เริ่มต้นกิจกรรมใดก็ตาม PDCA จะช่วยให้กิจกรรมมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มจากการตั้งเป้าหมายด้วยการวางแผน (P) และนำไปสู่การปฏิบัติ (D) หลังจากนั้น จึงต่อดำเนินการตรวจสอบหรือประเมินผลการปฏิบัติตามแผน (C) และนำผลที่ได้จากการประเมินไปดำเนินการต่อตามความเหมาะสม (A) หากผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามที่วางแผนไว้ก็ให้จัดทำมาตรฐานวิธีการดำเนินการนั้นเพื่อกิจกรรมในลักษณะเดียวกันต่อไป หากผลที่ได้ไม่เป็นไปตามแผน ต้องปรับเปลี่ยนบางอย่าง อาจเป็นการเปลี่ยนเป้าหมาย เปลี่ยนแผน หรือเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติ

2. เมื่อต้องการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยเริ่มจากการระบุปัญหาและคิดค้นแนวทางในการแก้ปัญหาด้วยการกำหนดเป็นแผน (P-Plan) และลงมือแก้ปัญหาตามแนวทางนั้นๆ (D-Do) ตรวจสอบผลลัพธ์ และประเมินวิธีการแก้ปัญหาที่เลือกไว้ (C-Check) และเมื่อผ่านการตรวจสอบและประเมินผลแล้ววิธีการแก้ปัญหานั้นๆ เป็นวิธีที่ถูกต้องให้นำวิธีนั้นใช้กับปัญหาเดียวกันในอนาคตต่อไป หากวิธีแก้ปัญหานั้นไม่สามารถบรรลุผลสำเร็จให้ลองหาวิธีการใหม่ หรือเริ่มระบุปัญหาใหม่ (A-Act)

ศุภชัย อาชีวะระงับโรค (2547: 9-12) ได้กล่าวว่า PDCA มาจากคำภาษาอังกฤษ 4 คำ Plan (วางแผน) Do (ปฏิบัติ) Check (ตรวจสอบ) และ Act (ดำเนินการให้เหมาะสม) โดยแนวคิดเกี่ยวกับวงจร PDCA เริ่มขึ้นเป็นครั้งแรกโดยนักสถิติ Walter Shewhart ซึ่งได้พัฒนาจากการควบคุมกระบวนการเชิงสถิติที่ Bell Laboratories ในสหรัฐอเมริกาเมื่อทศวรรษ 1930 ในระยะเริ่มแรก วงจรดังกล่าว เป็นที่รู้จักกันในชื่อ “วงจร Shewhart” จนกระทั่งราวทศวรรษที่ 1950 ได้มีการเผยแพร่อย่างกว้างขวางโดย William Edwards Deming หลายคนจึงเรียกวงจรนี้ว่า “วงจร Deming” เมื่อแรกเริ่ม Deming ได้เน้นถึงความสัมพันธ์ 4 ฝ่าย ในการดำเนินธุรกิจเพื่อให้ได้มาซึ่งคุณภาพ และความพึงพอใจของลูกค้า ซึ่งได้แก่ ฝ่ายออกแบบ ฝ่ายผลิต ฝ่ายขาย และฝ่ายวิจัย ความสัมพันธ์ของทั้ง 4 ฝ่ายนั้น จะต้องดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพของสินค้าตามความต้องการของลูกค้าที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ตามแผนภาพที่ 2 โดยให้ยึดถือว่าคุณภาพต้องมาก่อนสิ่งอื่นใด

วงจร PDCA ในยุคแรก แสดงได้ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 วงจร PDCA ในยุคแรก

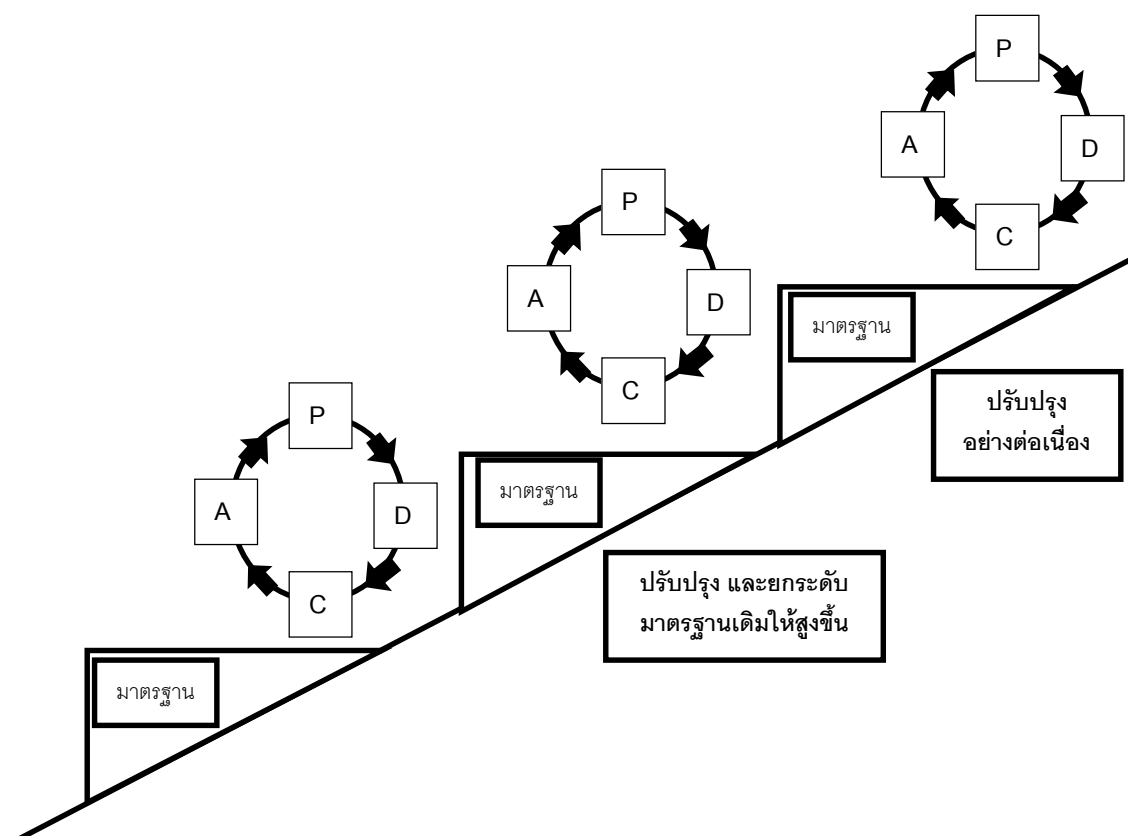
ที่มา : ศุภชัย อาชีวะระงับโรค. 2547. Practical PDCA แก้ปัญหาและปรับปรุงงานเพื่อความสำเเร็จ. หน้า 10.

ต่อมาแนวคิดเกี่ยวกับวงจร Deming ได้ถูกดัดแปลงให้เข้ากับวงจรการบริหาร ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการปฏิบัติ ขั้นตอนการตรวจสอบ และขั้นตอนการดำเนินการให้เหมาะสม แต่ก็ยังไม่สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะแต่ละขั้นตอนถูกมอบหมายให้เป็นหน้าที่รับผิดชอบของแต่ละฝ่ายขณะที่ฝ่ายบริหารกำหนดแผนงานและตั้งเป้าหมายสำหรับพนักงาน พนักงานก็ต้องลงมือปฏิบัติให้บรรลุตามเป้าหมายที่ฝ่ายบริหารกำหนด ในขณะที่ผู้ตรวจสอบ ตรวจสอบผลการปฏิบัติของพนักงานเป็นระยะๆ และรายงานผลให้ผู้บริหารทราบ หากการปฏิบัติงานที่มีความผิดพลาดหรือเบี่ยงเบนไปจากเป้าหมายก็จะได้แก้ไขทันทีที่พนักงานที่สามารถปฏิบัติงานได้ ตามเป้าหมายจะได้รับรางวัลเป็นการตอบแทน แต่ถ้าไม่สามารถทำได้ตามเป้าหมายก็จะถูกประเมินผลการปฏิบัติงานที่ต่ำ การดำเนินงานในลักษณะนี้ค่อนข้างแข็งแกร่งต่างนอกจากผู้บริหารจะไม่ประเมินศักยภาพของพนักงานซึ่งเป็นผู้ที่รู้ดีที่สุด

เกี่ยวกับกระบวนการทำงานแล้วยังขาดวิสัยทัศน์ที่ดีในเรื่องของการประสานงานในหน่วยงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การให้พนักงานมีส่วนร่วมในขั้นตอนการวางแผนและแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น

วงจร PDCA ใช้เพื่อการปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่องทุกครั้งที่วงจรหมุนครบรอบ ก็จะเป็นแรงส่งให้หมุนรอบต่อไป วิธีการใหม่ๆที่ทำให้เกิดการปรับปรุงก็จะถูกจัดทำเป็นมาตรฐานการทำงาน ซึ่งจะทำให้การทำงานมีการพัฒนาอย่างไม่สิ้นสุด อาจเริ่มด้วยการปรับปรุงเล็กน้อย ก่อนที่จะก้าวไปสู่การปรับปรุงที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น

วงจร PDCA กับการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง แสดงได้ดังภาพที่ 3

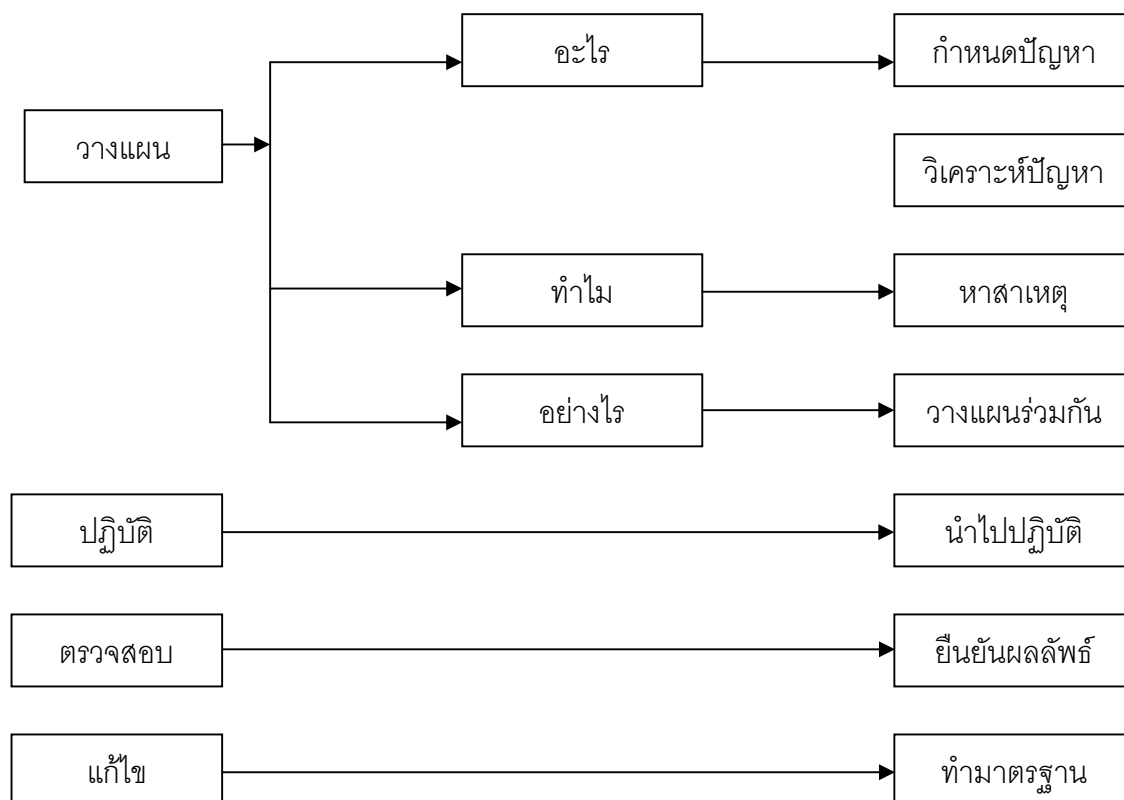

ภาพที่ 3 วงจร PDCA กับการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

ที่มา : ศุภชัย อาชีวะระงับโรค. 2547. Practical PDCA แก้ปัญหาและปรับปรุงงานเพื่อความสำเเร็จ. หน้า 12.

โครงสร้างของวงจรคุณภาพ PDCA ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ “การวางแผน” อย่างรอบคอบเพื่อ “การปฏิบัติ” อย่างค่อยเป็นค่อยไป แล้วจึง “ตรวจสอบ” ผลที่เกิดขึ้น วิธีปฏิบัติใด มีประสิทธิผลที่สุด ก็จะจัดทำให้เป็นมาตรฐาน หากไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ ก็ต้องมองหาวิธีการปฏิบัติใหม่

กระบวนการของวงจร PDCA สามารถ แสดงได้ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 กระบวนการของวงจร PDCA

ที่มา : สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. 2542. **มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา**. หน้า 188.

การวางแผน P-Plan

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2538: 35) ได้นิยามความหมาย การวางแผน P-Plan หมายถึง การเตรียมการ หรือคาดการณ์ไว้ล่วงหน้าทำให้ผู้บริหารมีความพร้อมที่จะปฏิบัติงาน หรือกระทำอะไรบางอย่างในอนาคต

ธงชัย สันติวงษ์ (2540: 2) ได้นิยามความหมาย การวางแผน P-Plan หมายถึง กระบวนการซึ่งบุคคลหรือองค์การทำการตัดสินใจไว้ล่วงหน้าเกี่ยวกับงานบางอย่างที่จะกระทำในอนาคต กระบวนการ ดังกล่าว จะประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ที่เป็นชุดกิจกรรมที่ต่อเนื่องกัน

สุนทร เกิดแก้ว (2541: 5) ได้นิยามความหมาย การวางแผน P-Plan หมายถึง การกำหนดวิธีการไว้ล่วงหน้าเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย การวางแผนจึงเปรียบเสมือนเหรียญที่มี 2 ด้านคือต้องมีทั้งเป้าหมาย (End) และวิธีการ (Mean) ที่จะบรรลุ ความหมายนี้จะเน้นว่าการวางแผนจะต้องกำหนดเป้าหมาย และวิธีการที่จะบรรลุเป้าหมายนั้นอย่างชัดเจน

อนันต์ เกตุวงศ์ (2541: 3) ได้นิยามความหมาย การวางแผน P-Plan หมายถึง การตัดสินใจล่วงหน้าในการเลือกทางเลือกที่เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นวัตถุประสงค์หรือการกระทำ โดยทั่วไปจะเป็นการถามว่าจะทำอะไร (What) ทำไมต้องทำ (Why) ใครบ้างเป็นผู้กระทำ (Who) จะกระทำเมื่อใด (When) กระทำที่ไหนบ้าง (Where) และกระทำกันอย่างไร (How)

บรรยงค์ ไตจินดา (2543: 113) ได้นิยามความหมาย การวางแผน P-Plan หมายถึง ความพยายามที่เป็นระบบ (Systematic Attempt) เพื่อตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับอนาคตเพื่อให้องค์การบรรลุผลที่ปรารถนา หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การวางแผน หมายถึง กระบวนการที่ช่วยตัดสินใจเลือกสิ่งที่จะปฏิบัติในอนาคต เพื่อให้บรรลุจุดหมาย และวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้เงื่อนไขของระยะเวลาและทรัพยากร เป็นกลไกเพื่อตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไร อย่างไร ใครทำ ทำเมื่อใด และที่ไหน มีลักษณะผูกต่อกัน จนเป็นระบบและต่อเนื่องกัน

สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ (2543: 17-23) ได้นิยามความหมาย การวางแผน P-Plan หมายถึง การคิดเตรียมการไว้ล่วงหน้าเพื่อจะทำงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ในการวางแผนจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายแนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบงานระยะเวลาและทรัพยากรที่จะต้องใช้เพื่อทำงานให้บรรลุตาม

เป้าหมายที่ต้องการในการจัดทำแผนต่างๆนั้น ควรวางแผนการประเมินผลไปพร้อมกันด้วย เพื่อใช้กำกับตรวจสอบการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามแผนเพียงใด โดยมีการตั้งเป้าหมายว่าจะประเมินเรื่องใดใช้วิธีการรูปแบบอย่างไร ในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล แผนการประเมินผลที่ดีควรเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานตามปกติในชีวิตประจำวันของผู้บริหาร ครูและผู้เรียนรวมถึงการคิดงบประมาณ ที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของแผนจัดทำเป็นแผนงบประมาณ ทั้งรายรับและรายจ่ายของสถานศึกษา

วิโรจน์ สารรัตน์ (2546: 59) ได้นิยามความหมาย การวางแผน P-Plan หมายถึง หน้าที่ทางการบริหารในการกำหนดจุดมุ่งหมายและการตัดสินใจวิธีการที่ดีที่สุดให้บรรลุจุดมุ่งหมายนั้น

วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2552: 75) ได้นิยามความหมาย การวางแผน P-Plan หมายถึง ขั้นตอนการศึกษาปัญหา การกำหนดเป้าหมาย การแก้ปัญหา และการวางแผนแก้ปัญหา ในการปฏิบัติงาน การวางแผนจะช่วยพัฒนาความคิดต่างๆ เพื่อนำไปสู่รูปแบบที่เป็นจริงขึ้นมาทำให้เกิดรายละเอียดที่พร้อมจะนำไปสู่การปฏิบัติ

Ackoff (1970 : 1-4) ได้นิยามความหมาย การวางแผน P-Plan หมายถึง บางสิ่งบางอย่างที่เรากระทำก่อนที่จะมีการกระทำ (Action) เกิดขึ้นและเป็นเรื่องของการตัดสินใจโดยอาศัยการทำนายไว้ล่วงหน้าความหมายนี้ชี้ให้เห็นว่า การวางแผนเป็นกระบวนการตัดสินใจที่ต้องทำก่อนที่จะมีการทำจริงในอนาคต และต้องมีการทำนายหรือการคาดการณ์ไว้ล่วงหน้าว่าจะกระทำอะไร

Robbins & Coulter (1996 : 228-229) ได้นิยามความหมาย การวางแผน P-Plan หมายถึง การกำหนดเป้าประสงค์ (Goals) หรือวัตถุประสงค์ (Objective) ขององค์การ รวมทั้งกำหนดกลยุทธ์ (Strategies) ทั้งหมด เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์และวัตถุประสงค์ ดังกล่าว ตลอดจนการพัฒนาลำดับขั้นของการวางแผนอย่างครอบคลุม เพื่อที่จะบูรณาการและประสานกิจกรรมที่เกี่ยวข้องให้เป็นหนึ่งเดียวกับการวางแผนจึงเกี่ยวข้องกับเป้าหมาย (Ends) และวิธีการ (Means)

จากความหมายของ การวางแผน P-Plan ดังกล่าว สรุปได้ว่า การวางแผน หมายถึง การเตรียมการไว้ล่วงหน้าที่มีการกำหนดเป้าหมาย กำหนดสิ่งที่จะกระทำต่างๆ แนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบ ระยะเวลา และทรัพยากรที่จะต้องใช้ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ

การปฏิบัติตามแผน D-Do

วีระพล บดีรัฐ (2543: 12) ได้นิยามความหมาย การปฏิบัติตามแผน D-Do หมายถึง การทำตามแนวทางที่ได้คิดและวางแผนไว้แต่ต้นโดยที่ก่อนการปฏิบัติตามแผนนั้น ควรที่จะได้รับการฝึกฝนเพื่อให้มีความรู้ หรือทักษะ ในวิธีการปฏิบัติให้ถูกต้อง

สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ (2543: 28-29) ได้กล่าวว่า เมื่อสถานศึกษาได้วางแผนการปฏิบัติงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว บุคลากรก็ร่วมกันดำเนินการตามแผนที่จัดทำไว้ โดยในระหว่างการดำเนินงานผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุขโดยจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กำกับ ติดตาม ทั้งระดับรายบุคคล รายกลุ่ม รายหมวดหรือฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน

ศุภชัย อาชีวะระงับโรค (2547: 82) ได้นิยามความหมาย การปฏิบัติตามแผน D-Do หมายถึง การลงมือปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ตามทางเลือกที่ได้กำหนดขึ้นในขั้นตอนนี้ต้องตรวจสอบระหว่างปฏิบัติด้วยว่าผลที่เกิดขึ้นเป็นไปในทิศทางที่ตั้งใจไว้หรือไม่ การปฏิบัติตามแผนนั้นมีขั้นตอนย่อย คือการกำหนดแนวทางปรับปรุง และลงมือปฏิบัติ การเสนอแนวทางแก้ปัญหา และปรับปรุงงานเป็นจุดเริ่มต้นในขั้นตอนการปฏิบัติ แนวทางที่สามารถแก้ปัญหาและปรับปรุงงานได้ถูกต้องตรงประเด็นโดยการเข้าไปขจัดที่สาเหตุต้นตอ

วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2552: 75) ได้นิยามความหมาย การปฏิบัติตามแผน D-Do หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินการแก้ปัญหา หรือการนำวิธีการแก้ปัญหาไปปฏิบัติ

จากความหมายของ การปฏิบัติตามแผน D-Do ดังกล่าว สรุปได้ว่า การปฏิบัติตามแผน หมายถึง การลงมือปฏิบัติตามทางเลือกที่ได้กำหนดไว้ในขั้นตอนการวางแผน ในขั้นนี้ต้องกำกับติดตาม ระหว่างการปฏิบัติเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามแผนที่วางไว้

การตรวจสอบผลการดำเนินงาน C-Check

วีระพล บดีรัฐ (2543: 12) ได้นิยามความหมาย การตรวจสอบผลการดำเนินงาน C-Check หมายถึง การเทียบดูผลลัพธ์กับแผนที่ได้ปฏิบัติเปรียบเทียบกับผลที่ได้จากการปฏิบัติจริง กับแผนที่วางไว้ ตรวจสอบถึงข้อมูลที่เกิดขึ้นมาใหม่ และรวบรวมบันทึกข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์และปรับปรุงให้ดีขึ้นต่อไป

สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ (2543: 29-30) ได้นิยามความหมาย การตรวจสอบผลการดำเนินงาน C-Check หมายถึง การประเมินผลเป็นกลไกที่กระตุ้นให้เกิดการพัฒนา ทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ผ่านมาว่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ หรือต้องปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใด ในระหว่างการดำเนินการตามแผนนั้นควรมีการตรวจสอบ ประเมินผลเป็นระยะ เพื่อพิจารณาว่าการดำเนินการเป็นไปในทิศทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายหรือมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ที่กำหนดในแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการมีจุดแข็ง จุดอ่อนประการใด มีส่วนใดที่ต้องปรับปรุง เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย หรือ มาตรฐาน หรือตัวบ่งชี้ที่กำหนดมากที่สุด

ศุภชัย อาชีวะระงับโรค (2547: 82) ได้นิยามความหมาย การตรวจสอบผลการดำเนินงาน C-Check หมายถึง การประเมินผลการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงว่าบรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ การตรวจสอบควรรู้ว่าต้องตรวจสอบอะไรบ้าง และบ่อยครั้งแค่ไหน โดยระบุไว้ในแผนงาน อาจกำหนดเป็นเป้าหมาย ระยะสั้นหรือระยะยาวในแผน และเมื่อการปฏิบัติดำเนินมาถึงระยะเวลา ครบกำหนดจำเป็นต้องตรวจสอบหรือวัดผลงานโดยเปรียบเทียบผลการดำเนินงาน กับเป้าหมายที่กำหนดไว้

วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2552: 75) ได้นิยามความหมาย การตรวจสอบผลการดำเนินงาน C-Check หมายถึง ขั้นตอนการเปรียบเทียบผลการแก้ปัญหาที่ได้จากการตรวจสอบแล้ว หากผลเป็นไปตามมาตรฐานก็กำหนดเป็นมาตรฐานเพื่อยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป หากพบว่าเกิดข้อบกพร่องขึ้นให้ปฏิบัติ และแก้ไขตามลักษณะของปัญหาที่ค้นพบ

จากความหมายของ การตรวจสอบผลการดำเนินงาน C-Check ดังกล่าว สรุปได้ว่า การตรวจสอบผลการดำเนินงาน หมายถึง การประเมินผลที่ได้รับจากการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง หรือการปฏิบัติตามแผนที่กำหนดมา การตรวจสอบนั้นทำให้ทราบถึงการปฏิบัติตามแผนบรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้หรือไม่

การปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมิน A-Act

วีระพล บดีรัฐ (2543: 15-16) ได้กล่าวว่า การปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมินนั้น หากผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามแผนที่วางไว้ก็นำวิธีการ หรือกระบวนการนั้นๆ มาพยายามปรับใช้ เป็นมาตรฐานกับแผนอื่นที่มีลักษณะเดียวกัน นอกจากการจัดทำเป็นมาตรฐานแล้วยังจำเป็นต้องคิดหาทางปรับปรุง กระบวนการหรือวิธีการ ที่ทำให้บรรลุแผนนั้นดียิ่งขึ้นไปอีก โดยสามารถบรรลุเป้าหมายได้ ในระยะเวลาเร็วกว่าเดิมหรือได้ผลลัพธ์ที่มีคุณภาพ มากกว่าเดิม เป็นต้น หากกรณีผลที่เกิดขึ้นไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ นั้น หรือเมื่อผลกับแผนไม่เป็นไปตามต้องการ ไม่ว่าจะมากหรือน้อย ให้นำข้อมูลที่รวบรวมไว้ มาวิเคราะห์ และให้พิจารณาว่า ควรจะดำเนินการอย่างไร เช่นมองหาทางเลือกใหม่ที่น่าเป็นไปได้ ใช้ความพยายามเพิ่มขึ้นกว่าเดิม หรือเปลี่ยนเป้าหมายใหม่

สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ (2543: 44-48) ได้กล่าวว่า การปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมินนั้น เมื่อมีการประเมินผลเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะต้องรวบรวมผลการประเมิน มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แปลผล ในภาพรวมทั้งหมด แล้วนำเสนอผลการประเมิน ต่อผู้เกี่ยวข้อง ผลการประเมิน สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร และบุคลากร และสามารถใช้ในการวางแผนต่อไป รวมทั้งจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้ประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้

ศุภชัย อาชีวะระงับโรค (2547: 101-103) ได้กล่าวว่า การปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมินนั้น พิจารณาผลที่ได้รับจากการตรวจสอบถ้าผลที่เกิดขึ้น เป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้ ก็ควรจะนำแนวทางนั้นมาจัดทำเป็นมาตรฐานในการปฏิบัติงาน แต่ถ้าผลที่เกิดขึ้นไม่เป็นไปตามแผนก็ต้องนำข้อมูล ที่รวบรวมไว้มาวิเคราะห์และพิจารณาต่อไปว่า ควรจะมองหาแนวทางการปรับปรุงใหม่ ควรใช้ความพยายามให้มากขึ้นกว่าเดิม ควรขอความช่วยเหลือจากผู้รู้ หรือควรเปลี่ยนเป้าหมายใหม่

วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2552: 75-76) ได้กล่าวว่า การปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมินนั้น เป็นขั้นตอนการแก้ไขปรับปรุง หรือพัฒนาระบบการปฏิบัติงานที่เป็นข้อบกพร่องให้เป็นไปตามมาตรฐาน ซึ่งอาจจะจำเป็นต้องมีการวางแผนดำเนินการใหม่ก็ได้

จากความหมายของการปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมิน A-Act ดังกล่าวสรุปได้ว่า การปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมินนั้นเป็นการดำเนินการให้เหมาะสม

พิจารณาผลที่ได้จากขั้นตอนการตรวจสอบ หากผลที่ได้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ ก็ให้นำแนวทางหรือกระบวนการปฏิบัตินั้นมาจัดทำเป็นมาตรฐานพร้อมทั้งหาวิธีการปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น หากผลที่ได้จากขั้นตอนการตรวจสอบไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนที่วางไว้ นำข้อมูลที่รวบรวมไว้มาวิเคราะห์ พิจารณาว่า ควรดำเนินการอย่างไร

วงจร PDCA นั้น เกิดจากการวางแผน P-Plan การปฏิบัติตามแผน D-Do การตรวจสอบผลการดำเนินงาน C-Check และการปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมิน A-Act ซึ่งวงจร PDCA ที่สมบูรณ์นั้นจะเกิดขึ้นเมื่อนำผลที่ได้จากขั้นตอนการปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมิน A-Act ไปสู่กระบวนการวางแผน P-Plan อีกครั้งหนึ่งและจะเป็นวงจรเช่นนี้ต่อไปเรื่อยๆไม่สิ้นสุด

ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ

2.1 ความเป็นมาของโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ

จากสภาพสถานการณ์ในปัจจุบันสังคมโลกได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การศึกษาไทยจำเป็นต้องปรับปรุงพัฒนาศึกษาให้เท่าทันกับสมัยนั้นๆด้วย ในขณะที่ประเทศ มีการพัฒนาก้าวหน้าเศรษฐกิจดี ก็ประสบปัญหาเรื่อง คนไม่มีศีลธรรม จรรยา ก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศ จึงเป็นที่มาของการปฏิรูปการศึกษาโดยมีพระราชบัญญัติการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นเบื้องต้น ที่บ่งบอกถึงการพัฒนาศึกษา เน้นคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา ให้ได้ผลสัมฤทธิ์ ดี เก่ง และมีความสุข เปิดโอกาสให้สังคมเข้ามาเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาจึงเป็นผลดีที่ให้องค์กรทางศาสนา นำศีลธรรมเข้าไปช่วยอบรม พื้นฟูศีลธรรมจรรยาให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครูและนักเรียน ได้รับประโยชน์จากคำสอนทางพระศาสนา สอดคล้องกับ นโยบายการจัดการศึกษา ในโครงการโรงเรียนวิถีพุทธของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ ต่อมาสำนักสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้พัฒนายกระดับความเข้มข้นโรงเรียนวิถีพุทธขึ้นมาเป็นโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ซึ่งด้านวิธีการไม่ได้ทิ้งหลักการของโรงเรียนวิถีพุทธเพียงนำนโยบายเรื่องการปลูกฝังคุณธรรม ลงไปในกิจกรรมให้เป็นระบบและต่อเนื่อง นำหลักธรรมมาภิบาล ว่าด้วยการมีส่วนร่วม ชื่อสัตย์ โปร่งใส นำไปใช้ในการบริหารจัดการ นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปในการเรียนรู้

เพื่อการดำเนินชีวิต ให้กับนักเรียนและชุมชน (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2552: บทนำ)

สำนักงานพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จุดประกายภาพความสำเร็จในการนำไตรสิกขา ศีล สมาธิ ปัญญา มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2544 ที่มุ่งให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ร่วมกับสังคมอย่างมีความสุข ในปีพ.ศ.2551สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบายและจัดทำกรอบการบริหารราชการให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ขององค์กร ที่เป็นองค์กรหลักในการจัด และส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ประชาชนวัยเรียนอย่างทั่วถึง มีคุณธรรมนำความรู้ ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และมีคุณภาพตามมาตรฐานโดยจัดทำกลยุทธ์หลัก 6 ข้อ ซึ่งกลยุทธ์ข้อที่ 1 คือ คุณธรรมนำความรู้ น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ โดยวางแผนปฏิบัติให้โรงเรียนดำเนินการในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อที่กำหนดดังนี้

1. ทุกโรงเรียนจัดกิจกรรมคุณธรรมนำความรู้ เชื่อมโยงสู่การเรียนรู้การสอนตามกลุ่มสาระต่างๆ
2. พัฒนาโรงเรียนคุณธรรมต้นแบบและโรงเรียนวิถีพุทธต้นแบบอย่างน้อยร้อยละ 30
3. สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน สนับสนุน รูปแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย โดยเฉพาะกิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด เนตรนารี และค่ายคุณธรรม
4. เสริมความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ขยายไปยังโรงเรียนขยายโอกาสและพัฒนาาระบบส่งเสริมความประพฤตินักเรียน จึงนำมาสู่การเกิดขึ้นของโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ทั้งนี้เพื่อให้โรงเรียน ครูและนักเรียน มีความเป็นอิสระ ในการเลือกนับถือศาสนา สามารถปฏิบัติตนให้มีคุณธรรม จริยธรรม โรงเรียนวิถีพุทธที่ดำเนินการตามกรอบจนสามารถเป็นต้นแบบของการดำเนินการ จะได้รับการยกย่องเชิดชู โรงเรียนคุณธรรมชั้นนำต่อไป (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2552: 1-2)

2.2 ความหมายของโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ

โรงเรียนคุณธรรมชั้นนำเป็นโรงเรียนที่ได้นำหลักพุทธธรรมมาใช้หรือประยุกต์ใช้ในการบริหารเพื่อพัฒนาผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีระบบการศึกษา 3 ประการ คือ ไตรสิกขา หรือศีล สมาธิ ปัญญา ฝึกอบรมให้ครอบคลุมการดำเนินชีวิตทุกด้าน และบูรณาการสู่การพัฒนาชีวิตที่สมบูรณ์ โดยผ่านกิจกรรมการกิน อยู่ คู่ ฟังเป็น ตามกระบวนการวัฒนธรรมแสวงหาปัญญา และวัฒนธรรมแห่งความเมตตา อันเป็นรากฐานในการดำเนินชีวิตที่สำคัญของผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้กำหนดเกณฑ์และคุณสมบัติของโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำไว้ 4 ประการคือ

1. เป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพในการปลูกฝังศีลธรรมคุณธรรมจริยธรรมมาอย่างต่อเนื่องเป็นที่ยอมรับของผู้บริหารครูในเขตพื้นที่การศึกษารวมทั้งเป็นที่ยอมรับของชุมชนรอบโรงเรียน
2. เป็นโรงเรียนที่ใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงาน
3. เป็นโรงเรียนที่นำหลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรมมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต และการเรียนรู้สอดแทรกในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการบริหารจัดการ
4. บุคลากรส่วนใหญ่ในโรงเรียนสามารถเป็นแบบอย่าง ในด้านคุณธรรม ด้านการใช้หลัก ธรรมาภิบาล และด้านการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรมในวิถีชีวิต (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2552: 29)

มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ การประเมินโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีการกำหนดมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ โรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ มาประเมินขั้นตอนการทำงานที่แสดงว่า โรงเรียนมีระบบในการทำงาน ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน 12 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 1 มาตรฐานด้านการปลูกฝังคุณธรรม

- ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 โรงเรียนมีการกำหนดแนวปฏิบัติ เพื่อเป็นทิศทางในการปลูกฝังผู้เรียนและบุคลากรให้มีคุณธรรมและเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบ
- ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 โรงเรียนมีการดำเนินงานตามแผนการปลูกฝังคุณธรรม
- ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 โรงเรียนมีการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนการปลูกฝังคุณธรรม
- ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 โรงเรียนมีการพัฒนาผลการดำเนินงานด้านการปลูกฝังคุณธรรม สามารถเป็นต้นแบบของการเรียนรู้ในเครือข่ายโรงเรียนคุณธรรม

มาตรฐานที่ 2 มาตรฐานด้านหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน

- ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 ผู้นำมีหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ
- ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 โรงเรียนมีการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ
- ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 โรงเรียนมีการประเมินผลการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล
- ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 โรงเรียนมีการพัฒนาระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

มาตรฐานที่ 3 มาตรฐานด้านหลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม

- ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 โรงเรียนมีแผนการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม
- ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 โรงเรียนมีการดำเนินงานตามแผนหลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม
- ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 โรงเรียนมีการประเมินผลแผนหลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม
- ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 โรงเรียนมีการพัฒนาการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม

(มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2550: 22-35)

2.3 ความหมายของคุณธรรม

คำว่า “คุณธรรม” ได้มีผู้กล่าวถึงและนิยามความหมายของคุณธรรมเอาไว้มากมาย ดังนี้

กิริติ บุญเจือ (2519: 82) ได้นิยามความหมาย คุณธรรม หมายถึง ความเคยชินในการประพฤติดี อย่างเป็นอย่างหนึ่ง ตรงกันข้ามกับกิเลส ซึ่งได้แก่ ความเคยชินในการประพฤติผิด อย่างเป็นอย่างหนึ่ง

ชัยวัฒน์ อัดพัฒน (2525:12) ได้นิยามความหมาย คุณธรรม หมายถึง คุณสมบัติ ของบุคคลซึ่งทำให้ผู้มีคุณธรรม รู้จักแสวงหาความงาม ความดี และทำให้เขาบรรลุถึงจุดมุ่งหมายอันดีเลิศทั้งในด้านความประพฤติทั่วไป หรือขอบเขตจำกัด แห่งความประพฤติที่ดี

ประภาศรี สีหอำไพ (2531: 21) ได้นิยามความหมาย คุณธรรม หมายถึง หลักธรรมจริยาที่สร้างความรู้สึกรับผิดชอบ ชั่วดี ในทางศีลธรรม มีคุณงามความดีภายในจิตใจ อยู่ในขั้นสมบูรณ์ จนเต็มเปี่ยมไปด้วยความสุข ความยินดี การกระทำที่ดี ย่อมมีผลผลิตผลของความดี คือ ความชื่นชมยกย่อง ในขณะที่กระทำชั่ว ย่อมนำความเจ็บปวดมาให้

ลัดดา เสนาวงษ์ (2532: 59) ได้นิยามความหมาย คุณธรรม หมายถึง ความดีงามที่มีอยู่ในจิตใจของแต่ละคน และยึดถือปฏิบัติ จนเป็นนิสัย เช่นความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ ความมีเหตุผล ความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความเมตตากรุณา เป็นต้น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ. 2542 (2546: 253) ได้นิยามความหมาย คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดี

พัชรินทร์ รุจิรานุกูล (2551:12) ได้นิยามความหมาย คุณธรรม หมายถึง ลักษณะ และสภาพคุณงามความดี ที่สังคมยอมรับ เป็นคุณสมบัติฝ่ายดี ที่ต้องอบรมโดยเฉพาะเพื่อให้เกิดมีขึ้น เหมาะสมกับที่เราต้องการ มีคุณค่าก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ที่ยึดถือและปฏิบัติอันจะนำมาซึ่งความเจริญทั้งต่อตนเองและสังคม ซึ่งคุณธรรมที่เกิดขึ้นในจิตใจนั้น เกิดได้ทั้งจากการอบรมสั่งสอน ตลอดจนการปลูกฝังให้เกิดมีขึ้น

พีระ พนาสุภณ (2553: 12) ได้นิยามความหมาย คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดี หรือสภาพที่ควรได้รับการยกย่อง เช่น ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความ

ขยันหมั่นเพียร ในขณะที่ จริยธรรม คือ พฤติกรรมต่างๆ ที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ในความขยันหมั่นเพียร เมื่อเรามีคุณธรรม คือความซื่อสัตย์ เราต้องมีจริยธรรม หรือพฤติกรรมที่แสดงว่า เป็นคนซื่อสัตย์ ดังนั้น คุณธรรมและจริยธรรมซึ่งนิยมใช้คู่กัน

Carter V. Good (1973: 641) ได้นิยามความหมาย คุณธรรม หมายถึง ความดีงามของลักษณะนิสัย หรือพฤติกรรมที่ได้กระทำจนเคยชิน อีกนัยหนึ่ง หมายถึง คุณภาพที่บุคคลได้กระทำตามความคิด และมาตรฐานของสังคม ซึ่งเกี่ยวข้องกับ ความประพฤติและศีลธรรม

Collin Cobuild (1987: 937) ได้นิยามความหมาย คุณธรรม ว่ามี 2 นัย โดยนัยที่เป็นภาวะทางจิตใจ คุณธรรม หมายถึง ความคิดที่ว่า บางพฤติกรรมเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ที่ควรทำ และเป็นที่ยอมรับ และบางพฤติกรรมเป็นสิ่งที่ผิด หรือเลว ทั้งนี้เป็นไปทั้งโดยความคิดเห็น ของแต่ละบุคคลและของสังคม นอกจากนี้คุณธรรมยังเป็นคุณภาพ หรือสถานะในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องควรทำและยอมรับได้ สำหรับอีกนัยหนึ่ง คุณธรรมเป็นระบบของ ลักษณะการประพฤติและคุณค่าที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของคนส่วนใหญ่ ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว เป็นที่ยอมรับกันในสังคมหรือเฉพาะในกลุ่มคน

จากความหมายของ คุณธรรม ดังกล่าว สรุปได้ว่า คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดี ลักษณะของพฤติกรรมซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคม หรือกลุ่มคน ที่เกิดขึ้นในจิตใจ

2.4 ความหมายของธรรมาภิบาล

องค์การสหประชาชาติ หรือ United Nations (UN) ให้ความสำคัญกับธรรมาภิบาลเพราะเป็นหลักการพื้นฐานในการสร้างความเป็นอยู่ของคนในสังคมทุกประเทศให้มีการพัฒนาที่เท่าเทียมกัน และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การดำเนินการนี้ต้องเกิดจากความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อกระจายอำนาจให้เกิดความโปร่งใส ธรรมาภิบาล คือ การมีส่วนร่วมของประชาชน และสังคมอย่างเท่าเทียมกัน และมีคำตอบพร้อมเหตุผลที่สามารถชี้แจงกัน ได้สอดคล้องกับ United Nations and Development Programme (UNDP) ได้ให้นิยามของคำว่าธรรมาภิบาล หมายถึง การดำเนินงานของภาคการเมือง การบริหาร และภาคเศรษฐกิจที่จะจัดการกิจการของประเทศในทุกระดับ ประกอบด้วยกลไก กระบวนการ และสถาบันต่างๆ ที่ประชาชนและกลุ่มสามารถแสดงออกซึ่งผลประโยชน์ปกป้องสิทธิของตนเองตามกฎหมาย และแสดงความเห็นที่แตกต่างกันบนหลักการของการมีส่วนร่วม ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ การส่งเสริมหลักนิติธรรม เพื่อให้มั่นใจว่าจะจัดลำดับความสำคัญการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ยืนอยู่บน

ความเห็นพ้องต้องกันทางสังคม และเสียงของคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสได้รับการพิจารณาในการจัดสรร ทรัพยากรเพื่อการพัฒนา

หลักการของธรรมาภิบาล หรือ Good Governance ตามที่ UNESCAP กำหนดไว้มี 8 หลักการ คือ การมีส่วนร่วม การปฏิบัติตามกฎหมาย ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ ความสอดคล้อง ความเสมอภาค การมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และการมีเหตุผล

การมีส่วนร่วม (Participatory) การมีส่วนร่วมของสมาชิกทั้งชายหญิงคือการตัดสินใจที่สำคัญในสังคมและสร้างความสามัคคีให้เกิดกับประชาชน การมีส่วนร่วมสามารถทำได้โดยอิสระไม่มีการบังคับ สมาชิกเต็มใจให้ความร่วมมือด้วยตนเอง หรือมีส่วนร่วมผ่านหน่วยงาน สถาบันหรือผู้แทนตามระบอบประชาธิปไตย

การปฏิบัติตามกฎ (Rule of Law) ธรรมาภิบาลต้องการความถูกต้องตามกฎหมายของกฎหมายไม่เลือกปฏิบัติ ไม่ลำเอียง มีการปฏิบัติอย่างเสมอภาค และเป็นธรรมกับประชาชนโดยเท่าเทียมกัน ทุกคนในสังคมอยู่ภายใต้ข้อกำหนดของกฎหมายเดียวกัน

ความโปร่งใส (Transparency) ความโปร่งใสเป็นการตรวจสอบความถูกต้อง มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างตรงไปตรงมาสิ่งนี้ช่วยแก้ปัญหาคอร์รัปชันและคอร์ปชั่นได้ทั้งในภาครัฐและเอกชน สื่อจะเข้ามามีบทบาทอย่างมากในการตรวจสอบและรายงานผลงานดำเนินงานโดยการนำเสนอข่าวสารที่ถูกต้องให้แก่สังคมได้รับทราบ

ความรับผิดชอบต่อ (Responsiveness) ความรับผิดชอบต่อเป็นการพยายามให้คนทุกฝ่ายทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุดในการปฏิบัติงาน กล่าวที่จะคิด กล่าวที่จะตัดสินใจและรับผิดชอบต่อผลการคิดและการตัดสินใจนั้น ๆ

ความสอดคล้อง (Consensus Oriented) ความสอดคล้องต้องกันเป็นการกำหนดและสรุปความต้องการของคนในสังคม ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมาก โดยพยายามหาจุดสนใจร่วมกันและความต้องการ ที่สอดคล้องต้องกันของสังคมมาเป็นข้อปฏิบัติเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งในสังคม การจะพัฒนาสังคมได้ ต้องทราบความต้องการที่สอดคล้องต้องกันของสังคมนั้น ๆ ด้วยวิธีการเรียนรู้วัฒนธรรมของสังคมนั้น ๆ ก่อน

ความเสมอภาค (Equity and Inclusiveness) ความเสมอภาคเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ประชาชนทุกคนพึงได้รับจากรัฐบาล ทั้งการบริการด้านสวัสดิการตลอดจนสาธารณูปโภคด้านอื่น ๆ

หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency) เป็นวิธีการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด โดยการผลิตและจำหน่ายเพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่คุ้มค่างบเงินที่ลงทุนหรือการใช้ทรัพยากรให้ได้ประโยชน์สูงสุดต่อมวลมนุษยชาติ โดยมีการพัฒนาระบบการเพิ่มผลผลิตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

การมีเหตุผล (Accountability) การมีเหตุผลเป็นความต้องการในทุกสังคมประชาชนทุกคน ต้องตัดสินใจและรับผิดชอบต่อการกระทำของตนด้วยผลที่สมเหตุสมผล การมีเหตุผลไม่สามารถกระทำได้ถ้าปราศจากการปฏิบัติตามกฎหมาย ความโปร่งใส และตรวจสอบได้

จากความหมายของ ธรรมนูญสากล ดังกล่าวข้างต้น มีผู้ให้ความหมายของธรรมนูญสากลไว้หลากหลาย แต่การวิจัยครั้งนี้ใช้หลักธรรมนูญในการบริหารงาน ตามความหมายของ UNESCAP ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานหลักธรรมนูญในการบริหารงานของโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ

2.5 ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง

แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำรัสแนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอด นอกจากนี้ได้มีผู้กล่าวถึง ความหมายของ เศรษฐกิจพอเพียง

อำพล เสนาณรงค์ (2541: 2) ได้นิยามความหมาย เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสามารถของชุมชนเมือง รัฐ ประเทศ หรือภูมิภาคหนึ่งๆ ในการผลิตสินค้าและบริการทุกชนิด เพื่อเลี้ยงสังคมนั้นๆ ได้โดยไม่พึ่งพาปัจจัยต่างๆ ที่เราไม่ได้เป็นเจ้าของ

เศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลนั้นคือ ความสามารถในการดำรงชีวิต ได้อย่างไม่เดือดร้อน มีความเป็นอยู่อย่างประมาทตน ตามฐานะ ตามอัตภาพ และที่สำคัญไม่หลงใหลไป

ตามกระแสของวัตถุนิยม มีอิสรภาพเสรีภาพ ไม่พันธนาการ อยู่กับสิ่งใด หากกล่าวโดยสรุป คือ หันกลับมายึดเส้นทางสายกลางในการดำรงชีวิต

กาญจนา บุญเรือง (2542: 20) ได้นิยามความหมาย เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสามารถในการดำรงชีวิต เรียบง่ายตามฐานะ มีความเป็นอยู่อย่างประมาณตน รายจ่ายไม่เกินรายรับ รู้เก็บออม รู้จักเลือกซื้อสินค้า ที่ผลิตในท้องถิ่น มีการผลิตเพื่อพอกินในครอบครัว และมีความรู้รักสามัคคีกันในชุมชน

พัฒนาภรณ์ ฉัตรวิโรจน์ (2545: 11) ได้นิยามความหมาย เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง วิธีการดำเนินชีวิตของคนโดยการพึ่งตนเอง มีความประหยัด พัฒนาตนเองให้มีการเรียนรู้ ภูมิปัญญา สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น รู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างมีคุณค่า ยั่งยืน มีจิตสำนึกที่ดีต่อตนเองและสังคม ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2547: 14-16) กล่าวว่า กล่าวว่ ปรชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตน ในทางที่ควรจะเป็นโดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิม ของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ ได้ตลอดเวลา และเป็นกรมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลง มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤติ เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

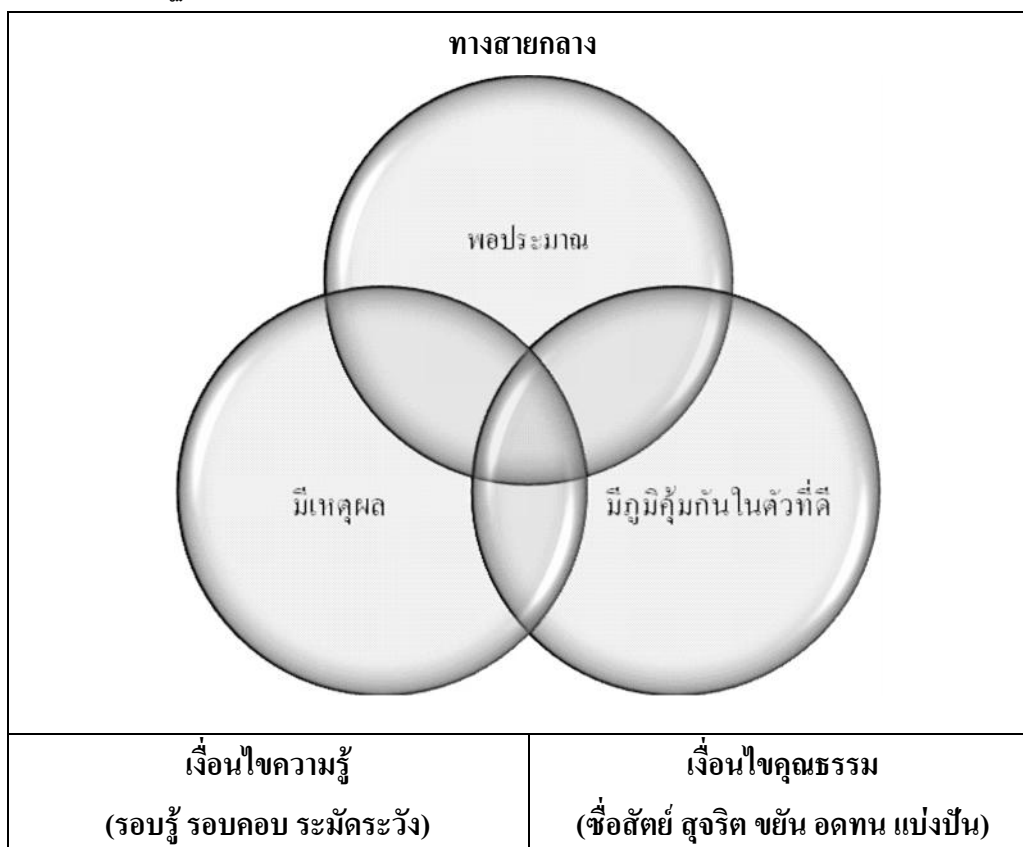
ความพอเพียงประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ ดังนี้

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียน ตนเอง และผู้อื่น
2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจ เกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัย ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึง ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น จากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ
3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึง ความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ในอนาคตทั้งใกล้และไกล

เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน คือ

1. เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ
2. เงื่อนไขคุณธรรม ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความขยันอดทน และแบ่งปัน

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถ แสดงได้ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกับมหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 2550.คู่มือการจัดทำรายงานการประเมินตนเองโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ. หน้า11.

วงจรคุณภาพ (PDCA Cycle) ในโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ

วงจรคุณภาพในโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ มีอยู่ในทุกมาตรฐานของโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำโดยวงจรคุณภาพนั้น เกิดจากการวางแผน P-Plan การปฏิบัติตามแผน D-Do การตรวจสอบผลการดำเนินงาน C-Check และนำไปสู่การปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมิน A-Act ซึ่งวงจรคุณภาพในมาตรฐานและตัวบ่งชี้โรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ตามเกณฑ์โครงการประเมิน เสนอแนะ และพัฒนาโครงการโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงการณราชวิทยาลัย ดังนี้

การวางแผน P-Plan

มาตรฐานด้านการปลูกฝังคุณธรรม

ตามตัวบ่งชี้ที่ว่า โรงเรียนมีการกำหนดแนวปฏิบัติเพื่อเป็นทิศทางในการปลูกฝังผู้เรียนและบุคลากรให้มีคุณธรรม และเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบ โดยโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ควรมีการกำหนดทิศทางในการปลูกฝังคุณธรรมผู้เรียนและบุคลากรให้มีคุณธรรม ตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มคุณธรรมเพื่อการพัฒนาตน กลุ่มคุณธรรมเพื่อการพัฒนาการทำงาน และกลุ่มคุณธรรมเพื่อการพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม

มาตรฐานด้านหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน

ตามตัวบ่งชี้ที่ว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ ซึ่งหลักการของธรรมาภิบาลที่กำหนดไว้มี 8 หลักการ คือ

1. การมีส่วนร่วม
2. การปฏิบัติตามกฎหมาย
3. ความโปร่งใส
4. ความรับผิดชอบ
5. ความสอดคล้อง
6. ความเสมอภาค
7. การมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
8. การมีเหตุผล

มาตรฐานด้านหลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม

ตามตัวบ่งชี้ที่ว่า โรงเรียนมีการวางแผนเกี่ยวกับการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรมมาใช้ในวิถีชีวิต ซึ่งประกอบด้วย 3 หลัก 2 เงื่อนไข คือ

- หลักที่ 1. ความพอประมาณ
 - หลักที่ 2. ความมีเหตุผล
 - หลักที่ 3. ความมีภูมิคุ้มกันในตนเอง และ
- เงื่อนไขที่ 1. ความรู้ในเรื่องการรอบรู้ รอบคอบ และระมัดระวัง
- เงื่อนไขที่ 2. คุณธรรมในเรื่องซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน อดทน และแบ่งปัน

การปฏิบัติตามแผน D-Do

มาตรฐานด้านการปลูกฝังคุณธรรม

ตามตัวบ่งชี้ที่ว่า โรงเรียนมีการดำเนินงานตามแผนการปลูกฝังคุณธรรม โดยโรงเรียนได้มีการดำเนินงานตามแผนการปลูกฝังคุณธรรม และมีการประเมินวิเคราะห์ผลทุกโครงการ/กิจกรรม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการ/กิจกรรมให้มีประสิทธิผลต่อไป

มาตรฐานด้านหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน

ตามตัวบ่งชี้ที่ว่า โรงเรียนมีการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ โดยโรงเรียนดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่สอดคล้องและส่งเสริมหลักธรรมาภิบาล 8 หลักการ คือ

1. การมีส่วนร่วม
2. การปฏิบัติตามกฎหมาย
3. ความโปร่งใส
4. ความรับผิดชอบ
5. ความสอดคล้อง
6. ความเสมอภาค
7. การมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
8. การมีเหตุผล

มาตรฐานด้านหลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม

ตามตัวบ่งชี้ที่ว่า โรงเรียนมีการดำเนินงานตามแผนหลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม มาใช้ในวิถีชีวิตซึ่งประกอบด้วย 3 หลัก 2 เงื่อนไข คือ

- หลักที่ 1. ความพอประมาณ
 - หลักที่ 2. ความมีเหตุผล
 - หลักที่ 3. ความมีภูมิคุ้มกันในตนเอง และ
- เงื่อนไขที่ 1. ความรู้ในเรื่องการรอบรู้ รอบคอบ และระมัดระวัง
- เงื่อนไขที่ 2. คุณธรรมในเรื่องซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน อดทน และแบ่งปัน

การตรวจสอบผลการดำเนินงาน C-Check

มาตรฐานด้านการปลูกฝังคุณธรรม

ตามตัวบ่งชี้ที่ว่า โรงเรียนมีการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนการปลูกฝังคุณธรรม โดยมีการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานจริงตามแผนการปลูกฝังคุณธรรม และรายงานผลต่อผู้บริหารโรงเรียน พร้อมทั้งรวบรวมและบันทึกข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์และปรับปรุงแผนปลูกฝังคุณธรรมให้ดีขึ้นในปีการศึกษาต่อไป

มาตรฐานด้านหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน

ตามตัวบ่งชี้ที่ว่า โรงเรียนมีการประเมินผลการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ในการบริหารจัดการโดยผู้บริหารสามารถบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล มีการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลนโยบายการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล และนำผลการประเมินมาทบทวนนโยบายใหม่ในปีการศึกษาต่อไป พร้อมทั้งเผยแพร่กิจกรรมหรือโครงการ

มาตรฐานด้านหลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม

ตามตัวบ่งชี้ที่ว่า โรงเรียนมีการประเมินผลแผนหลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม มาใช้ในวิถีชีวิตซึ่งประกอบด้วย 3 หลัก 2 เงื่อนไข คือ

- หลักที่ 1. ความพอประมาณ
- หลักที่ 2. ความมีเหตุผล
- หลักที่ 3. ความมีภูมิคุ้มกันในตนเอง และ

- เงื่อนไขที่ 1. ความรู้ในเรื่องการรอบรู้ รอบคอบ และระมัดระวัง
 เงื่อนไขที่ 2. คุณธรรมในเรื่องซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน อดทน และแบ่งปัน

การปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมิน A-Act

มาตรฐานด้านการปลูกฝังคุณธรรม

ตามตัวบ่งชี้ที่ว่า โรงเรียนมีการพัฒนาผลการดำเนินงานด้านการปลูกฝังคุณธรรม สามารถเป็นต้นแบบของการเรียนรู้ในเครือข่ายโรงเรียนคุณธรรม โดยนำรูปแบบการดำเนินงานด้านการปลูกฝังคุณธรรมของโรงเรียนที่มีการกำหนดกระบวนการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีการดำเนินการตามแผนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และนำผลการประเมินของปีการศึกษาที่ผ่านมาปรับใช้เพื่อพัฒนาการดำเนินงานในปีการศึกษาปัจจุบัน จนกระทั่งได้รูปแบบที่เหมาะสม เกิดผลผลิตตามเป้าหมาย สามารถเป็นต้นแบบของการเรียนรู้ในเครือข่ายโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดีให้กับโรงเรียนอื่นๆ ได้

มาตรฐานด้านหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน

ตามตัวบ่งชี้ที่ว่า โรงเรียนมีการพัฒนาระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล โดยโรงเรียนนำข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะการพัฒนาระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของปีที่ผ่านมา มาใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานในปีปัจจุบัน

มาตรฐานด้านหลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม

ตามตัวบ่งชี้ที่ว่า โรงเรียนมีการพัฒนาการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม ใช้ในวิถีชีวิต ซึ่งประกอบด้วย 3 หลัก 2 เงื่อนไข คือ

- หลักที่ 1. ความพอประมาณ
 หลักที่ 2. ความมีเหตุผล
 หลักที่ 3. ความมีภูมิคุ้มกันในตนเอง และ
 เงื่อนไขที่ 1. ความรู้ในเรื่องการรอบรู้ รอบคอบ และระมัดระวัง
 เงื่อนไขที่ 2. คุณธรรมในเรื่องซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน อดทน และแบ่งปัน

จากความหมายของ โรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ดังกล่าว สรุปได้ว่า โรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ หมายถึง โรงเรียนที่มีการดำเนินการตามมาตรฐานด้านการปลูกฝังคุณธรรม

ด้านหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และด้านเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม โดยใช้วงจรคุณภาพ (PDCA Cycle) ในการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ มีการวางแผน P-Plan การปฏิบัติ ตามแผน D-Do การตรวจสอบผลการดำเนินงาน C-Check และการปรับปรุงให้เหมาะสมตามผล การประเมิน A-Act สอดแทรกไว้ในทุกมาตรฐานของโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัด

แผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัด เป็นแผนที่มุ่งเน้นการเชื่อมโยง บูรณาการและ ขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาโดยกำหนดทิศทางทางการพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัด ที่สอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดินและนโยบายของรัฐบาล (Agenda Based) ยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ (Function Based) ยุทธศาสตร์พัฒนา กลุ่มจังหวัด (Cluster Based) และยุทธศาสตร์พัฒนาจังหวัด (Area Based) รวมทั้งสภาพปัญหา ความต้องการ และความเร่งด่วนของกลุ่มจังหวัดโดยการบูรณาการแผนงาน โครงการ งบประมาณ บุคลากรและ ทรัพยากรในกลุ่มจังหวัดตามแผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัด ซึ่งจะช่วยลดความซ้ำซ้อนของการ ใช้งบประมาณแผ่นดินและเกิดการระดมทรัพยากรร่วมกันโดยความร่วมมือของทุกภาคส่วนทั้ง หน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและนอกกระทรวงศึกษาธิการ ภาคเอกชน ภาคประชา สังคม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดและจังหวัดนั้น มีเป้าหมายสำคัญ 2 ส่วน คือ

1. มุ่งเน้นที่จะทำให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยยึดหลัก การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 เป็นหลัก ได้แก่ คุณภาพ โอกาส และการมีส่วนร่วม

2. เป้าหมายเฉพาะของแต่ละกลุ่มนั้นจะมีความแตกต่างกันออกไป

ระบบการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการเพื่อให้กลุ่มจังหวัดริเริ่มเพื่อแก้ไขปัญหา และพัฒนาพื้นที่โดยนำความต้องการของประชาชนมากำหนดเป็นแนวทางริเริ่ม ผู้ว่าราชการ จังหวัด ผู้ทำหน้าที่หัวหน้ากลุ่มจังหวัด มีหน้าที่ประสานงาน เร่งรัด ติดตามการดำเนินงานของผู้ว่า ราชการจังหวัดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มจังหวัด บูรณาการในการแก้ไขปัญหาในกลุ่มจังหวัด โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน

สรุปได้ว่าแผนพัฒนาการศึกษาตามกลุ่มจังหวัดนั้น มุ่งเน้นที่จะทำให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิต เน้นคุณภาพ โอกาส และการมีส่วนร่วม มีเป้าหมายเฉพาะของแต่ละกลุ่ม ทุกจังหวัดสามารถจัดการศึกษาเพื่อทุกคนโดยระดมทรัพยากรทั้งมวลจัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มต่างๆ ทุกกลุ่ม โดยมีกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถแก้ปัญหาทุกอย่างพร้อมกันไป ทั้งทางเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม การเมืองและสุขภาพการปฏิรูปการศึกษาจังหวัดเพื่อคนทั้งมวลจะเป็นพลังสร้างสรรค์ที่ยิ่งใหญ่ทำให้สังคมไทยเข้มแข็งสามารถฝ่าวิกฤตไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนได้

ตอนที่ 3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ มีรายละเอียด ดังนี้

สมศักดิ์ ลาดี (2543) ได้ศึกษาการดำเนินงานโครงการเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูและนักเรียน รวมทั้งสิ้น 580 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสำรวจและแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพทั่วไปของโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดกลางที่จัดการศึกษา 3 ระดับ เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีพื้นที่และแหล่งน้ำเพื่อทำการเกษตร
2. ผลการดำเนินงานมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และการหาแหล่งงบประมาณสนับสนุนโครงการ ส่วนการวางแผนงานวิชาการ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
3. ปัญหาการดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการใช้ทรัพยากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้านการหาแหล่งงบประมาณสนับสนุนโครงการ และด้านการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ยกเว้นด้านการวางแผนงานวิชาการและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีปัญหาในระดับน้อย

4. โรงเรียนต้องการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูมีความรู้ความเข้าใจ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง การได้งบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ และผู้ปกครองเห็นความสำคัญ และสนับสนุนให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม

พรตณฤณ เพชรวิวรรณ์ (2545) ได้ศึกษาการปลูกฝังคุณธรรมให้แก่นักเรียน ประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร 267 คน ครู 534 คน และ นักเรียน 801 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน ประกอบการสัมภาษณ์ แบบประเมินประกอบการสัมภาษณ์ แบบสังเกตและแบบศึกษาเอกสาร ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านการบริหาร ทุกโรงเรียนมีแผนการดำเนินงานเพื่อปลูกฝังและส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนและมีการคัดเลือกครูที่จะสอนจริยธรรมศึกษาและครูประจำชั้นห้องเด็กที่มีปัญหาพฤติกรรม ผู้บริหารส่วนใหญ่มีแผนงานการนิเทศการสอน มีการประเมินผลการดำเนินงานครบทุกงาน ปัญหาที่พบ คือโรงเรียนไม่สามารถดำเนินการตามนโยบายได้ทั้งหมดเนื่องจากขาดความร่วมมือจากบุคลากร ขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ขาดงบประมาณที่จะสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่างๆผู้บริหารไม่มีเวลาที่จะนิเทศตามกำหนดได้

2. ด้านการจัดกิจกรรม ครูส่วนใหญ่จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยยึดหลักให้นักเรียนได้มือปฏิบัติจริง และยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ครูมีความเห็นว่า การสอนแบบบทบาทสมมติเป็นวิธีการปลูกฝังคุณธรรมได้ดีที่สุด สื่อที่นักเรียนให้ความสนใจมากที่สุด คือ สื่อประเภทของจริง การเสริมแรงแก่นักเรียนที่ได้ผลดีที่สุด คือการให้คำชมเชย ส่วนกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ปลูกฝังคุณธรรมแก่นักเรียนได้ผลดีที่สุด คือ กิจกรรมการเข้าค่ายปฏิบัติธรรม โรงเรียนส่วนใหญ่มีการวัดและประเมินผลด้านคุณธรรมของนักเรียน โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ปัญหาที่พบคือ ครูไม่สามารถจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนได้ครบทุกกิจกรรม และไม่สามารถวัดและประเมินผลทางด้านคุณธรรมได้ครบทุกด้าน

3. ด้านการประพฤติตัวเป็นแบบอย่างที่ดี ครูส่วนใหญ่มีการประพฤติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ มีความเมตตากรุณา เอาใจใส่ต่อนักเรียนเป็นอย่างดี แต่ยังมีครูส่วนหนึ่งไม่ได้ประพฤติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน เช่น การทำโทษเกินกว่าเหตุและขาดเหตุผล การใช้คำพูดที่ไม่สมควร รวมถึงมีความประพฤติที่ไม่เหมาะสม

4. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการปลูกฝังคุณธรรม นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าได้รับการปลูกฝังคุณธรรมจากโรงเรียนในระดับมาก

เฉลิมชัย สมท่า (2547) ได้ศึกษาการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูปฏิบัติการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 พบว่า สภาพการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติการสอนพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ คือ หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักค้ำคูณ และหลักความโปร่งใส โดยมีผลงานวิจัยระดับคะแนนสูงสุดในแต่ละด้านดังนี้ ในด้านหลักนิติธรรม ข้อที่ได้คะแนนสูงสุด คือ การส่งเสริมให้บุคลากรมีระเบียบวินัยประพฤติตนตามระเบียบวินัยแบบแผนของทางราชการ และจรรยาบรรณวิชาชีพครู ในด้านคุณธรรมข้อที่ได้คะแนนสูงสุด คือ การส่งเสริมบุคลากรให้บุคลากรมีความก้าวหน้าทางอาชีพ มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้ร่วมงาน ในด้านหลักความโปร่งใส ข้อที่ได้คะแนนสูงสุด คือ การกำกับดูแลควบคุมให้มีการจัดบัญชีและทะเบียนเกี่ยวกับการเงินทุกประเภทให้เป็นปัจจุบันและถูกต้องตามระเบียบ การตรวจสอบในด้านหลักการมีส่วนร่วมข้อที่ได้คะแนนสูงสุด คือ มีความตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติงาน การสำรวจดูแลและให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีปัญหาต่างๆ และในด้านหลักความค้ำคูณ ข้อที่ได้ คะแนนสูงสุด คือ การจัดการดูแล ให้มีการใช้อาคารสถานที่และบริเวณโรงเรียนให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

ชนิษฐ์ภักดิ์ สิงหลกะ (2549) ได้ศึกษา การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วมและด้านหลักความรับผิดชอบต่อกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในระดับมัธยมศึกษาเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า

1.การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2.การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติการบริหาร ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาเอกชนเขตวัฒนา ตามความคิดเห็นของครูจำแนกตามวุฒิการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี หรือปริญญาตรี กับสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นโดยรวมต่อการบริหาร

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านหลักคุณธรรมและด้านหลักความรับผิดชอบ ครูมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ด้านหลักการมีส่วนร่วม ครูมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเอกชน เขตวัฒนา ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาเอกชน เขตวัฒนา ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามระดับช่วงชั้นที่สอนต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

วิรัตน์ รัตนมณี (2550) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และศึกษาเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารสถานศึกษา 75 คน และกลุ่มตัวอย่างครู 307 คน จาก 15 โรงเรียนในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้ค่าสถิติ t - test ผลการวิจัยพบว่า

1. หลักนิติธรรม พบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นทั้งสองกลุ่ม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. หลักคุณธรรม พบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นทั้งสองกลุ่ม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. หลักความโปร่งใส พบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้งสองกลุ่ม เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นทั้งสองกลุ่ม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. หลักการมีส่วนร่วม พบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนกลุ่มครูมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นทั้งสองกลุ่ม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. หลักความรับผิดชอบ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นทั้งสองกลุ่ม พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. หลักความคุ้มค่า พบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นทั้งสองกลุ่ม พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พัชรินทร์ รุจิรานุกูล (2551) ได้ศึกษาการปลูกฝังคุณธรรมนำความรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่นักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยศึกษาในโรงเรียนภาครัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 จำนวน 97 แห่ง ด้วยแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่มผลการศึกษามีดังนี้

1. บุคลากรมีความเข้าใจความหมายของคุณธรรมนำความรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงหลากหลายแนวคิด ส่วนใหญ่เข้าใจว่า หมายถึง การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใช้ชีวิตเรียบง่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อ มีความพอประมาณ มีเหตุผลและมีภูมิคุ้มกันที่ดี ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมและคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมของผู้มีคุณธรรมนำความรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนใหญ่เข้าใจว่าเป็น 8 คุณธรรมพื้นฐาน และคุณธรรมอื่นๆ เช่น อดทน อดกลั้น พอเพียง พอประมาณ สติปัญญา

2. ด้านการบริหารจัดการโรงเรียน มีนโยบาย การดำเนินการต่างๆมีการวางแผน และมีโครงการในการขับเคลื่อนสู่โรงเรียนที่ส่งเสริมคุณธรรมนำความรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้จัดตั้งกิจกรรมโครงการต่างๆขึ้นตามบริบทของโรงเรียน กิจกรรมโครงการมีมากน้อยต่างกันตามสภาพและความพร้อมของโรงเรียนในด้านต่างๆได้แก่ การพัฒนาบุคลากร การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การประพฤติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีของครูและพฤติกรรมของนักเรียนหลังจากการที่โรงเรียนนำเรื่องคุณธรรมนำความรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ

3. แนวทางการปลูกฝังคุณธรรมนำความรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการบริหารจัดการโรงเรียน ควรมีการบริหารจัดการอย่างเป็นกระบวนการ มีการวางแผนนโยบายอย่างชัดเจนและเป็นระบบ มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและจริงจัง กำหนดนิยามความหมายของการพัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีการจัดกิจกรรมโครงการที่หลากหลายและเหมาะสมตามบริบทโรงเรียน สร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชนโดยสร้างแผนพัฒนาบทบาทของผู้ปกครองและชุมชน มีการจัดระบบติดตามประเมินผล ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรมีการสอนที่ปลูกฝังคุณธรรมในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เน้นการปลูกฝังให้เกิดขึ้นทุกที่ ทุกเวลา มีการศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆภายนอกโรงเรียน จัดการสอนให้เกิดความตระหนัก ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ควรมีความหลากหลาย เน้นให้นักเรียนเป็นแกนนำหลัก และพัฒนานักเรียนในทุกมิติ มีการจัดทำโครงการที่เน้นหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับปฐมวัย ควรมีการสนับสนุนด้านต่างๆ จากกระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า โรงเรียนคุณธรรมชั้นนำเป็นโรงเรียนที่มีการบริหารจัดการ ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน คือ 1. ด้านการปลูกฝังคุณธรรม 2. ด้านหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน 3. ด้านเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม ด้านการปลูกฝังคุณธรรม โรงเรียนมีการบริหารดำเนินงานในการปลูกฝังคุณธรรมเพื่อพัฒนาตน คุณธรรมเพื่อการทำงาน และคุณธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคม คุณธรรมเพื่อพัฒนาตนนั้นมี 6 ประการ ได้แก่ ความสะอาด ความสนใจใฝ่รู้ ความเชื่อมั่นในตนเอง การพึ่งตนเอง การรักษาศีล 5 หรือคุณธรรมขั้นพื้นฐานของศาสนาที่ตนนับถือ และหลีกเลี่ยงอบายมุข คุณธรรมเพื่อพัฒนาการทำงาน มี 6 ประการ ได้แก่ อุตสาหะ ประหยัด มีวินัย รับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต และความมีน้ำใจ คุณธรรมเพื่อพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม มี 6 ประการ ได้แก่ ความกตัญญูกตเวที ความเสียสละ ความสามัคคี ความมีมนุษยสัมพันธ์ ความมีประชาธิปไตย และจิตสาธารณะ ด้านหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน โรงเรียนมีการบริหาร ดำเนินงาน ในการมีส่วนร่วมการปฏิบัติตามกฎหมาย ความโปร่งใส ความรับผิดชอบต่อสังคม ความเสมอภาค การมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และการมีเหตุผล ด้านเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม มีการบริหารการดำเนินชีวิตให้มีความรู้ได้แก่ รอบรู้ รอบคอบ และระมัดระวัง มีคุณธรรมได้แก่ ซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน อดทน แบ่งปัน มีเศรษฐกิจ สังคม สมดุล มั่นคง และยั่งยืน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาในเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรม
ชั้นนำ ในภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไป
เป็นแนวทางในการจัดการศึกษา การปลูกฝังคุณธรรม หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และ
หลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม ให้เกิดแก่นักเรียนโรงเรียนที่สนใจ นำไปปฏิบัติอย่างมีระบบ

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในภาคตะวันออกเฉียงใต้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในภาคตะวันออกเฉียงใต้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยผู้วิจัยได้ออกแบบขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องและกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาเอกสาร ตำราและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ โดยสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้เบื้องต้น แล้วประมวลสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในภาคตะวันออกเฉียงใต้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (2550) และ Deming, W.Edwards (1994) มีการดำเนินการตามมาตรฐานด้านการปลูกฝังคุณธรรม ด้านหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และด้านเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม ดังนี้

1. การวางแผน (P-Plan)
2. การปฏิบัติตามแผน (D-Do)
3. การตรวจสอบผลการดำเนินงาน (C-Check)
4. การปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมิน (A-Act)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในภาคตะวันออกเฉียงใต้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในภาคตะวันออกเฉียงใต้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลของโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในภาคตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งมีขั้นตอนในการศึกษา ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

2.1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 103 โรงเรียน

2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเทียบจากตารางประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970: 607-610) ที่ความคาดเคลื่อน 5% และระดับความเชื่อมั่น 95% จากประชากร 103 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 86 โรงเรียน ดังนี้ จังหวัดชลบุรี ประชากรจำนวน 40 โรงเรียน เทียบสัดส่วนได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 33 โรงเรียน จังหวัดระยอง ประชากรจำนวน 26 โรงเรียน เทียบสัดส่วนได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 22 โรงเรียน จังหวัดจันทบุรี ประชากรจำนวน 23 โรงเรียน เทียบสัดส่วนได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 19 โรงเรียน จังหวัดตราด ประชากรจำนวน 14 โรงเรียน เทียบสัดส่วนได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 12 โรงเรียน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 86 โรงเรียน

2.1.3 วิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2.1.4 ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 86 คน หัวหน้าผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนละ 1 คน จำนวน 86 คน และครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำโรงเรียนละ 1 คน จำนวน 86 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 258 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อสอบถามเกี่ยวกับ สถานภาพของผู้ตอบและความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ซึ่งโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถาม ปรากฏ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถาม

ประเด็นหลัก	จำนวน ข้อ	ประเด็นย่อย	จำนวน ข้อ
1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	5	1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	5
2. การวางแผน (P-Plan)	10	2. การวางแผนด้านการปลูกฝังคุณธรรม ด้านหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และด้านเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม	10
3. การปฏิบัติตามแผน (D-Do)	31	3.1 ด้านการปลูกฝังคุณธรรม 3.1.1 คุณธรรมด้านการพัฒนาตน 3.1.2 คุณธรรมด้านการพัฒนาการทำงาน 3.1.3 คุณธรรมด้านการพัฒนา การอยู่ร่วมกันในสังคม	18
		3.2 ด้านหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน	8
		3.3 ด้านเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม	5
4. การตรวจสอบผลการดำเนินงาน (C-Check)	10	4. การตรวจสอบผลการดำเนินงาน ด้านการ ปลูกฝังคุณธรรม ด้านหลักธรรมาภิบาล ในการบริหารงาน และด้านเศรษฐกิจ พอเพียงควบคู่คุณธรรม	10
5. การปรับปรุงให้เหมาะสม ตามผลการประเมิน (A-Act)	10	5. การปรับปรุงให้เหมาะสมตามผล การประเมิน ด้านการปลูกฝังคุณธรรม ด้านหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และด้านเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม	10

2.2.2 สร้างข้อคำถามในแต่ละประเด็นตามกรอบแนวคิดการวิจัย และ
ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำข้อคำถามที่ได้จากการตรวจสอบจากอาจารย์
ที่ปรึกษา มาสร้างเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ
รายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) โดยแทนค่าระดับความคิดเห็น มีเกณฑ์การให้คะแนนไว้ 5 ระดับความคิดเห็น คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ดังนี้

ระดับความคิดเห็นมากที่สุด	เท่ากับ	5	คะแนน
ระดับความคิดเห็นมาก	เท่ากับ	4	คะแนน
ระดับความคิดเห็นปานกลาง	เท่ากับ	3	คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อย	เท่ากับ	2	คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	เท่ากับ	1	คะแนน

2.2.3 นำโครงสร้างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษา และความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.2.4 นำโครงสร้างแบบสอบถามที่สร้างเรียบร้อยแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญเสนออาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.2.5 นำข้อมูลที่ได้มาแก้ไขและปรับปรุงเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินงานจัดเก็บข้อมูล

2.3 การดำเนินงานจัดเก็บข้อมูล

2.3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยจัดส่งทางไปรษณีย์ จำนวน 86 โรงเรียน โรงเรียนละ 3 ฉบับ รวมแบบสอบถามทั้งสิ้น 258 ฉบับ แนบซองพร้อมแสตมป์กับแบบสอบถาม เพื่อให้ผู้อำนวยการโรงเรียนส่งกลับคืนทางไปรษณีย์ ภายใน 4 สัปดาห์

2.3.2 ผู้วิจัยดำเนินการติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับกลับคืน โดยตรวจสอบโรงเรียนที่ส่งคืนตามรหัสที่ผู้วิจัยจัดทำไว้ และขอความอนุเคราะห์จากศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ ประธานเครือข่ายที่ 9 (ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด) ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา จังหวัด จันทบุรีและตราด ติดตามแบบสอบถามกลับคืน รวมได้

แบบสอบถามกลับคืน 78 โรงเรียน จำนวน 234 ฉบับ จากทั้งหมด 258 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 90.70 ของแบบสอบถามที่ส่งทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ดังนี้

2.4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติ หาค่าความถี่ และร้อยละ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

2.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของสภาพการบริหารโรงเรียน คุณธรรมชั้นนำในภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

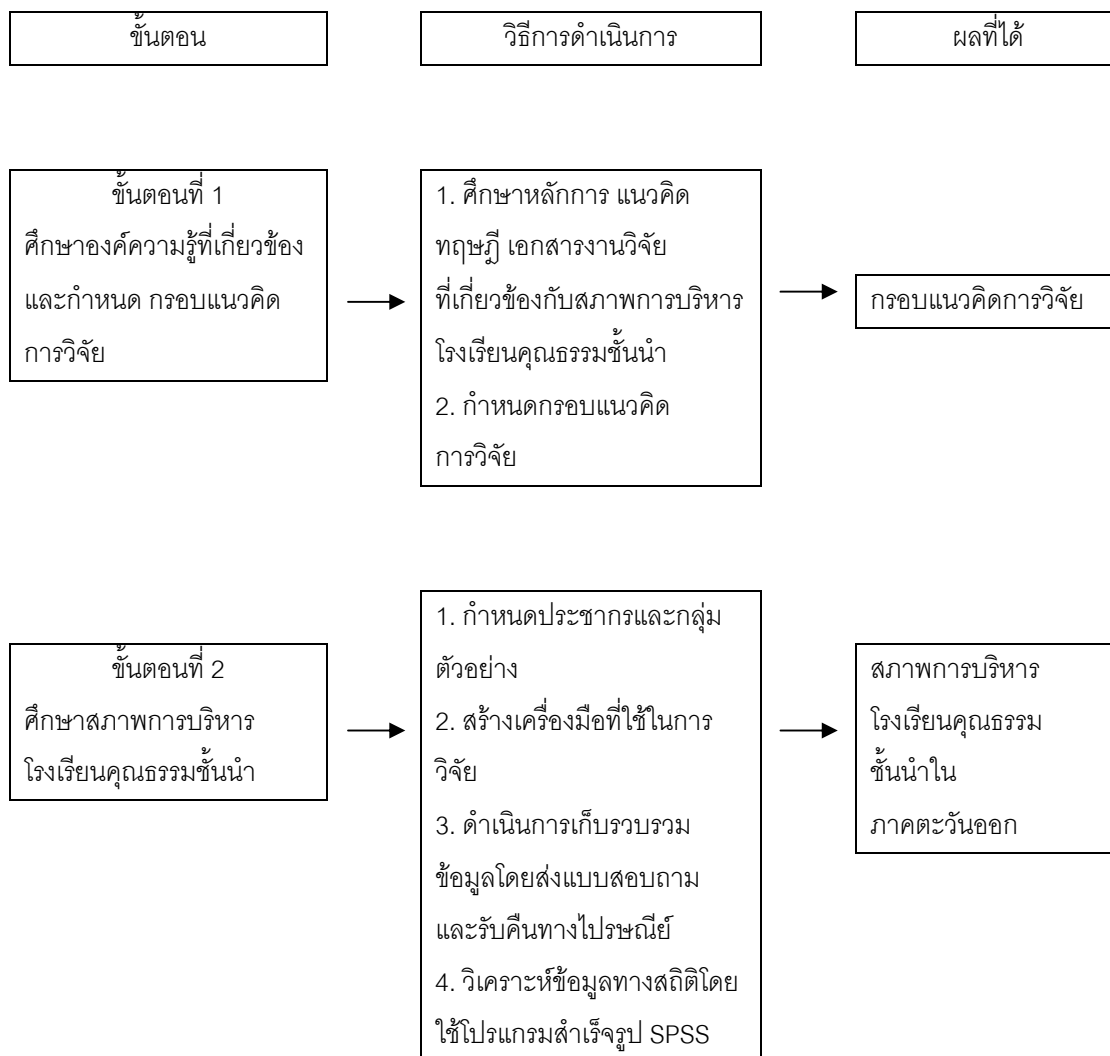
วิธีการแปลผลแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยของ ระดับความคิดเห็น โดยจัดระดับช่วงคะแนนแบบแต่ละช่วงไม่เท่ากัน (วิชิต คู่อ้น, 2548: 114) ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{ช่วงคะแนน}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

สำหรับการแปลผล ได้นำคะแนนค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นมาเทียบกับเกณฑ์ โดยเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย (วิชิต คู่อ้น, 2548: 114) มีดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.21 – 5.00	มีความคิดเห็นในระดับ มากที่สุด
3.41 – 4.20	มีความคิดเห็นในระดับ มาก
2.61 – 3.40	มีความคิดเห็นในระดับ ปานกลาง
1.81 – 2.60	มีความคิดเห็นในระดับ น้อย
1.00 – 1.80	มีความคิดเห็นในระดับ น้อยที่สุด

ขั้นตอนการวิจัยสรุปได้ ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 ขั้นตอนการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ในภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้กรอบแนวคิดในการวิจัยนี้ คือ การประเมินคุณภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ มีการดำเนินการตามมาตรฐานด้านการปลูกฝังคุณธรรม ด้านหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และด้านเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม ตามวงจรคุณภาพ (PDCA Cycle) ดังนี้ การวางแผน (P-Plan) การปฏิบัติตามแผน (D-Do) การตรวจสอบผลการดำเนินงาน (C -Check) และการปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมิน (A-Act) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลแบ่งเป็น 2 ตอนตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ในภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 234 คน เกี่ยวกับ เพศ อายุ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และระดับการศึกษาสูงสุด ปรากฏผลดัง ตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	ผู้อำนวยการโรงเรียน		หัวหน้าผู้รับผิดชอบโครงการ		ครู		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ								
1.1 ชาย	50	64.1	8	10.3	19	24.4	77	32.9
1.2 หญิง	28	35.9	70	89.7	59	75.6	157	67.1
รวม	78	100.0	78	100.0	78	100.0	234	100.0

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สถานภาพ	ผู้อำนวยการ โรงเรียน		หัวหน้า ผู้รับผิดชอบ โครงการ		ครู		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2. อายุ								
2.1) ต่ำกว่า 31 ปี	0	0.0	2	2.7	7	9.0	9	3.8
2.2) 31 – 40 ปี	2	2.6	14	17.9	20	25.6	36	15.4
2.3) 41 – 50 ปี	12	15.4	31	39.7	26	33.3	69	29.5
2.4) 51 – 60 ปี	64	82.0	31	39.7	25	32.1	120	51.3
รวม	78	100.0	78	100.0	78	100.0	234	100.0
3. ประสบการณ์								
การทำงาน								
3.1) น้อยกว่า 1 ปี	2	2.6	0	0.0	0	0.0	2	0.9
3.2) 1 - 4 ปี	36	46.2	11	14.1	14	17.9	61	26.1
3.3) 5 - 8 ปี	9	11.5	23	29.5	25	32.1	57	24.4
3.4) มากกว่า 8 ปี ขึ้นไป	31	39.7	44	56.4	39	50.0	114	48.6
รวม	78	100.0	78	100.0	78	100.0	234	100.0
4. ระดับการศึกษา								
สูงสุด								
4.1) ปริญญาตรี	0	0.0	71	91.0	67	85.9	138	59.0
4.2) ปริญญาโท	70	89.7	6	7.7	10	12.8	86	36.8
4.3) ปริญญาเอก	8	10.3	1	1.3	1	1.3	10	4.2
รวม	78	100.0	78	100.0	78	100.0	234	100.0

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าบุคลากรภายในโรงเรียนโดยภาพรวม และจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบภายในโรงเรียน พบว่า

ผู้อำนวยการโรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นเพศ ชาย คิดเป็นร้อยละ 64.1 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 82.1 ผู้อำนวยการโรงเรียนมีประสบการณ์การทำงาน เป็นเวลา 1 – 4 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.2 และส่วนใหญ่มีการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 89.7

หัวหน้าผู้รับผิดชอบโครงการส่วนใหญ่เป็นเพศ หญิง คิดเป็นร้อยละ 89.7 มีอายุระหว่าง 41-60 ปีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 39.7 หัวหน้าผู้รับผิดชอบโครงการส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน เป็นเวลา มากกว่า 8 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 56.4 และส่วนใหญ่มีการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 91.0

ครูในโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำส่วนใหญ่เป็นเพศ หญิง คิดเป็นร้อยละ 75.6 มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.3 ครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน เป็นเวลา มากกว่า 8 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 50.0 และส่วนใหญ่มีการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 85.9

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมส่วนใหญ่เป็นเพศ หญิง คิดเป็นร้อยละ 67.1 ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 51 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.3 มีประสบการณ์การทำงาน เป็นเวลา มากกว่า 8 ปีขึ้นไป มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 48.7 และส่วนใหญ่มีการศึกษาสูงสุด ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 59.0

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการบริหารจัดการโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ในภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้แบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล จากโรงเรียนคุณธรรมในภาคตะวันออกเฉียงใต้ จำนวน 78 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียน 78 คน หัวหน้าผู้รับผิดชอบโครงการคุณธรรม 78 คน และครู 78 คน รวมผู้ให้ข้อมูลจำนวน 234 คน โดยพิจารณาภาพรวม รายด้าน และรายข้อ ปรากฏผลดังตารางที่ 3 - 12

ตารางที่ 3 สภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ พิจารณาโดยภาพรวม

สภาพการบริหาร	\bar{X}	S.D.	การแปลความหมาย
1. การวางแผน	4.48	0.50	มากที่สุด
2. การปฏิบัติตามแผน	4.59	0.53	มากที่สุด
3. การตรวจสอบผลการดำเนินงาน	4.25	0.53	มากที่สุด
4. การปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมิน	4.31	0.55	มากที่สุด
รวม	4.47	0.53	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.47 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.43 เมื่อพิจารณารายข้อ มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับ ดังนี้ อันดับ 1 การปฏิบัติตามแผน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.59 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.43 อันดับ 2 การวางแผน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.48 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50 อันดับ 3 การปฏิบัติปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมิน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.31 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.55 และอันดับ 4 การตรวจสอบผลการดำเนินงานมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.25 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53

ตารางที่ 4 สภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ด้านการวางแผน (P-Plan)

การวางแผน	\bar{X}	S.D.	การแปลความหมาย
1. โรงเรียนมีการวางแผนยุทธศาสตร์ในการปลูกฝังคุณธรรมไว้อย่างชัดเจนเพียงใด	4.58	0.60	มากที่สุด
2. แผนของโรงเรียนมีการกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เพียงใด	4.56	0.60	มากที่สุด

ตารางที่ 4 (ต่อ)

การวางแผน	\bar{X}	S.D.	การแปล ความหมาย
1. โรงเรียนมีการวางแผนยุทธศาสตร์ใน การปลูกฝังคุณธรรมไว้อย่างชัดเจน เพียงใด	4.58	0.60	มากที่สุด
2. แผนของโรงเรียนมีการกำหนด ยุทธศาสตร์การบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาล เพียงใด	4.56	0.60	มากที่สุด
3. แผนยุทธศาสตร์ของโรงเรียน คำนึงถึงหลักเศรษฐกิจพอเพียง ควบคู่คุณธรรม เพียงใด	4.58	0.60	มากที่สุด
4. จากการวางแผนดังกล่าวแล้ว โรงเรียนจัดทำโครงการและระบุ กิจกรรมที่เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ไว้ชัดเจน เพียงใด	4.44	0.61	มากที่สุด
5. โครงการและกิจกรรมที่ทำคำนึงถึง คุณธรรมเพื่อพัฒนาตน มากน้อยเพียงใด	4.44	0.63	มากที่สุด
6. โครงการและกิจกรรมที่ทำ คำนึงถึงคุณธรรม เพื่อพัฒนาการทำงาน มากน้อยเพียงใด	4.47	0.59	มากที่สุด
7. โครงการและกิจกรรมที่ทำ คำนึงถึงคุณธรรม เพื่อพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม มากน้อยเพียงใด	4.53	0.63	มากที่สุด
8. โรงเรียนกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบ โครงการตามแผนยุทธศาสตร์ไว้อย่าง ชัดเจน เพียงใด	4.45	0.66	มากที่สุด

ตารางที่ 4 (ต่อ)

การวางแผน	\bar{X}	S.D.	การแปล ความหมาย
9. โรงเรียนได้จัดสรรงบประมาณ ของโครงการ และกิจกรรมตามแผน ยุทธศาสตร์อย่างเพียงพอ เพียงใด	4.25	0.64	มากที่สุด
10. โรงเรียนกำหนดระยะเวลา เริ่มต้น และ สิ้นสุด ของโครงการตามแผน ยุทธศาสตร์ อย่างชัดเจน เพียงใด	4.46	0.62	มากที่สุด
รวม	4.48	0.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ด้านการวางแผน โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.48 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน 2 ข้อ คือ แผนยุทธศาสตร์ของโรงเรียนค่านึงถึงหลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.58 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.60 และโรงเรียนมีการวางแผนยุทธศาสตร์ในการปลูกฝังคุณธรรมไว้อย่างชัดเจน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.58 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.60 รองลงมาคือแผนของโรงเรียนมีการกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.56 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.60 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนได้จัดสรรงบประมาณของโครงการและกิจกรรมตามแผนยุทธศาสตร์ อย่างเพียงพอ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.25 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.64

ตารางที่ 5 สภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ด้านการปฏิบัติตามแผนงาน โดยพิจารณารายมาตรฐานโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ (D-Do)

สภาพการบริหาร	\bar{X}	S.D.	การแปลความหมาย
การปฏิบัติตามแผน (D-Do)			
1. มาตรฐานด้านการปลูกฝังคุณธรรม	4.62	0.45	มากที่สุด
2. มาตรฐานด้านหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน	4.51	0.49	มากที่สุด
3. มาตรฐานด้านเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม	4.62	0.49	มากที่สุด
รวม	4.59	0.43	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่าสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ด้านการปฏิบัติตามแผน โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.59 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.43 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน 2 ข้อ คือ มาตรฐานด้านการปลูกฝังคุณธรรม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.62 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.45 และมาตรฐานด้านเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.62 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49 รองลงมา คือ มาตรฐานด้านหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.51 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49

ตารางที่ 6 สภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ด้านการปฏิบัติตามแผนการปลูกฝังคุณธรรมเพื่อพัฒนาตน (D-Do)

การปฏิบัติตามแผน	\bar{X}	S.D.	การแปลความหมาย
การปฏิบัติตามแผน (D-Do)			
การปลูกฝังคุณธรรม			
ก. คุณธรรมด้านพัฒนาตน			
1. โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการพัฒนาตนเอง ให้รักความสะอาดเพียงใด	4.61	0.55	มากที่สุด
2. โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการพัฒนาตนเอง ให้มีความสนใจใฝ่รู้ เพียงใด	4.57	0.58	มากที่สุด
3. โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง เพียงใด	4.52	0.60	มากที่สุด
4. โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ให้มีการพึ่งตนเอง มากน้อยเพียงใด	4.59	0.57	มากที่สุด
5. โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการพัฒนาตนเอง ให้มีธรรมขั้นพื้นฐานตามศาสนาที่ตนนับถือ เพียงใด	4.66	0.53	มากที่สุด
6. โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการพัฒนาตนเอง ให้หลีกเลี่ยงอบายมุข เพียงใด	4.61	0.55	มากที่สุด
รวม	4.59	0.47	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า สภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ด้านการปฏิบัติตามแผน การปลูกฝังคุณธรรมเพื่อพัฒนาตน โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.59 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.47 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าโรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการพัฒนาตนเอง ให้มีธรรมขั้นพื้นฐานตามศาสนาที่ตนนับถือ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.66 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 รองลงมา มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ข้อ คือ โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการพัฒนาตนเองให้รักความสะอาด และ

โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการพัฒนาตนเอง ให้หลีกเลี่ยงอบายมุข มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.61 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.55 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.52 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.60

ตารางที่ 7 สภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ด้านการปฏิบัติตามแผนการปลูกฝังคุณธรรมเพื่อพัฒนาการทำงาน (D-Do)

การปฏิบัติตามแผน	\bar{X}	S.D.	การแปลความหมาย
การปฏิบัติตามแผน (D-Do)			
การปลูกฝังคุณธรรม			
ข. คุณธรรมด้านพัฒนาการทำงาน			
7. โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการทำงานให้มีความอุทิศสละ เพียงใด	4.59	0.57	มากที่สุด
8. โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการทำงานให้มีความประหยัด เพียงใด	4.65	0.57	มากที่สุด
9. โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการทำงานให้มีวินัย เพียงใด	4.69	0.53	มากที่สุด
10. โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการทำงานให้มีความรับผิดชอบ เพียงใด	4.65	0.55	มากที่สุด
11. โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการทำงานให้มีความซื่อสัตย์สุจริต เพียงใด	4.73	0.52	มากที่สุด
12. โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการทำงานให้มีความมีน้ำใจ เพียงใด	4.69	0.54	มากที่สุด
รวม	4.66	0.59	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่าสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำด้านการปฏิบัติตามแผน การปลูกฝังคุณธรรมเพื่อพัฒนาการทำงาน โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.66 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.59 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า

โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการทำงานให้มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.73 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52 รองลงมามีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ข้อ คือ โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการทำงานให้มีวินัย และโรงเรียนมีการปลูกฝังคุณธรรมในการทำงานให้มีความมีน้ำใจ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.69 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.54 ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการทำงานให้มีความอดทน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.59 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.57

ตารางที่ 8 สภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ด้านการปฏิบัติตามแผนการปลูกฝังคุณธรรมเพื่อพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม (D-Do)

การปฏิบัติตามแผน	\bar{X}	S.D.	การแปลความหมาย
การปฏิบัติตามแผน (D-Do)			
การปลูกฝังคุณธรรม			
ค. คุณธรรมด้านพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม			
13. โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันในสังคม ให้มีความกตัญญูตเวทีเพียงใด	4.69	0.56	มากที่สุด
14. โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันในสังคม ให้มีความเสียสละเพียงใด	4.51	0.59	มากที่สุด
15. โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ในการอยู่ร่วมกันในสังคม ให้มีความสามัคคีเพียงใด	4.52	0.59	มากที่สุด
16. โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ในการอยู่ร่วมกันในสังคม ให้มีมนุษยสัมพันธ์เพียงใด	4.61	0.56	มากที่สุด
17. โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ในการอยู่ร่วมกันในสังคม ให้มีความเป็นประชาธิปไตย เพียงใด	4.60	0.55	มากที่สุด
18. โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ในการอยู่ร่วมกันในสังคม ให้มีจิตสาธารณะ เพียงใด	4.65	0.55	มากที่สุด
รวม	4.60	0.48	มากที่สุด

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่าสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ด้านการปฏิบัติตามแผน การปลูกฝังคุณธรรมเพื่อพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.60 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.48 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยโรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันในสังคมให้มีความกตัญญูกตเวที ค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.69 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.56 รองลงมาคือ โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันในสังคม ให้มีจิตสาธารณะ ค่าเฉลี่ย 4.65 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.55 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันในสังคม ให้มีความเสียสละ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.51 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.59

ตารางที่ 9 สภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ด้านการปฏิบัติตามแผนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล (D-Do)

การปฏิบัติตามแผน	\bar{X}	S.D.	การแปลความหมาย
19. การบริหารงานของโรงเรียน ใช้หลักการมีส่วนร่วมเพียงใด	4.50	0.62	มากที่สุด
20. การบริหารงานของโรงเรียนใช้หลักการปฏิบัติตามกฎหมาย เพียงใด	4.56	0.60	มากที่สุด
21. การบริหารงานของโรงเรียนใช้หลักความโปร่งใสเพียงใด	4.67	0.59	มากที่สุด
22. การบริหารงานของโรงเรียนใช้หลักความรับผิดชอบเพียงใด	4.59	0.61	มากที่สุด
23. การบริหารงานของโรงเรียนใช้หลักความสอดคล้องตามความต้องการของส่วนรวม เพียงใด	4.45	0.60	มากที่สุด
24. การบริหารงานของโรงเรียนใช้หลักความเสมอภาคเพียงใด	4.43	0.58	มากที่สุด
25. การบริหารงานของโรงเรียนใช้หลักการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพียงใด	4.37	0.59	มากที่สุด
26. การบริหารงานของโรงเรียน ใช้หลักการมีเหตุผล เพียงใด	4.52	0.57	มากที่สุด
รวม	4.51	0.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่าสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ด้านการปฏิบัติตามแผน การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.51 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยการบริหารงานของโรงเรียนใช้หลักความโปร่งใส ค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.67 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.59 รองลงมา คือ การบริหารงานของโรงเรียนใช้หลักความรับผิดชอบ ค่าเฉลี่ย 4.59 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.61 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การบริหารงานของโรงเรียนใช้หลักการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.37 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.59

ตารางที่ 10 สภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ด้านการปฏิบัติตามแผนการบริหารตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม (D-Do)

สภาพการบริหาร	\bar{X}	S.D.	การแปลความหมาย
27. การบริหารงานของโรงเรียนยึดหลักความผู้ ได้แก่ ความรอบคอบ และ ความระมัดระวัง เพียงใด	4.59	0.58	มากที่สุด
28. การบริหารงานของโรงเรียนยึดหลัก ความซื่อสัตย์ สุจริต เพียงใด	4.67	0.55	มากที่สุด
29. การบริหารงานของโรงเรียนยึดหลัก ความขยัน อดทน เพียงใด	4.65	0.54	มากที่สุด
30. การบริหารงานของโรงเรียนยึดหลักการ รู้จักการแบ่งปัน เพียงใด	4.62	0.58	มากที่สุด
31. การบริหารงานของโรงเรียนนำไปสู่ชีวิต เศรษฐกิจสังคม สมดุล มั่นคงและ ยั่งยืน เพียงใด	4.54	0.56	มากที่สุด
รวม	4.62	0.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่าสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ด้านการปฏิบัติตามแผน การบริหารตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.62 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49 เมื่อพิจารณาข้อ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยการบริหารงานของโรงเรียนยึดหลักความซื่อสัตย์ สุจริต มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.67 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.55 รองลงมา คือ การบริหารงานของโรงเรียนยึดหลักความซื่อสัตย์ อดทน มีค่าเฉลี่ย 4.65 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.54 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การบริหารงานของโรงเรียนนำไปสู่ ชีวิต เศรษฐกิจ สังคม สมดุล มั่นคง และยั่งยืน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.54 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.56

ตารางที่ 11 สภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ด้านการตรวจสอบผลการดำเนินงาน (C-Check)

สภาพการบริหาร	\bar{X}	S.D.	การแปลความหมาย
1. โรงเรียนมีการประเมินผล การปฏิบัติงาน การปลูกฝังคุณธรรม เพื่อการพัฒนาตน อย่างชัดเจน เพียงใด	4.34	0.66	มากที่สุด
2. โรงเรียนมีการประเมินผล การปฏิบัติงาน การปลูกฝัง คุณธรรมเพื่อการพัฒนาการทำงาน อย่างชัดเจน เพียงใด	4.29	0.60	มากที่สุด
3. โรงเรียนมีการประเมินผล การปฏิบัติงาน การปลูกฝังคุณธรรม เพื่อการพัฒนา การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างชัดเจน เพียงใด	4.27	0.64	มากที่สุด
4. โรงเรียนมีการประเมินผล การบริหาร การทำงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อย่างชัดเจน เพียงใด	4.30	0.63	มากที่สุด
5. โรงเรียนมีการประเมินผล การใช้ หลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างชัดเจน เพียงใด	4.44	0.68	มากที่สุด

ตารางที่ 11 (ต่อ)

สภาพการบริหาร	\bar{X}	S.D.	การแปลความหมาย
6. การประเมินผลใช้หลักการ ในการสังเกตแล้วสรุปผล อย่างชัดเจน เพียงใด	4.18	0.64	มาก
7. การประเมินผลใช้หลักการ ในการสัมภาษณ์แล้วสรุปผล อย่างชัดเจน เพียงใด	4.09	0.57	มาก
8. การประเมินผลใช้หลักการ ในการสรุปผลการประชุม อภิปรายร่วมกันอย่างชัดเจน เพียงใด	4.17	0.64	มาก
9. การประเมินผลใช้หลักการในการให้ตอบแบบสอบถามที่สร้างขึ้นสำหรับแต่ละโครงการและกิจกรรมอย่างชัดเจน เพียงใด	4.17	0.65	มาก
10. เมื่อประเมินผลแล้ว สรุปบันทึกไว้เป็นหลักฐานเพื่อนำไปทบทวนต่อไปอย่างชัดเจน เพียงใด	4.25	0.63	มากที่สุด
รวม	4.25	0.53	มากที่สุด

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่าสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำด้านการตรวจสอบผลการดำเนินงาน โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.25 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยโรงเรียนมีการประเมินผล การใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง อย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.44 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.68 รองลงมา คือ โรงเรียนมีการประเมินผล การปฏิบัติงานด้าน การปลูกฝังคุณธรรมเพื่อการพัฒนาตนอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ย 4.34 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.66 ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนต่ำสุด คือ การประเมินผลใช้หลักการในการสัมภาษณ์แล้วสรุปผล อย่างชัดเจน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ค่าเฉลี่ย 4.09 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.57

ตารางที่ 12 สภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ด้านการปรับปรุงให้เหมาะสม
ตามผลการประเมิน (A - Act)

สภาพการบริหาร	\bar{X}	S.D.	การแปลความหมาย
1. โรงเรียนนำผลมาพัฒนาและปรับปรุง แผนยุทธศาสตร์ การปลูกฝังคุณธรรม เพื่อการพัฒนาตน อย่างต่อเนื่อง เพียงใด	4.37	0.64	มากที่สุด
2. โรงเรียนนำข้อบกพร่อง ที่ค้นพบมาพัฒนาและ ปรับปรุง โครงการและกิจกรรม การปลูกฝัง คุณธรรมเพื่อการพัฒนาตนอย่างต่อเนื่อง เพียงใด	4.26	0.62	มากที่สุด
3. โรงเรียนนำผลมาพัฒนาและปรับปรุง แผนยุทธศาสตร์ การปลูกฝังคุณธรรม เพื่อพัฒนาการทำงาน อย่างต่อเนื่อง เพียงใด	4.38	0.63	มากที่สุด
4. โรงเรียนนำข้อบกพร่อง ที่ค้นพบมาพัฒนาและ ปรับปรุง โครงการและกิจกรรม การปลูกฝัง คุณธรรมเพื่อพัฒนาการทำงาน อย่างต่อเนื่องเพียงใด	4.27	0.62	มากที่สุด
5. โรงเรียนนำผลมาพัฒนาและปรับปรุง แผนยุทธศาสตร์ การปลูกฝังคุณธรรมเพื่อ การพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม อย่างต่อเนื่อง เพียงใด	4.35	0.63	มากที่สุด
6. โรงเรียนนำข้อบกพร่อง ที่ค้นพบมาพัฒนาและ ปรับปรุง โครงการและกิจกรรม การปลูกฝัง คุณธรรมเพื่อพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม อย่างต่อเนื่อง เพียงใด	4.26	0.62	มากที่สุด

ตารางที่ 12 (ต่อ)

สภาพการบริหาร	\bar{X}	S.D.	การแปล ความหมาย
7. โรงเรียนนำผลมาพัฒนาและปรับปรุง ยุทธศาสตร์ การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล อย่างต่อเนืองเพียงใด	4.23	0.65	มากที่สุด
8. โรงเรียนนำข้อบกพร่อง ที่ค้นพบมาพัฒนาและ ปรับปรุง โครงการและกิจกรรม การใช้หลักธรรมาภิบาลอย่างต่อเนือง เพียงใด	4.27	0.61	มากที่สุด
9. โรงเรียนนำผลมาพัฒนาและปรับปรุง แผนยุทธศาสตร์ การใช้หลักเศรษฐกิจ พอเพียงควบคู่คุณธรรมอย่างต่อเนือง เพียงใด	4.38	0.65	มากที่สุด
10. โรงเรียนนำข้อบกพร่อง ที่ค้นพบมาพัฒนาและ ปรับปรุง โครงการและกิจกรรม การใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม อย่างต่อเนือง เพียงใด	4.38	0.67	มากที่สุด
รวม	4.31	0.55	มากที่สุด

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่าสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ด้านการปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมิน โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.31 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.55 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน 3 ข้อ คือ โรงเรียนนำผลมาพัฒนาและปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์การปลูกฝังคุณธรรมเพื่อการพัฒนาการทำงานอย่างต่อเนือง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.38 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.63 โรงเรียนนำผลมาพัฒนาและปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์ การใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรมอย่างต่อเนือง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.38 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.65 และโรงเรียนนำข้อบกพร่องที่ค้นพบมาพัฒนาและปรับปรุงโครงการและกิจกรรม การใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรมอย่างต่อเนือง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

4.38 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.67 รองลงมา คือ โรงเรียนนำผลมาพัฒนาและปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์ การปลูกฝังคุณธรรม เพื่อการพัฒนาตน อย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย 4.37 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.64 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนนำผลมาพัฒนาและปรับปรุงยุทธศาสตร์การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอย่างต่อเนื่อง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.23 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.65

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิธิดำเนินงานวิจัย โดย ศึกษาเอกสารตำราและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย สร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยใช้แบบสอบถามชนิดแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ข้อคำถามประกอบด้วย สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 86 โรงเรียน จาก 103 โรงเรียน โดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (1970: 608) เพื่อสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้แก่ โรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัด ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าผู้รับผิดชอบโครงการ และครู รวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 86 โรงเรียน จำนวน 258 ฉบับ เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเวลา 1 เดือน ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์กลับคืนมา จำนวน 234 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 90.70 ของแบบสอบถามที่ส่งทั้งหมด ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยจากข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปผลการวิจัยโดยพิจารณาภาพรวมตามกระบวนการในการดำเนินงานวงจรคุณภาพ (PDCA Cycle) ของโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ พบว่า การดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับ ดังนี้ การปฏิบัติตามแผน (D-Do) รองลงมา คือ การวางแผน (P-Plan) การปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมิน (A-Act) และการตรวจสอบผลการดำเนินงาน (C-Check) ตามลำดับ

การวางแผน (P-Plan)

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า มีการวางแผนยุทธศาสตร์ของโรงเรียนที่คำนึงถึงหลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม รองลงมา คือ โรงเรียนมีการวางแผนยุทธศาสตร์ในการปลูกฝังคุณธรรมไว้อย่างชัดเจน และ แผนของโรงเรียนมีการกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ตามลำดับ

การปฏิบัติตามแผน (D-Do)

ในการพิจารณาภาพรวม โดยพิจารณารายมาตรฐานโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำพบว่า มีการปฏิบัติตามแผน มาตรฐานด้านการปลูกฝังคุณธรรม รองลงมา คือ มาตรฐานด้านเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม และ มาตรฐานด้านหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานตามลำดับ

เมื่อพิจารณารายด้านโดยพิจารณาการปฏิบัติตามแผนการปลูกฝังคุณธรรมพัฒนาตน พบว่า โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการพัฒนาตนเอง ให้มีธรรมขั้นพื้นฐาน ตามศาสนาที่ตนนับถือ รองลงมา คือ โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการพัฒนาตนเองให้รักความสะอาด และโรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการพัฒนาตนเองให้หลีกเลี่ยงอบายมุข ตามลำดับ

เมื่อพิจารณารายด้านโดยพิจารณาการปฏิบัติตามแผนการปลูกฝังคุณธรรมพัฒนาการทำงาน พบว่า โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการทำงานให้มีความซื่อสัตย์ สุจริต รองลงมา คือ โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมให้มีวินัย และโรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการทำงานให้มีความมีน้ำใจ ตามลำดับ

เมื่อพิจารณารายด้านโดยพิจารณาการปฏิบัติตามแผนการปลูกฝังคุณธรรมพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม พบว่า โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันในสังคมให้มีความกตัญญูกตเวที รองลงมา คือ โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันในสังคมให้มีจิตสาธารณะและ โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันในสังคมให้มีมนุษยสัมพันธ์ ตามลำดับ

เมื่อพิจารณารายด้านโดยพิจารณาการปฏิบัติตามแผนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลพบว่า การบริหารงานของโรงเรียนใช้หลักความโปร่งใส รองลงมา คือ การบริหารของโรงเรียนใช้หลักความรับผิดชอบ และ การบริหารงานของโรงเรียนใช้หลักการปฏิบัติตามกฎหมาย ตามลำดับ

เมื่อพิจารณารายด้านโดยพิจารณาการปฏิบัติตามแผนหลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม พบว่า การบริหารงานของโรงเรียนยึดหลักความซื่อสัตย์ สุจริต รองลงมา คือ

การบริหารงานของโรงเรียน ยึดหลักความซื่อสัตย์ อดทน และการบริหารงานของโรงเรียนยึดหลักการ รู้จักการแบ่งปัน ตามลำดับ

การตรวจสอบผลการดำเนินงาน(C-Check)

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า มีการตรวจสอบผลการดำเนินงาน โรงเรียน มีการประเมินผลการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างชัดเจน รองลงมา คือ โรงเรียน มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน การปลูกฝังคุณธรรมเพื่อการพัฒนาตนอย่างชัดเจน และโรงเรียน มีการประเมินผลการบริหารการทำงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลอย่างชัดเจน ตามลำดับ

การปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมิน(A - Act)

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า มีการปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมิน โรงเรียนนำผลมาพัฒนาและปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์ การปลูกฝังคุณธรรมเพื่อการพัฒนา การทำงานอย่างต่อเนื่อง รองลงมา คือ โรงเรียนนำผลมาพัฒนาและปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์ การใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรมอย่างต่อเนื่อง และ โรงเรียนนำข้อบกพร่องที่ค้นพบ มาพัฒนาและปรับปรุงโครงการและกิจกรรมการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรมอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยการศึกษาสภาพโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญจากการวิจัย ซึ่งสามารถ อภิปรายผลได้ ดังนี้

สภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการวิจัยสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำโดยใช้วงจรคุณภาพ (PDCA Cycle) โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด การปฏิบัติตามแผน มีค่าเฉลี่ยสูง ที่สุด การวางแผน การปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมิน และ การตรวจสอบผลการ ดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ย รองลงมา ตามลำดับ

2.1 การวางแผน (P-Plan)

โรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการบริหารโรงเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพ (PDCA Cycle) จากการวิจัย การวางแผนการดำเนินงานมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาในรายชื่อ พบว่า การวางแผน การดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับ ดังนี้ แผนยุทธศาสตร์ของโรงเรียนคำนึงถึง หลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม โรงเรียนมีการวางแผนยุทธศาสตร์ในการปลูกฝังคุณธรรม ใ่ว้อย่างชัดเจน แผนของโรงเรียนมีการกำหนดยุทธศาสตร์ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โครงการและกิจกรรมที่ทำคำนึงถึงคุณธรรมเพื่อพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม โครงการและ กิจกรรมที่ทำ คำนึงถึงคุณธรรมเพื่อพัฒนาการทำงาน โรงเรียนกำหนดระยะเวลา เริ่มต้น และ สิ้นสุด ของโครงการตามแผนยุทธศาสตร์ อย่างชัดเจน โรงเรียนกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบ โครงการตามยุทธศาสตร์ ใ่ว้อย่างชัดเจน จากการวางแผนดังกล่าวแล้วโรงเรียนจัดทำโครงการและ ระบุกิจกรรมที่เป็นแนวทางในการปฏิบัติใ่วชัดเจน โครงการและกิจกรรมที่ทำคำนึงถึงคุณธรรม เพื่อพัฒนาตน และโรงเรียนได้จัดสรรงบประมาณ ของโครงการและกิจกรรม ตามแผนยุทธศาสตร์ อย่างเพียงพอ จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายได้ว่า การวางแผนการดำเนินงานตามมาตรฐาน ด้านการปลูกฝังคุณธรรม เพื่อพัฒนาคุณธรรมของตนได้เต็มตามศักยภาพและดำรงตนอย่างมี ความสุข โดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น เพื่อความสำเร็จของการทำงานรายบุคคลและการทำงานกลุ่ม รวมถึงการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กำหนดคุณธรรมและคุณลักษณะพื้นฐานของผู้เรียน พ.ศ. 2551 ใ่วเป็นแนวทางการพัฒนาและ การประเมิน ส่วนการวางแผนการดำเนินการตามมาตรฐานด้านหลักธรรมาภิบาล ในการบริหารงาน และการวางแผนการดำเนินการตามมาตรฐานด้านเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่ คุณธรรม ผู้วิจัยพบว่า การวางแผนยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน แผนของโรงเรียนมีโครงการ และมีกิจกรรม จะส่งผลให้การปฏิบัติตามแผนเป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับสถาบันส่งเสริม การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้ให้ความหมายของขั้นตอน การวางแผนว่าการวางแผนเป็นการคิดเตรียมการใ่วล่วงหน้าเพื่อจะทำงานให้สำเร็จอย่างมี ประสิทธิภาพ ในการวางแผนจะต้องมีการกำหนดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบ งาน ระยะเวลาและทรัพยากรที่ต้องใช้เพื่อทำงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการ รวมถึงการคิด งบประมาณที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่างๆเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของ แผน

2.2 การปฏิบัติตามแผน (D-Do)

การปฏิบัติตามแผนนั้นโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการวิจัยพิจารณาโดยภาพรวม การปฏิบัติตามแผนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด พิจารณารายด้าน การปฏิบัติตามแผนงานในมาตรฐานการปลูกฝังคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มาตรฐานด้านเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม รองลงมา ส่วนมาตรฐานด้านหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อพิจารณาในรายชื่อพบว่า

การปฏิบัติตามแผนคุณธรรมเพื่อการพัฒนาตน มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับ ดังนี้ โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการพัฒนาตนเองให้มีธรรมขั้นพื้นฐาน โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการพัฒนาตนเองให้รักความสะอาด โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการพัฒนาตนเองให้หลักเลียงอบายมุข โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมให้มีการพึ่งตนเอง โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการพัฒนาตนเองให้มีความสนใจใฝ่รู้ และโรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง

การปฏิบัติตามแผนคุณธรรมเพื่อการพัฒนาการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับ ดังนี้ โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการทำงานให้มีความซื่อสัตย์สุจริต โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการทำงานให้มีวินัย โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการทำงานให้มีความมีน้ำใจ โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการทำงานให้มีความรับผิดชอบ โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการทำงานให้มีความประหยัด และโรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการทำงานให้มีความอดุสาหะ

การปฏิบัติตามแผนคุณธรรมเพื่อการพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับ ดังนี้ โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันในสังคมให้มีความกตัญญูกตเวที โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันในสังคมให้มีจิตสาธารณะ โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันในสังคมให้มีมนุษยสัมพันธ์ โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันในสังคมให้มีความเป็นประชาธิปไตย โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันในสังคมให้มีความสามัคคี และโรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันในสังคมให้มีความเสียสละ

การปฏิบัติตามแผนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับ ดังนี้ การบริหารงานของโรงเรียนใช้หลักความโปร่งใส การบริหารงานของโรงเรียนใช้หลักความรับผิดชอบต่อ การบริหารงานของโรงเรียนใช้หลักการปฏิบัติตามกฎหมาย การบริหารงานของโรงเรียนใช้หลักการมีเหตุผล การบริหารงานของโรงเรียนใช้หลักการมีส่วนร่วม การบริหารงานของ

โรงเรียนใช้หลักความสอดคล้องตามความต้องการของส่วนรวม การบริหารงานของโรงเรียนใช้หลักความเสมอภาค และการบริหารงานของโรงเรียนใช้หลักการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การปฏิบัติตามแผนการบริหารตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับ ดังนี้ การบริหารงานของโรงเรียนยึดหลักความซื่อสัตย์สุจริต การบริหารงานของโรงเรียนยึดหลักความซื่อสัตย์สุจริต การบริหารงานของโรงเรียนยึดหลักความซื่อสัตย์สุจริต การบริหารงานของโรงเรียนยึดหลักความรู้ได้แก่ ความรอบคอบ ความระมัดระวัง และการบริหารงานของโรงเรียนนำไปสู่ชีวิต เศรษฐกิจ สังคม สมดุล มั่นคง และยั่งยืน

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายได้ว่า การปฏิบัติตามแผนนั้นโรงเรียนมีการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านการปลูกฝังคุณธรรม เพื่อพัฒนาคุณธรรมของตนให้รักสะอาด มีความสนใจใฝ่รู้ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีการพึ่งตนเอง มีการรักชาติ 5 หรือหลักธรรมชั้น พื้นฐานของศาสนาที่ตนนับถือ และมีการหลีกเลี่ยงอบายมุข เพื่อความสำเร็จของการทำงาน ให้มีความอดุสหาหะ ความประหยัด ความมีวินัย มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความมีน้ำใจ รวมถึงการพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม ให้มีความกตัญญูกตเวที ความเสียสละ ความสามัคคี ความมีมนุษยสัมพันธ์ ความเป็นประชาธิปไตยรวมถึงการมีจิตสาธารณะ มีการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552) กล่าวถึงหลักการของธรรมาภิบาลตามที่ UNESCAP กำหนดไว้ 8 หลักการคือการมีส่วนร่วม การปฏิบัติตามกฎ ความโปร่งใส ความรับผิดชอบต่อความสอดคล้อง ความเสมอภาค การมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลรวมถึงการมีเหตุผล และมีการดำเนินการตามมาตรฐานด้านเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม ในหลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล และความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ตามเงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรม สอดรับกับวิระยุทธ ชาติตะกาญจน์ (2552) ได้ให้ความหมายของขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนว่า หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินการแก้ปัญหา หรือการนำวิธีการแก้ปัญหาไปปฏิบัติ

2.3 การตรวจสอบผลการดำเนินงาน (C-Check)

การบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการศึกษาวิจัยพิจารณาโดยภาพรวม การตรวจสอบผลการดำเนินงาน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า การตรวจสอบผลการดำเนินงานมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เรียงตามลำดับ ดังนี้ โรงเรียนมีการประเมินผลการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง อย่างชัดเจน โรงเรียนมีการประเมินผลการปฏิบัติงานการ

ปลูกฝังคุณธรรมเพื่อการพัฒนาตน อย่างชัดเจน โรงเรียนมีการประเมินผลการบริหารการทำงาน โดยใช้หลักธรรมาภิบาลอย่างชัดเจน โรงเรียนมีการประเมินผลการปฏิบัติงานการปลูกฝังคุณธรรม เพื่อการพัฒนาการทำงาน อย่างชัดเจน โรงเรียนมีการประเมินผลการปฏิบัติงานการปลูกฝังคุณธรรมเพื่อการพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม อย่างชัดเจน และเมื่อประเมินผลแล้ว สรุปบันทึกไว้เป็นหลักฐานเพื่อนำไปทบทวนต่อไปอย่างชัดเจน ส่วนการตรวจสอบผลการดำเนินงาน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย เรียงตามลำดับ ดังนี้ การประเมินผลใช้หลักการ ในการสังเกต แล้วสรุปผล อย่างชัดเจน การประเมินผลใช้หลักการ ในการสรุปผลการประชุม อภิปราย ร่วมกัน อย่างชัดเจน การประเมินผลใช้หลักการ ในการให้ตอบแบบสอบถามที่สร้างขึ้น สำหรับแต่ละโครงการและกิจกรรมอย่างชัดเจน และการประเมินผลใช้หลักการ ในการสัมภาษณ์แล้วสรุปผล อย่างชัดเจน

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายได้ว่า มีการตรวจสอบผลการดำเนินงานใน มาตรฐานการปลูกฝังคุณธรรม โดยโรงเรียนมีการประเมินผล การปฏิบัติงานการปลูกฝังคุณธรรม เพื่อการพัฒนาตน พัฒนาการทำงาน และพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างชัดเจน มีการ ตรวจสอบผลการดำเนินงานในมาตรฐานธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และมาตรฐานการใช้ เศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม โดยใช้หลักการสังเกต สัมภาษณ์ สรุปผลการประชุมอภิปราย ร่วมกัน และการให้ตอบแบบสอบถามที่สร้างขึ้นสำหรับแต่ละโครงการและกิจกรรม รวมทั้งเมื่อ ประเมินผลแล้ว สรุปบันทึกผลไว้เป็นหลักฐานเพื่อนำไปทบทวนต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานต์ (2548) ที่กล่าวว่า การตรวจสอบประเมินผลทบทวนระบบ เป็นการ ประเมินตนเองร่วมกันประเมิน หรือผลัดเปลี่ยนกันประเมินเพื่อเป็นการทบทวนการปฏิบัติงานเป็น องค์กรประกอบที่มีความสำคัญและจำเป็นมากที่จะพัฒนาคุณภาพ

2.4 การปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมิน (A-Act)

การบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในภาคตะวันออก สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการศึกษาพิจารณาโดยภาพรวม การปรับปรุงให้เหมาะสม ตามผลการประเมิน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า การปรับปรุง ให้เหมาะสมตามผลการประเมิน มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับ ดังนี้ โรงเรียนนำผลมาพัฒนาและ ปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์การปลูกฝังคุณธรรมเพื่อการพัฒนาการทำงานอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนนำ ผลมาพัฒนาและปรับปรุง แผนยุทธศาสตร์การใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรมอย่าง ต่อเนื่อง โรงเรียนนำข้อบกพร่อง ที่ค้นพบมาพัฒนาและปรับปรุง โครงการและกิจกรรม การใช้หลัก

เศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรมอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนนำผลมาพัฒนาและปรับปรุงแผน ยุทธศาสตร์การปลูกฝังคุณธรรมเพื่อการพัฒนาตน อย่างต่อเนื่อง โรงเรียนนำผลมาพัฒนาและปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์การปลูกฝังคุณธรรมเพื่อการพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนนำข้อบกพร่อง ที่ค้นพบมาพัฒนาและปรับปรุง โครงการและกิจกรรม การใช้หลัก ธรรมาภิบาลอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนนำข้อบกพร่องที่ค้นพบมาพัฒนาและปรับปรุง โครงการและ กิจกรรม การปลูกฝังคุณธรรมเพื่อการพัฒนาการทำงานอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนนำข้อบกพร่องที่ ค้นพบมาพัฒนาและปรับปรุง โครงการและกิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรมเพื่อการพัฒนาการอยู่ ร่วมกันในสังคมอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนนำข้อบกพร่องที่ค้นพบมาพัฒนาและปรับปรุง โครงการและ กิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรมเพื่อการพัฒนาตนอย่างต่อเนื่อง และโรงเรียนนำผลมาพัฒนาและ ปรับปรุง ยุทธศาสตร์การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอย่างต่อเนื่อง

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายได้ว่า โรงเรียนมีการนำผลการประเมินมาแก้ไข พัฒนาระบบ ซึ่งอาจแก้ไขพัฒนาในส่วนที่เป็นกระบวนการ ในมาตรฐานการปลูกฝังคุณธรรม มาตรฐานธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และมาตรฐานเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม โดยการ ปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมินนั้น โรงเรียนมีการพัฒนาและปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์ พร้อมทั้งนำข้อบกพร่องที่ค้นพบมาพัฒนาและปรับปรุง โครงการและกิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรม เพื่อการพัฒนาตน เพื่อพัฒนาการทำงานและเพื่อการพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม โรงเรียนมีการพัฒนา และปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์พร้อมทั้งนำข้อบกพร่องที่ค้นพบมาพัฒนาและปรับปรุง โครงการและ กิจกรรม ตามมาตรฐานด้านหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานและมาตรฐานด้านหลักเศรษฐกิจ พอเพียงควบคู่คุณธรรม สอดคล้องกับ ศุภชัย อาชีวะระงับโรค (2547) ให้ความหมายในขั้นตอน การปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมินนั้นพิจารณาผลที่ได้รับจากการตรวจสอบ ถ้าผลที่ เกิดขึ้นเป็นไปตามแผนที่วางไว้ก็ควรจะนำแนวทางนั้นมาจัดทำมาตรฐานในการปฏิบัติงาน แต่ถ้า ผลที่เกิดขึ้นไม่เป็นไปตามแผนก็ต้องนำข้อมูลที่รวบรวมไว้มาวิเคราะห์และพิจารณาต่อไปว่าควรจะ มองหาแนวทางการปรับปรุงใหม่

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำโดยใช้วงจรคุณภาพ (PDCA Cycle) โดยภาพรวม การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบผลการดำเนินงาน และการปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมิน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด นั้นการ วางแผนยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน แผนของโรงเรียนมีโครงการ และมีกิจกรรม จะส่งผลให้การปฏิบัติ ตามแผนเป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนด มีการดำเนินงานได้อย่างดีตามไปด้วย สำหรับการตรวจสอบ

ผลการดำเนินงาน เมื่อพิจารณารายชื่อ บางข้อมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก เนื่องจากการทำงานในบางโครงการหรือกิจกรรมไม่มีการประเมินผลระหว่างการทำงาน มีการประเมินผลตอนสิ้นสุดโครงการหรือกิจกรรมครั้งเดียว ควรมีการสังเกต สัมภาษณ์ การประชุม อภิปรายร่วมกัน หรือ การให้ตอบแบบสอบถามที่สร้างขึ้นสำหรับแต่ละโครงการหรือกิจกรรมนั้นๆ เพื่อสรุปบันทึกไว้เป็นหลักฐานในการนำไปทบทวนต่อไป ส่วนการปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมินนั้น โรงเรียนมีการนำแนวทางหรือกระบวนการปฏิบัติมาจัดทำเป็นมาตรฐาน พร้อมทั้งหาวิธีการที่จะปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นไปอีกในกรณีที่เกิดเป็นไปตามการวางแผนที่กำหนดไว้ หากผลไม่ได้ตามแผนที่กำหนดไว้โรงเรียนก็จะนำข้อบกพร่อง ปัญหาที่ได้รับมาปรับปรุงเพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาสำหรับนำไปใช้ในการวางแผนปีถัดไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง สภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในภาคตะวันออกเฉียงใต้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะดังนี้

ระดับสถานศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดประเด็นหลักอยู่ที่การบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ซึ่งเป็นการบริหารโรงเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพ ในด้านการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบผลการดำเนินงาน และการปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมิน จากผลการวิจัยพบว่า ด้านการตรวจสอบผลการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงานอยู่ในอันดับต่ำที่สุด เนื่องจาก โรงเรียนมีการประเมินผลโดยใช้หลักการสังเกต การสัมภาษณ์ การสรุปผลจากการประชุมอภิปรายร่วมกัน และการใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นสำหรับแต่ละโครงการ กิจกรรมยังไม่ชัดเจน ดังนั้น ผู้อำนวยการโรงเรียน จึงควรให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมินผล การตรวจสอบผลการดำเนินงานแล้วสรุปผลอย่างชัดเจน โดยกำหนดแนวทางดังกล่าวลงไปแผนปฏิบัติการประจำปี ตลอดจนแผนปฏิบัติการระยะยาวของสถานศึกษา

ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ โดยภาพรวมการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบผลการดำเนินงาน และการปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมินนั้น มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด ทั้งด้านการปลูกฝังคุณธรรม

ด้านการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และด้านการมีหลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม ในสถานศึกษา ดังนั้นเขตพื้นที่การศึกษาควรศึกษาและส่งเสริมกระบวนการทำงานตามวงจรคุณภาพในการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ให้โรงเรียนอื่นที่สนใจมีการปลูกฝังคุณธรรม ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และมีหลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม ในสถานศึกษา และจัดโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำเป็นโรงเรียนแม่แบบให้ความรู้เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ ตลอดจนแก้ปัญหาในกรณีที่สถานศึกษาไม่สามารถแก้ปัญหาได้ รวมถึงการกระตุ้นให้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจนเป็นนิสัย และให้โรงเรียนคุณธรรมชั้นนำรักษาภาพระดับความดีอย่างต่อเนื่องตลอดไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในภาคอื่นๆ
2. ควรทำการศึกษา การพัฒนาเครื่องมือประเมินกระบวนการทำงานของโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ
3. ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับการติดตามผลการใช้นโยบายด้านการปลูกฝังคุณธรรมด้านการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และด้านการมีหลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม

ผู้วิจัยเห็นว่าการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำให้กับโรงเรียนที่สนใจเนื่องจากปัจจุบันนี้จำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรมประจำใจ ซื่อสัตย์สุจริต ในการทำงาน และรู้จักประหยัด อดออม ตามหลักคุณธรรม หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานและตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม ของพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอันเป็นที่รักและเคารพของคนไทย ซึ่งเป็นการพัฒนาสังคมยุคปัจจุบันให้อยู่รอดและเจริญก้าวหน้า อย่างยั่งยืนตลอดไป

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กาญจนา บุญเรือง. 2542. การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมมนต์ศน์ด้านเศรษฐกิจแบบพอเพียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กิติมา ปรีดีดีลก. 2532. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : อักษราการพิมพ์.
- กীরติ บุญเจือ. 2551. คู่มือจริยศาสตร์ ตามหลักวิชาการสากล. กรุงเทพมหานคร : เซน ปรีนติ้ง.
- จันทร์ธานี สงวณนาม. 2551. ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : บุ๊ค พอยท์.
- เฉลิมชัย สมท่า. 2547. การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูปฏิบัติการสอนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เลย เขต 1. วิทยานิพนธ์ ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชนิษฐ์สุภักดิ์ สิงหลกะ. 2549. การศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชัยวัฒน์ อัดพัฒน์. 2543. จริยศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธงชัย สันติวงษ์. 2540. การวางแผน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. 2543. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. 2554. นิตยย่อบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : เขียวมฟ้า.
- บรรยงค์ โตจินดา. 2543. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร : อมรการพิมพ์.

ประภาศรี สีหอำไพ. 2531. พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม. กรุงเทพมหานคร :
โครงการตำรา และเอกสารทางครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์.

พนม พงษ์ไพบูลย์ และคณะ. 2546. รวมกฎหมายการศึกษาเข้าสู่โครงสร้างใหม่
กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช.

พรตณณ เพชรวิวรรณ์. 2545. การศึกษาการปลูกฝังคุณธรรมให้แก่นักเรียนประถมศึกษาใน
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาควิชาประถมศึกษา ครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พัชรินทร์ รุจิรานุกูล. 2551. การศึกษาการปลูกฝังคุณธรรมนำความรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง ให้แก่นักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์
สาขาพัฒนศึกษา ภาควิชานโยบายการจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา
ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พัฒนาภรณ์ ฉัตรวิโรจน์. 2545. บทบาทของครูในการส่งเสริมความรู้เศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

พีระ พนาสุภณ. 2553. การศึกษาต้องมาก่อน. กรุงเทพมหานคร : แม็ค.

พลยศัย ยาวีราช. 2550. การพัฒนารูปแบบการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ สำหรับสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย
การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาวิดา ธาธาศรีสุทธิ. 2542. หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานต์. 2548. ประกันภายในและประเมินภายนอกต้องสอดคล้องกัน. วารสาร
ปฏิรูป (มิถุนายน 2548) : 47-53.

ลัดดา เสนาวงษ์. 2532. ความเป็นครู. กรุงเทพมหานคร : พิเศษการพิมพ์.

- วิจิตร ศรีสะอาด. 2536. ปรัชญาและพัฒนาการบริหารในชุดวิชาหลักและระบบบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 9. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาหลักและระบบบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิจิต อุ่อ้น. 2548. การวิจัยและการสืบค้นข้อมูลทางธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร : พรินท์แอมมี่.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. 2542. การบริหารหลักการ ทฤษฎี และประเด็นทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ทิพยวิสุทธี.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. 2546. การบริหารสู่ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร : ทิพยวิสุทธี.
- วิไล ธนวิวัฒน์. 2541. การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนเอกชน ระดับก่อนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วีระพล บดีรัฐ. 2543. PDCA วงจรสู่ความสำเร็จ. กรุงเทพมหานคร : ประชาชน.
- วีระยุทธ ชาตะกาญจน์. 2552. เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามืออาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภชัย อาชีวะระบับโรค. 2547. PDCA แก้ปัญหาและปรับปรุงงานเพื่อความสำเร็จ. กรุงเทพมหานคร : ซีโน ดีไซน์.
- สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543. แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพมหานคร : สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ. 2554. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานคณิตศาสตร์ เล่ม 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร : องค์การค่าของ สกสศ.

- สมบุญ วรรณภพ. 2521. หลักเบื้องต้นของการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจ.
- สมพงษ์ เกษมสิน. 2526. การบริหารงานบุคคลแนวใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- สมยศ นาวิการ. 2544. การบริหารแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจ.
- สมศักดิ์ ลาดี. 2543. การศึกษาการดำเนินงานโครงการเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษา จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมศักดิ์ สันธุระเวชญ์. 2542. มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิชย์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 2550. คู่มือการจัดทำรายงานการประเมินตนเองโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำปีการศึกษา 2550. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 2552. คู่มือดำเนินการประเมินเสนอแนะและพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สุทธิ สุทธิสมบุญ และสมาน รังสิโยภุชณ์. 2541. หลักการบริหารเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพลเรือน.
- สุนทร เกิดแก้ว. 2541. การบริหารโครงการ การติดตาม ควบคุมประเมินผล. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : เสมาธรรม.
- เสนาะ ตีเขาว์. 2543. หลักการบริหาร. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- หวน พิณรุฬพันธ์. 2548. การบริหารการศึกษา นักบริหารมืออาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 1. นนทบุรี : พิณรุฬพันธ์การพิมพ์.
- อนันต์ เกตุวงศ์. 2541. หลักและเทคนิคของการวางแผน. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อำพล เสนาณรงค์. 2542. การเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ. สมุทรปราการ : ภัคฉรรศ.

คูทัย ธรรมเตโช. 2531. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์.

เอกชัย กีสุขพันธ์. 2538. การบริหาร. กรุงเทพมหานคร : สุขภาพใจ.

ภาษาอังกฤษ

Ackoff , Russell L. 1970. A Concept of Corporate Planning. New York : John Wiley&Sons.

Deming, Edward W. 1994. The New Economics for Industry, Government, Education.
Cambridge : MIT Center for Advance Education Service.

Carter V Good. 1973. Dictionary of Education. New York : McGraw – Hill Book.

Collin Cobuild. 1987. Dictionary of English Language. London : Harper Collins.

Krejcie and Morgan. 1970. Determining Sample Size for Research Activities. Educational
and Psychological Measurement.

Robbins and Coulter. 1996. Management. New Jersey : Prentice Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
2. ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ

**แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ
ในภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**

คำชี้แจง

1. การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. กรอบแนวคิดในการวิจัยนี้คือ การบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการดำเนินการตามมาตรฐานด้านการปลูกฝังคุณธรรม ด้านหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และด้านเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม ดังนี้
 - 1) การวางแผน (P-Plan)
 - 2) การปฏิบัติตามแผน (D-Do)
 - 3) การตรวจสอบผลการดำเนินงาน (C-Check)
 - 4) การปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมิน (A-Act)
3. แบบสอบถามชุดนี้ใช้สอบถามผู้บริหาร และผู้รับผิดชอบโครงการคุณธรรม และครูของโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ในภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 2 ตอน
 - ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ตอบเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. ข้อมูลที่ได้รับจากการสอบถามนี้ใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจะวิเคราะห์ในภาพรวมของโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำในภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะไม่มีการติดต่อผู้ตอบแบบสอบถามเป็นรายบุคคล

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับความอนุเคราะห์และความร่วมมือเป็นอย่างดี เพื่องานวิจัยจะก่อเกิดประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องและผู้สนใจ ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์และความร่วมมือของท่านที่สละเวลาอันมีค่าในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นางสาวแก้วตา พึ่งตนเอง

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ

1. ด้านการปลูกฝังคุณธรรม
2. ด้านหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน
3. ด้านเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม

1. ด้านการปลูกฝังคุณธรรม

- 1.1 คุณธรรมเพื่อพัฒนาตน
- 1.2 คุณธรรมเพื่อการทำงาน
- 1.3 คุณธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคม

1.1 คุณธรรมเพื่อพัฒนาตน 6 ประการ

- 1.1.1 ความสะอาด
- 1.1.2 ความสนใจใฝ่รู้
- 1.1.3 ความเชื่อมั่นในตนเอง
- 1.1.4 การพึ่งตนเอง
- 1.1.5 การรักษาศีล 5 หรือคุณธรรมขั้นพื้นฐานของศาสนาที่ตนนับถือ
- 1.1.6 หลีกเลี้ยงอบายมุข

1.2 คุณธรรมเพื่อพัฒนาการทำงาน 6 ประการ

- 1.2.1 อุตสาหะ
- 1.2.2 ประหยัด
- 1.2.3 มีวินัย
- 1.2.4 รับผิดชอบ
- 1.2.5 ความซื่อสัตย์ สุจริต
- 1.2.6 ความมีน้ำใจ

1.3 คุณธรรมเพื่อพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม 6 ประการ

- 1.3.1 ความกตัญญูกตเวที
- 1.3.2 ความเสียสละ
- 1.3.3 ความสามัคคี
- 1.3.4 ความมีมนุษยสัมพันธ์
- 1.3.5 ความเป็นประชาธิปไตย
- 1.3.6 จิตสาธารณะ

2. ด้านหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน (ตามความหมายของ UNESCAP)

- 2.1 การมีส่วนร่วม
- 2.2 การปฏิบัติตามกฎหมาย
- 2.3 ความโปร่งใส
- 2.4 ความรับผิดชอบ
- 2.5 ความสอดคล้อง
- 2.6 ความเสมอภาค
- 2.7 การมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล
- 2.8 การมีเหตุผล

3. ด้านเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม

- 3.1 ความรู้ ได้แก่ 1) รอบรู้ 2) รอบคอบ 3) ระมัดระวัง
- 3.2 คุณธรรม ได้แก่ 1) ซื่อสัตย์ 2) สุจริต 3) ขยัน 4) อุตุน 5) แบ่งปัน
- 3.3 เศรษฐกิจ สังคม สมดุล มั่นคง และยั่งยืน

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ
ในภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับสถานภาพ
และความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

ต่ำกว่า 31 ปี

31 – 40 ปี

41 – 50 ปี

51 – 60 ปี

3. ตำแหน่ง

ผู้อำนวยการโรงเรียน

หัวหน้าผู้รับผิดชอบโครงการ

ครู

4. ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งตามข้อ 3 ในโรงเรียนปัจจุบัน

น้อยกว่า 1 ปี

1 – 4 ปี

5 – 8 ปี

มากกว่า 8 ปีขึ้นไป

5. ระดับการศึกษาสูงสุด

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ในภาคตะวันออก
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ในระดับเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการโรงเรียนคุณธรรม
ชั้นนำของโรงเรียนว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับใด โดยมีเกณฑ์คะแนนการเลือกตอบและให้
คะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับน้อยที่สุด

ที่	สภาพการบริหาร	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1.	การวางแผน (P-Plan) โรงเรียนมีการวางแผน ยุทธศาสตร์ ในการปลูกฝังคุณธรรมไว้ อย่างชัดเจน เพียงใด					
2.	แผนของโรงเรียนมีการกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาล เพียงใด					
3.	แผนยุทธศาสตร์ของโรงเรียนคำนึงถึงหลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่ คุณธรรม เพียงใด					
4.	จากการวางแผนดังกล่าวแล้ว โรงเรียนจัดทำโครงการและระบุกิจกรรม ที่เป็นแนวทางในการปฏิบัติไว้ชัดเจน เพียงใด					
5.	โครงการและกิจกรรมที่ทำ คำนึงถึงคุณธรรมเพื่อพัฒนาตน มากน้อย เพียงใด					
6.	โครงการและกิจกรรมที่ทำ คำนึงถึงคุณธรรมเพื่อพัฒนาการทำงาน มากน้อยเพียงใด					
7.	โครงการและกิจกรรมที่ทำ คำนึงถึงคุณธรรมเพื่อพัฒนาการอยู่ร่วมกัน ในสังคม มากน้อยเพียงใด					

ที่	สภาพการบริหาร	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
8.	โรงเรียนกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบ โครงการตามแผนยุทธศาสตร์ ไว้อย่างชัดเจน เพียงใด					
9.	โรงเรียนได้จัดสรรงบประมาณ ของโครงการ และกิจกรรมตามแผน ยุทธศาสตร์อย่างเพียงพอ เพียงใด					
10.	โรงเรียนกำหนดระยะเวลา เริ่มต้น และสิ้นสุด ของโครงการตามแผน ยุทธศาสตร์ อย่างชัดเจน เพียงใด					
	การปฏิบัติตามแผน (D-Do) การปลูกฝังคุณธรรม ก. คุณธรรมด้านพัฒนาตน					
1.	โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ในการพัฒนาตนเอง ให้รักความสะอาดเพียงใด					
2.	โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ในการพัฒนาตนเอง ให้มีความสนใจใฝ่รู้ เพียงใด					
3.	โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง เพียงใด					
4.	โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ให้มีการพึ่งตนเอง มากน้อยเพียงใด					
5.	โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ในการพัฒนาตนเอง ให้มีธรรมขั้นพื้นฐาน ตามศาสนาที่ตนนับถือ เพียงใด					
6.	โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ในการพัฒนาตนเอง ให้หลีกเลี่ยงอบายมุข เพียงใด					
	ข. คุณธรรมด้านพัฒนาการทำงาน					
7.	โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ในการทำงาน ให้มีความอดุสาหะ เพียงใด					
8.	โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ในการทำงาน ให้มีความประหยัด เพียงใด					
9.	โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ในการทำงาน ให้มีวินัย เพียงใด					
10.	โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ในการทำงาน ให้มีความรับผิดชอบ เพียงใด					
11.	โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ในการทำงาน ให้มีความซื่อสัตย์สุจริต เพียงใด					
12.	โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ในการทำงาน ให้มีความมีน้ำใจ เพียงใด					
	ค. คุณธรรมด้านพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม					
13.	โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ในการอยู่ร่วมกันในสังคม ให้มีความกตัญญูกตเวที เพียงใด					

ที่	สภาพการบริหาร	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
14.	โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ในการอยู่ร่วมกันในสังคม ให้มีความเสียสละเพียงใด					
15.	โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ในการอยู่ร่วมกันในสังคม ให้มีความสามัคคีเพียงใด					
16.	โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ในการอยู่ร่วมกันในสังคม ให้มีมนุษยสัมพันธ์เพียงใด					
17.	โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ในการอยู่ร่วมกันในสังคม ให้มีความเป็นประชาธิปไตยเพียงใด					
18.	โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ในการอยู่ร่วมกันในสังคม ให้มีจิตสาธารณะเพียงใด					
	การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล					
19.	การบริหารงานของโรงเรียน ใช้หลักการมีส่วนร่วมเพียงใด					
20.	การบริหารงานของโรงเรียน ใช้หลักการปฏิบัติตามกฎหมายเพียงใด					
21.	การบริหารงานของโรงเรียน ใช้หลักความโปร่งใสเพียงใด					
22.	การบริหารงานของโรงเรียน ใช้หลักความรับผิดชอบเพียงใด					
23.	การบริหารงานของโรงเรียน ใช้หลักความสอดคล้อง ตามความต้องการของส่วนรวมเพียงใด					
24.	การบริหารงานของโรงเรียน ใช้หลักความเสมอภาคเพียงใด					
25.	การบริหารงานของโรงเรียน ใช้หลักการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพียงใด					
26.	การบริหารงานของโรงเรียน ใช้หลักการมีเหตุผลเพียงใด					
	การบริหารตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม					
27.	การบริหารงานของโรงเรียนยึดหลักความรู้ ได้แก่ ความรอบคอบ และความระมัดระวังเพียงใด					
28.	การบริหารงานของโรงเรียนยึดหลักความซื่อสัตย์ สุจริตเพียงใด					
29.	การบริหารงานของโรงเรียนยึดหลักความขยัน อดทนเพียงใด					
30.	การบริหารงานของโรงเรียนยึดหลักการรู้จักการแบ่งปันเพียงใด					
31.	การบริหารงานของโรงเรียนนำไปสู่ชีวิต เศรษฐกิจ สังคม สมดุล มั่นคง และ ยั่งยืน เพียงใด					

ที่	สภาพการบริหาร	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1.	การตรวจสอบผลการดำเนินงาน (C-Check) โรงเรียนมีการประเมินผล การปฏิบัติงานการปลูกฝังคุณธรรม เพื่อการพัฒนาตน อย่างชัดเจน เพียงใด					
2.	โรงเรียนมีการประเมินผล การปฏิบัติงานการปลูกฝังคุณธรรม เพื่อพัฒนาการทำงาน อย่างชัดเจน เพียงใด					
3.	โรงเรียนมีการประเมินผล การปฏิบัติงานการปลูกฝังคุณธรรม เพื่อพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม อย่างชัดเจน เพียงใด					
4.	โรงเรียนมีการประเมินผล การบริหารการทำงาน โดยใช้หลักธรรมาภิบาล อย่างชัดเจน เพียงใด					
5.	โรงเรียนมีการประเมินผล การใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง อย่างชัดเจน เพียงใด					
6.	การประเมินผลใช้หลักการ ในการสังเกตแล้วสรุปผล อย่างชัดเจน เพียงใด					
7.	การประเมินผลใช้หลักการ ในการสัมภาษณ์แล้วสรุปผล อย่างชัดเจน เพียงใด					
8.	การประเมินผลใช้หลักการ ในการสรุปผลการประชุม อภิปราย ร่วมกัน อย่างชัดเจน เพียงใด					
9.	การประเมินผลใช้หลักการ ในการให้ตอบแบบสอบถามที่สร้างขึ้น สำหรับ แต่ละโครงการและกิจกรรม อย่างชัดเจน เพียงใด					
10.	เมื่อประเมินผลแล้ว สรุปบันทึกไว้เป็นหลักฐานเพื่อนำไปทบทวนต่อไป อย่างชัดเจน เพียงใด					

ที่	สภาพการบริหาร	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1.	การปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมิน (A-Act) โรงเรียนนำผลมาพัฒนาและปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์ การปลูกฝังคุณธรรม เพื่อการพัฒนาตน อย่างต่อเนื่อง เพียงใด					
2.	โรงเรียนนำข้อบกพร่อง ที่ค้นพบมาพัฒนาและปรับปรุง โครงการ และกิจกรรม การปลูกฝังคุณธรรมเพื่อการพัฒนาตน อย่างต่อเนื่องเพียงใด					
3.	โรงเรียนนำผลมาพัฒนาและปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์ การปลูกฝังคุณธรรม เพื่อพัฒนาการทำงาน อย่างต่อเนื่อง เพียงใด					
4.	โรงเรียนนำข้อบกพร่อง ที่ค้นพบมาพัฒนาและปรับปรุง โครงการ และกิจกรรม การปลูกฝังคุณธรรมเพื่อพัฒนาการทำงาน อย่างต่อเนื่อง เพียงใด					
5.	โรงเรียนนำผลมาพัฒนาและปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์ การปลูกฝังคุณธรรม เพื่อพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม อย่างต่อเนื่อง เพียงใด					
6.	โรงเรียนนำข้อบกพร่อง ที่ค้นพบมาพัฒนาและปรับปรุง โครงการ และกิจกรรม การปลูกฝังคุณธรรมเพื่อพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม อย่างต่อเนื่อง เพียงใด					
7.	โรงเรียนนำผลมาพัฒนาและปรับปรุง ยุทธศาสตร์ การบริหารตาม หลักธรรมาภิบาลอย่างต่อเนื่อง เพียงใด					
8.	โรงเรียนนำข้อบกพร่อง ที่ค้นพบมาพัฒนาและปรับปรุง โครงการ และกิจกรรม การใช้หลักธรรมาภิบาล อย่างต่อเนื่อง เพียงใด					
9.	โรงเรียนนำผลมาพัฒนาและปรับปรุง แผนยุทธศาสตร์ การใช้ หลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม อย่างต่อเนื่อง เพียงใด					
10.	โรงเรียนนำข้อบกพร่อง ที่ค้นพบมาพัฒนาและปรับปรุง โครงการ และกิจกรรม การใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม อย่างต่อเนื่อง เพียงใด					

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์
อาจารย์พิเศษภาคบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลวรรณ ตังธนกานนท์
อาจารย์ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. นายวิชาน สังขรดี
ผู้อำนวยการโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ

ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและเรื่องการศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ในภาคตะวันออกเฉียงใต้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พิจารณาลงความเห็นและให้คะแนนดังนี้

+ 1	หมายถึง	ข้อความหรือข้อคำถามนั้นใช้ได้มีความเหมาะสมตรงกับเนื้อหาตามกรอบแนวคิดในการวิจัย
0	หมายถึง	ข้อความหรือข้อคำถามนั้นไม่แน่ใจว่ามีความเหมาะสมตรงกับเนื้อหาตามกรอบแนวคิดในการวิจัยหรือไม่
- 1	หมายถึง	ข้อความหรือข้อคำถามยังไม่ตรงหรือไม่เหมาะสมกับเนื้อหาตามกรอบแนวคิดในการวิจัย

โดยหาค่า IOC จากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC	หมายถึง	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ
$\sum R$	หมายถึง	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาทั้งหมด
N	หมายถึง	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การตัดสิน ค่า IOC ถ้ามีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป แสดงว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงจุดประสงค์หรือตรงตามเนื้อหานั้น แสดงว่าข้อคำถามนั้นใช้ได้

ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ
(Index of Item – Objective Congruence : IOC)

เรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ในภาคตะวันออกเฉียง
สังกัดสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อ	เรื่องที่ประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			Σ R	IOC
		1	2	3		
การวางแผน (P-Plan)						
1.	โรงเรียนมีการวางแผน ยุทธศาสตร์ ในการปลูกฝังคุณธรรมไว้ อย่างชัดเจน เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
2.	แผนของโรงเรียนมีการกำหนด ยุทธศาสตร์การบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาล เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
3.	แผนยุทธศาสตร์ของโรงเรียนคำนึงถึง หลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
4.	จากการวางแผนดังกล่าวแล้ว โรงเรียน จัดทำโครงการและระบุกิจกรรม ที่เป็นแนวทางในการปฏิบัติไว้ชัดเจน เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
5.	โครงการและกิจกรรมที่ทำคำนึงถึง คุณธรรมเพื่อพัฒนาตน อย่างน้อยเพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
6.	โครงการและกิจกรรมที่ทำ คำนึงถึง คุณธรรมเพื่อพัฒนาการทำงาน อย่างน้อยเพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0

ข้อ	เรื่องที่ประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			Σ R	IOC
		1	2	3		
7.	โครงการและกิจกรรมที่ทำ คำนึงถึง คุณธรรมเพื่อพัฒนาการอยู่ร่วมกัน ในสังคม มากน้อยเพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
8.	โรงเรียนกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบ โครงการตามแผนยุทธศาสตร์ ไว้อย่างชัดเจน เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
9.	โรงเรียนได้จัดสรรงบประมาณ ของโครงการ และกิจกรรมตามแผน ยุทธศาสตร์อย่างเพียงพอ เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
10.	โรงเรียนกำหนดระยะเวลา เริ่มต้น และสิ้นสุด ของโครงการตามแผน ยุทธศาสตร์ อย่างชัดเจน เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
การปฏิบัติตามแผน (D-Do)						
การปลูกฝังคุณธรรม						
ก. คุณธรรมด้านพัฒนาตน						
1.	โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ในการพัฒนา ตนเอง ให้รักความสะอาดเพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
2.	โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ในการพัฒนา ตนเอง ให้มีความสนใจใฝ่รู้ เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
3.	โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ให้มีความ เชื่อมั่นในตนเอง เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
4.	โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ให้มี การพึ่งตนเอง มากน้อยเพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
5.	โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ในการพัฒนา ตนเอง ให้มีธรรมขั้นพื้นฐาน ตามศาสนาที่ตนนับถือ เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0

ข้อ	เรื่องที่ประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			Σ R	IOC
		1	2	3		
6.	โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ในการพัฒนาตนเอง ให้หลักเลียงอบายมุข เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
	ข. คุณธรรมด้านพัฒนาการทำงาน					
7.	โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ในการทำงาน ให้มีความอุตสาหะ เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
8.	โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ในการทำงาน ให้มีความประหยัด เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
9.	โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ในการทำงาน ให้มีวินัย เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
10.	โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ในการทำงาน ให้มีความรับผิดชอบ เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
11.	โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ในการทำงาน ให้มีความซื่อสัตย์สุจริต เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
12.	โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ในการทำงาน ให้มีความมีน้ำใจ เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
	ค. คุณธรรมด้านพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม					
13.	โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ในการอยู่ร่วมกันในสังคม ให้มีความกตัญญูกตเวทีเพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
14.	โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ในการอยู่ร่วมกันในสังคม ให้มีความเสียสละเพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
15.	โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ในการอยู่ร่วมกันในสังคม ให้มีความสามัคคีเพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0

ข้อ	เรื่องที่ประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			Σ R	IOC
		1	2	3		
16.	โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ในการอยู่ร่วมกันในสังคม ให้มีมนุษยสัมพันธ์เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
17.	โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ในการอยู่ร่วมกันในสังคม ให้มีความเป็นประชาธิปไตย เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
18.	โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรม ในการอยู่ร่วมกันในสังคม ให้มีจิตสาธารณะ เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล						
19.	การบริหารงานของโรงเรียน ใช้หลักการมีส่วนร่วม เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
20.	การบริหารงานของโรงเรียน ใช้หลักการปฏิบัติตามกฎหมาย เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
21.	การบริหารงานของโรงเรียน ใช้หลักความโปร่งใส เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
22.	การบริหารงานของโรงเรียน ใช้หลักความรับผิดชอบ เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
23.	การบริหารงานของโรงเรียน ใช้หลักความสอดคล้อง ตามความต้องการของส่วนรวม เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
24.	การบริหารงานของโรงเรียน ใช้หลักความเสมอภาค เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0

ข้อ	เรื่องที่ประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			Σ R	IOC
		1	2	3		
25.	การบริหารงานของโรงเรียน ใช้หลักการมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลเพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
26.	การบริหารงานของโรงเรียน ใช้หลักการมีเหตุผล เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
	การบริหารตามหลักเศรษฐกิจ พอเพียง ควบคู่คุณธรรม					
27.	การบริหารงานของโรงเรียนยึดหลัก ความรู้ ได้แก่ ความรอบคอบ และ ความระมัดระวัง เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
28.	การบริหารงานของโรงเรียนยึดหลัก ความซื่อสัตย์ สุจริต เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
29.	การบริหารงานของโรงเรียนยึดหลัก ความขยัน อดทน เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
30.	การบริหารงานของโรงเรียนยึดหลักการ รู้จักการแบ่งปัน เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
31.	การบริหารงานของโรงเรียนนำไปสู่ชีวิต เศรษฐกิจ สังคม สมดุล มั่นคง และ ยั่งยืน เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0

ข้อ	เรื่องที่ประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			Σ R	IOC
		1	2	3		
	การตรวจสอบผลการดำเนินงาน (C-Check)					
1.	โรงเรียนมีการประเมินผล การปฏิบัติงานการปลูกฝังคุณธรรม เพื่อการพัฒนาตน อย่างชัดเจน เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
2.	โรงเรียนมีการประเมินผล การปฏิบัติงานการปลูกฝังคุณธรรม เพื่อพัฒนาการทำงาน อย่างชัดเจน เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
3.	โรงเรียนมีการประเมินผล การปฏิบัติงานการปลูกฝังคุณธรรม เพื่อพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม อย่างชัดเจน เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
4.	โรงเรียนมีการประเมินผล การบริหาร การทำงาน โดยใช้หลักธรรมาภิบาล อย่างชัดเจน เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
5.	โรงเรียนมีการประเมินผล การใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง อย่างชัดเจน เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
6.	การประเมินผลใช้หลักการ ในการสังเกตแล้วสรุปผล อย่างชัดเจน เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
7.	การประเมินผลใช้หลักการ ในการสัมภาษณ์แล้วสรุปผล อย่างชัดเจน เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0

ข้อ	เรื่องที่ประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			Σ R	IOC
		1	2	3		
8.	การประเมินผลใช้หลักการ ในการสรุปผลการประชุม อภิปราย ร่วมกันอย่างชัดเจน เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
9.	การประเมินผลใช้หลักการ ในการให้ ตอบแบบสอบถามที่สร้างขึ้น สำหรับ แต่ละโครงการและกิจกรรม อย่างชัดเจน เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
10.	เมื่อประเมินผลแล้ว สรุปบันทึกไว้เป็น หลักฐานเพื่อนำไปทบทวนต่อไป อย่างชัดเจน เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
	การปรับปรุงให้เหมาะสม ตามผลการประเมิน (A-Act)					
1.	โรงเรียนนำผลมาพัฒนาและปรับปรุง แผนยุทธศาสตร์ การปลูกฝังคุณธรรม เพื่อการพัฒนาตน อย่างต่อเนื่อง เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
2.	โรงเรียนนำข้อบกพร่อง ที่ค้นพบมา พัฒนาและปรับปรุง โครงการ และกิจกรรม การปลูกฝังคุณธรรม เพื่อการพัฒนาตน อย่างต่อเนื่อง เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
3.	โรงเรียนนำผลมาพัฒนาและปรับปรุง แผนยุทธศาสตร์ การปลูกฝังคุณธรรม เพื่อการพัฒนาการทำงาน อย่างต่อเนื่องเพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0

ข้อ	เรื่องที่ประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			Σ R	IOC
		1	2	3		
4.	โรงเรียนนำข้อบกพร่อง ที่ค้นพบมา พัฒนาและปรับปรุง โครงการ และกิจกรรม การปลูกฝังคุณธรรม เพื่อการพัฒนาการทำงาน อย่างต่อเนื่อง เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
5.	โรงเรียนนำผลมาพัฒนาและปรับปรุง แผนยุทธศาสตร์ การปลูกฝังคุณธรรม เพื่อการพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม อย่างต่อเนื่อง เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
6.	โรงเรียนนำข้อบกพร่อง ที่ค้นพบมา พัฒนาและปรับปรุง โครงการ และกิจกรรม การปลูกฝังคุณธรรม เพื่อการพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม อย่างต่อเนื่อง เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
7.	โรงเรียนนำผลมาพัฒนาและปรับปรุง ยุทธศาสตร์ การบริหารตาม หลักธรรมาภิบาลอย่างต่อเนื่อง เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
8.	โรงเรียนนำข้อบกพร่อง ที่ค้นพบมา พัฒนาและปรับปรุง โครงการ และกิจกรรม การใช้หลักธรรมาภิบาล อย่างต่อเนื่อง เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0

ข้อ	เรื่องที่ประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
		1	2	3		
9.	โรงเรียนนำผลมาพัฒนาและปรับปรุง แผนยุทธศาสตร์ การใช้ หลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม อย่างต่อเนื่อง เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0
10.	โรงเรียนนำข้อบกพร่อง ที่ค้นพบมา พัฒนาและปรับปรุง โครงการ และกิจกรรม การใช้หลักเศรษฐกิจ พอเพียงควบคู่คุณธรรม อย่างต่อเนื่อง เพียงใด	+1	+1	+1	+3	1.0

ภาคผนวก ข

1. จำนวนคดีที่เด็กและเยาวชนถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ
ทั่วประเทศ ปี พ.ศ. 2549
2. จำนวนคดีที่เด็กและเยาวชนถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ
ทั่วประเทศ ปี พ.ศ. 2550
3. จำนวนคดีที่เด็กและเยาวชนถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ
ทั่วประเทศ ปี พ.ศ. 2551

จำนวนคดีที่เด็กและเยาวชนถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศ ปี พ.ศ. 2549

จำแนกตามฐานความผิด และอายุ เป็นรายสถานพินิจฯ

จังหวัด	ฐานความผิด								อายุ (ปี)		
	รวม	1	2	3	4	5	6	7	รวม	7-14	15-18
กรุงเทพฯและปริมณฑล : Bangkok and adjacent provinces											
กรุงเทพ	4,623	1,448	396	335	101	1,512	138	693	4,623	581	4,042
นนทบุรี	806	270	53	72	16	115	29	251	806	131	675
ปทุมธานี	984	436	111	95	21	145	38	138	984	164	820
สมุทรปราการ	865	322	65	73	14	166	51	174	865	101	764
ฉะเชิงเทรา	487	169	104	57	12	75	32	38	487	58	429
นครนายก	150	52	20	34	9	8	11	16	150	14	36
เขต 1 Region I											
ระยอง	667	368	77	47	19	62	30	64	667	135	532
ชลบุรี	1,483	681	146	95	20	252	82	207	1,483	241	1,242
จันทบุรี	400	128	69	39	6	50	11	97	400	66	334
ตราด	299	97	77	35	5	16	7	62	299	55	244
สระแก้ว	408	106	92	52	16	69	17	56	408	74	334
ปราจีนบุรี	314	147	43	48	9	29	21	17	314	28	286
เขต 2 Region II											
ราชบุรี	733	209	156	77	11	102	56	122	733	101	632
กาญจนบุรี	689	146	137	66	23	143	54	120	689	111	578
นครปฐม	916	292	162	100	27	162	48	125	916	78	838
สุพรรณบุรี	711	223	109	65	24	151	57	82	711	78	633
สมุทรสาคร	491	186	59	59	10	88	16	73	491	61	430
เพชรบุรี	432	120	105	52	19	50	33	53	432	72	360
สมุทรสงคราม	193	60	38	35	2	25	10	23	193	41	152
ประจวบคีรีขันธ์	518	129	130	43	23	105	40	48	518	70	448
เขต 3 Region III											
นครราชสีมา	1,524	420	262	162	60	141	104	375	1,524	273	1,251
บุรีรัมย์	1,053	327	244	71	63	81	99	168	1,053	278	775

จำนวนคดีที่เด็กและเยาวชนถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศ ปี พ.ศ. 2549

จำแนกตามฐานความผิด และอายุ เป็นรายสถานพินิจ (ต่อ)

จังหวัด	ฐานความผิด								อายุ (ปี)		
	รวม	1	2	3	4	5	6	7	รวม	7-14	15-18
สระบุรี	644	207	73	75	27	133	29	100	644	110	534
ชัยภูมิ	918	179	198	46	52	130	84	229	918	205	713
สุรินทร์	673	253	104	43	50	38	48	137	673	140	533
เขต 4 Region IV											
ขอนแก่น	1,111	397	243	66	60	126	117	102	1,111	229	882
อุดรธานี	983	320	190	39	67	85	148	134	983	190	793
หนองบัวลำภู	326	67	88	22	20	54	38	37	326	68	258
ร้อยเอ็ด	779	182	182	33	61	98	93	130	779	186	593
มหาสารคาม	378	82	82	20	13	47	43	42	378	98	280
กาฬสินธุ์	862	264	264	31	61	151	95	107	862	158	704
เลย	687	146	146	41	38	106	61	166	687	118	569
สกลนคร	796	162	162	27	38	105	87	140	796	195	601
หนองคาย	529	168	168	14	37	59	44	40	529	86	443
เขต 5 Region V											
อุบลราชธานี	1,530	386	292	34	39	289	133	357	1,530	342	1,180
นครพนม	458	141	73	20	47	63	33	81	458	144	314
อำนาจเจริญ	273	63	42	18	13	66	26	45	273	57	216
ศรีสะเกษ	885	223	199	75	32	87	113	156	885	192	693
มุกดาหาร	411	33	72	15	9	103	81	98	411	88	323
ยโสธร	167	54	30	6	14	27	8	28	167	40	127
เขต 6 Region VI											
นครสวรรค์	1,160	260	162	102	38	155	120	323	1,160	168	992
สุโขทัย	384	83	127	27	15	44	48	40	384	62	322
พิษณุโลก	786	279	106	82	44	125	83	67	786	155	631
เพชรบูรณ์	599	159	141	47	35	96	75	46	599	119	480
พระนครศรีอยุธยา	807	254	128	63	24	123	35	180	807	107	700
อ่างทอง	246	65	35	13	9	85	5	34	246	35	211

จำนวนคดีที่เด็กและเยาวชนถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศ ปี พ.ศ. 2549

จำแนกตามฐานความผิด และอายุ เป็นรายสถานพินิจ (ต่อ)

จังหวัด	ฐานความผิด								อายุ (ปี)		
	รวม	1	2	3	4	5	6	7	รวม	7-14	15-18
สิงห์บุรี	239	81	48	11	16	36	19	28	239	49	190
ลพบุรี	668	153	126	71	22	117	42	137	668	77	591
กำแพงเพชร	600	154	132	25	33	103	65	88	600	111	489
ชัยนาท	145	28	50	11	7	14	11	24	145	21	124
พิจิตร	301	62	60	88	13	59	31	38	301	55	246
ตาก	183	52	22	8	3	49	16	33	183	43	140
อุทัยธานี	250	48	60	44	6	21	30	41	250	48	202
เขต 7 Region VII											
เชียงใหม่	1,371	554	128	28	28	440	53	140	1,371	277	1,094
ลำปาง	461	97	50	14	18	62	30	190	461	30	431
ลำพูน	289	116	38	13	4	57	34	27	289	41	248
เชียงราย	667	149	110	39	9	244	11	105	667	97	570
แพร่	247	75	47	11	7	28	10	69	247	50	197
พะเยา	247	76	46	20	24	58	5	18	247	47	200
แม่ฮ่องสอน	85	50	8	2	2	6	4	13	85	16	69
น่าน	319	94	62	32	16	55	13	49	319	47	272
อุตรดิตถ์	481	111	111	29	21	21	50	38	481	128	353
เขต 8 Region VIII											
สุราษฎร์ธานี	1,002	225	247	98	33	165	73	161	1,002	75	927
ภูเก็ต	559	179	49	12	9	212	8	90	559	117	442
นครศรีธรรมราช	1,044	193	307	138	26	139	106	135	1,044	101	943
ชุมพร	287	70	99	32	11	26	22	27	287	36	251
ระนอง	53	11	22	3	1	6	1	9	53	7	46
พังงา	98	26	28	5	3	11	8	17	98	6	92
กระบี่	355	84	73	34	11	24	25	104	355	54	301

จำนวนคดีที่เด็กและเยาวชนถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศ ปี พ.ศ. 2550

จำแนกตามฐานความผิด และอายุ เป็นรายสถานพินิจ (ต่อ)

จังหวัด	ฐานความผิด							อายุ (ปี)			
	รวม	1	2	3	4	5	6	7	รวม	7-14	15-18
เขต 9 Region IX											
สงขลา	1,152	383	97	107	18	206	22	319	1,152	191	961
ตรัง	558	117	108	33	11	63	44	182	558	79	479
สตูล	222	40	60	22	6	49	13	32	222	27	195
ปัตตานี	300	96	18	26	4	150	-	6	300	56	244
นราธิวาส	266	92	32	14	8	98	7	15	266	20	246
ยะลา	343	73	20	7	5	209	8	21	343	31	312
พัทลุง	288	67	66	54	3	33	22	43	288	38	250
รวม	48,218	14,314	8,248	3,652	1,731	8,803	3,414	8,020	48,218	8,078	40,140

* สถานพินิจเปิดดำเนินการครบ 76 จังหวัดทั่วประเทศ เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2549

หมายเหตุ : ฐานความผิด 1 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน

ฐานความผิด 2 ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย

ฐานความผิด 3 ความผิดเกี่ยวกับเพศ

ฐานความผิด 4 ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุข เสรีภาพ ชื่อเสียงและการปกครอง

ฐานความผิด 5 ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ

ฐานความผิด 6 ลักษณะความผิดเกี่ยวกับอาวุธและวัตถุระเบิด

ฐานความผิด 7 ความผิดอื่น ๆ

จำนวนคดีที่เด็กและเยาวชนถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศ ปี พ.ศ. 2550

จำแนกตามฐานความผิด และอายุ เป็นรายสถานพินิจฯ

จังหวัด	ฐานความผิด								อายุ (ปี)		
	รวม	1	2	3	4	5	6	7	รวม	7-14	15-18
กรุงเทพฯและปริมณฑล : Bangkok and adjacent provinces											
กรุงเทพ	4,779	1,478	328	144	222	1,768	136	703	4,779	682	4,097
ฉะเชิงเทรา	492	157	80	32	44	79	27	73	492	62	430
นครนายก	247	90	30	14	13	47	16	37	247	28	219
นนทบุรี	732	260	56	25	28	135	19	209	732	121	611
ปทุมธานี	994	407	110	69	48	191	39	130	994	163	831
สมุทรปราการ	1,192	353	121	56	63	175	127	297	1,192	145	1,047
เขต 1 Region I											
จันทบุรี	420	144	37	22	21	88	14	94	420	113	307
ชลบุรี	1,416	640	125	59	62	275	47	208	1,416	194	1,222
ตราด	261	92	48	19	22	14	9	57	261	63	198
ปราจีนบุรี	396	125	54	13	34	66	22	82	396	67	329
ระยอง	586	293	44	29	29	102	24	65	586	102	484
สระแก้ว	356	95	57	13	21	98	16	56	356	65	291
เขต 2 Region II											
กาญจนบุรี	630	144	94	34	50	166	33	109	630	78	552
นครปฐม	1,180	215	127	49	81	297	103	308	1,180	165	1,015
ประจวบคีรีขันธ์	412	131	96	24	27	63	28	43	412	70	342
เพชรบุรี	393	104	76	34	46	71	22	40	393	52	341
ราชบุรี	772	208	142	35	90	114	41	142	772	109	663
สมุทรสงคราม	118	22	22	13	7	26	5	23	118	14	104
สมุทรสาคร	630	176	51	32	16	130	22	203	630	97	533
สุพรรณบุรี	719	168	121	22	51	220	42	95	719	81	638
เขต 3 Region III											
ชัยภูมิ	837	134	167	37	52	154	110	183	837	198	639
นครราชสีมา	1,687	466	299	95	120	198	95	414	1,687	323	1,364

จำนวนคดีที่เด็กและเยาวชนถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศ ปี พ.ศ. 2550

จำแนกตามฐานความผิด และอายุ เป็นรายสถานพินิจ (ต่อ)

จังหวัด	ฐานความผิด								อายุ (ปี)		
	รวม	1	2	3	4	5	6	7	รวม	7-14	15-18
บุรีรัมย์	1,200	328	274	69	84	112	117	216	1,200	294	906
สระบุรี	648	259	78	33	60	121	31	66	648	138	510
สุรินทร์	832	279	119	47	65	47	77	198	832	174	658
เขต 4 Region IV											
กาฬสินธุ์	593	124	140	5	39	146	54	85	593	130	463
ขอนแก่น	1,157	437	198	46	92	124	146	114	1,157	234	923
มหาสารคาม	726	231	98	37	20	165	54	121	726	202	524
ร้อยเอ็ด	1,013	270	206	32	88	149	142	126	1,013	253	760
เลย	708	144	135	10	53	114	47	205	708	137	571
สกลนคร	960	184	158	16	60	108	87	347	960	167	793
หนองคาย	727	180	183	45	38	103	68	110	727	167	560
หนองบัวลำภู	404	82	124	6	29	57	50	56	404	93	311
อุดรธานี	1,018	303	188	33	78	131	136	149	1,018	226	792
เขต 5 Region V											
นครพนม	379	105	63	11	37	46	34	83	379	109	270
มุกดาหาร	363	38	51	5	7	97	32	133	363	72	291
ยโสธร	372	59	114	9	31	51	35	73	372	46	326
ศรีสะเกษ	1,105	287	203	49	80	129	153	204	1,105	249	856
อำนาจเจริญ	359	101	46	14	24	91	20	63	359	127	232
อุบลราชธานี	1,540	386	236	37	85	305	122	369	1,540	356	1,184
เขต 6 Region VI											
กำแพงเพชร	582	138	129	45	47	74	52	97	582	119	463
ชัยนาท	329	73	88	22	35	30	18	63	329	58	271
ตาก	247	61	46	4	11	23	16	86	247	41	206
นครสวรรค์	1,024	258	124	55	80	139	88	280	1,024	160	864
พระนครศรีอยุธยา	751	265	88	40	65	145	18	130	751	91	660
พิจิตร	418	127	74	26	37	65	25	64	418	72	346

จำนวนคดีที่เด็กและเยาวชนถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศ ปี พ.ศ. 2550

จำแนกตามฐานความผิด และอายุ เป็นรายสถานพินิจ (ต่อ)

จังหวัด	ฐานความผิด								อายุ (ปี)		
	รวม	1	2	3	4	5	6	7	รวม	7-14	15-18
พิษณุโลก	891	393	119	53	49	125	68	84	891	178	713
เพชรบูรณ์	662	166	156	25	53	85	99	78	662	120	542
ลพบุรี	617	136	90	38	40	136	55	122	617	95	522
สิงห์บุรี	291	102	49	14	19	48	10	49	291	51	240
สุโขทัย	290	60	80	14	37	25	37	37	290	61	229
อ่างทอง	279	90	48	6	19	60	14	42	279	45	234
อุทัยธานี	178	85	28	16	8	8	17	16	178	47	131
เขต 7 Region VII											
เชียงราย	587	155	85	30	31	191	13	82	587	96	491
เชียงใหม่	1,248	501	136	26	59	326	58	142	1,248	241	1,007
น่าน	264	70	38	10	11	35	11	89	264	23	241
พะเยา	271	61	57	14	11	63	13	52	271	44	227
แพร่	186	46	32	17	6	26	9	50	186	18	168
แม่ฮ่องสอน	116	46	9	3	6	10	6	36	116	23	93
ลำปาง	551	144	75	5	33	52	21	221	551	39	512
ลำพูน	233	66	50	4	19	27	29	38	233	27	206
อุตรดิตถ์	333	99	82	7	30	41	32	42	333	77	256
เขต 8 Region VIII											
กระบี่	301	69	65	23	22	45	38	39	301	22	279
ชุมพร	386	114	87	14	38	42	51	40	386	55	331
นครศรีธรรมราช	1,144	256	298	79	61	211	91	148	1,144	100	1,044
พังงา	246	60	57	6	10	75	20	18	246	26	220
ภูเก็ต	621	251	46	7	17	167	42	91	621	132	489
ระนอง	201	55	34	2	7	67	22	14	201	48	153
สุราษฎร์ธานี	1,125	323	207	45	89	220	100	141	1,125	152	973

จำนวนคดีที่เด็กและเยาวชนถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศ ปี พ.ศ. 2550

จำแนกตามฐานความผิด และอายุ เป็นรายสถานพินิจ (ต่อ)

จังหวัด	ฐานความผิด								อายุ (ปี)		
	รวม	1	2	3	4	5	6	7	รวม	7-14	15-18
เขต 9 Region IX											
ตรัง	633	159	129	16	54	101	65	109	633	79	554
นราธิวาส	268	70	27	12	3	134	7	15	268	39	229
ปัตตานี	382	81	29	7	10	241	4	10	382	35	347
พัทลุง	257	64	65	19	18	35	25	31	257	31	226
ยะลา	373	59	44	3	6	225	10	26	373	44	329
สงขลา	1,200	280	81	52	73	334	40	340	1,200	186	1,014
สตูล	290	82	33	21	16	75	24	39	290	47	243
รวม	51,128	14,764	7,784	2,154	3,247	10,279	3,650	9,250	51,128	8,888	42,240

หมายเหตุ : ฐานความผิด 1 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์

ฐานความผิด 2 ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย

ฐานความผิด 3 ความผิดเกี่ยวกับเพศ

ฐานความผิด 4 ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุข เสรีภาพ ชื่อเสียงและการปกครอง

ฐานความผิด 5 ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ

ฐานความผิด 6 ลักษณะความผิดเกี่ยวกับอาวุธและวัตถุระเบิด

ฐานความผิด 7 ความผิดอื่น ๆ

จำนวนคดีที่เด็กและเยาวชนถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศ ปี พ.ศ. 2551

จำแนกตามฐานความผิด และอายุ เป็นรายสถานพินิจ

จังหวัด	ฐานความผิด								อายุ (ปี)		
	รวม	1	2	3	4	5	6	7	รวม	7-14	15-18
กรุงเทพฯและปริมณฑล : Bangkok and adjacent provinces											
กรุงเทพ	4,809	1,141	322	131	212	2,001	149	853	4,809	583	4,226
ฉะเชิงเทรา	497	177	71	18	31	96	18	86	497	57	440
นครนายก	216	69	28	28	7	45	15	24	216	44	172
นนทบุรี	589	181	65	25	36	144	25	113	589	87	502
ปทุมธานี	1,018	347	115	45	58	223	36	194	1,018	133	885
สมุทรปราการ	1,032	264	159	33	57	262	67	190	1,032	98	934
เขต 1 Region I											
จันทบุรี	289	99	35	10	26	55	23	41	289	26	263
ชลบุรี	1,345	516	133	39	70	346	69	172	1,345	166	1,179
ตราด	273	103	60	26	29	16	10	29	273	47	226
ปราจีนบุรี	327	148	36	4	28	71	18	22	327	68	259
ระยอง	602	294	37	30	25	149	27	40	602	90	512
สระแก้ว	344	100	27	16	23	118	16	44	344	72	272
เขต 2 Region II											
กาญจนบุรี	654	132	121	21	34	167	32	147	654	93	561
นครปฐม	946	217	102	25	85	293	51	173	946	115	831
ประจวบคีรีขันธ์	464	154	88	42	48	65	27	40	464	68	396
เพชรบุรี	343	75	55	19	40	112	10	32	343	43	300
ราชบุรี	539	135	93	16	59	116	33	87	539	56	483
สมุทรสงคราม	140	49	21	3	6	42	6	13	140	31	109
สมุทรสาคร	569	173	19	22	25	159	21	150	569	77	492
สุพรรณบุรี	637	177	89	32	39	193	30	77	637	69	568
เขต 3 Region III											
ชัยภูมิ	756	138	157	37	51	100	102	171	756	120	636
นครราชสีมา	1,770	458	279	96	131	193	119	494	1,770	271	1,499

จำนวนคดีที่เด็กและเยาวชนถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศ ปี พ.ศ. 2551

จำแนกตามฐานความผิด และอายุ เป็นรายสถานพินิจ (ต่อ)

จังหวัด	ฐานความผิด								อายุ (ปี)		
	รวม	1	2	3	4	5	6	7	รวม	7-14	15-18
บุรีรัมย์	1,114	267	291	59	96	70	113	218	1,114	221	893
สระบุรี	563	203	85	28	41	121	19	66	563	100	463
สุรินทร์	791	242	123	51	68	24	83	200	791	157	634
เขต 4 Region IV											
กาฬสินธุ์	659	133	118	12	44	166	87	99	659	96	563
ขอนแก่น	1,157	436	221	25	74	140	111	150	1,157	240	917
มหาสารคาม	537	139	107	23	17	95	54	102	537	103	434
ร้อยเอ็ด	824	161	171	36	68	130	79	179	824	172	652
เลย	519	90	65	23	30	110	52	149	519	74	445
สกลนคร	807	165	122	14	47	92	74	293	807	138	669
หนองคาย	635	149	143	11	48	115	81	88	635	122	513
หนองบัวลำภู	351	111	76	13	30	40	40	41	351	88	263
อุดรธานี	899	234	168	14	88	141	130	134	899	152	747
เขต 5 Region V											
นครพนม	418	86	48	15	19	122	25	103	418	97	321
มุกดาหาร	310	50	35	5	15	75	48	82	310	93	217
ยโสธร	370	75	101	13	24	55	40	62	370	59	311
ศรีสะเกษ	990	240	172	46	66	99	140	227	990	208	782
อำนาจเจริญ	255	34	16	9	20	91	55	30	255	44	211
อุบลราชธานี	1,208	270	149	35	60	235	106	353	1,208	246	962
เขต 6 Region VI											
กำแพงเพชร	429	117	85	13	36	68	39	71	429	71	358
ชัยนาท	284	86	37	11	15	51	20	64	284	37	247
ตาก	200	43	14	17	18	52	8	48	200	34	166
นครสวรรค์	895	187	111	54	79	193	84	187	895	143	752
พระนครศรีอยุธยา	754	298	68	28	35	182	24	119	754	134	620
พิจิตร	394	100	67	35	41	65	22	64	394	73	321

จำนวนคดีที่เด็กและเยาวชนถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศ ปี พ.ศ. 2551

จำแนกตามฐานความผิด และอายุ เป็นรายสถานพินิจ (ต่อ)

จังหวัด	ฐานความผิด								อายุ (ปี)		
	รวม	1	2	3	4	5	6	7	รวม	7-14	15-18
พิษณุโลก	583	211	94	51	41	79	51	56	583	90	493
เพชรบูรณ์	548	138	125	22	39	115	45	64	548	106	442
ลพบุรี	542	166	71	25	38	156	23	63	542	84	458
สิงห์บุรี	229	48	61	6	12	65	15	22	229	40	189
สุโขทัย	294	57	86	23	23	40	26	39	294	47	247
อ่างทอง	210	66	27	7	15	57	8	30	210	29	181
อุทัยธานี	160	65	30	14	5	19	14	13	160	26	134
เขต 7 Region VII											
เชียงราย	541	156	79	37	17	159	22	71	541	98	443
เชียงใหม่	1,074	430	73	18	53	316	25	159	1,074	158	916
น่าน	192	52	20	10	7	18	12	73	192	26	166
พะเยา	210	71	20	14	17	46	10	32	210	28	182
แพร่	186	53	26	20	11	17	13	46	186	26	160
แม่ฮ่องสอน	95	43	5	1	8	13	2	23	95	30	65
ลำปาง	399	67	54	10	28	56	15	169	399	44	355
ลำพูน	259	99	32	4	7	76	14	27	259	25	234
อุตรดิตถ์	328	102	81	12	31	47	27	28	328	62	266
เขต 8 Region VIII											
กระบี่	371	106	50	14	38	92	31	40	371	47	324
ชุมพร	291	60	60	25	20	45	27	54	291	50	241
นครศรีธรรมราช	1,166	222	213	80	69	421	85	76	1,166	128	1,038
พังงา	236	41	49	3	24	91	11	17	236	22	214
ภูเก็ต	556	204	46	2	26	147	37	94	556	67	489
ระนอง	208	29	24	4	3	94	23	31	208	33	175
สุราษฎร์ธานี	1,118	270	213	53	77	305	72	128	1,118	118	1,000

จำนวนคดีที่เด็กและเยาวชนถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศ ปี พ.ศ. 2551

จำแนกตามฐานความผิด และอายุ เป็นรายสถานพินิจ (ต่อ)

จังหวัด	ฐานความผิด								อายุ (ปี)		
	รวม	1	2	3	4	5	6	7	รวม	7-14	15-18
เขต 9 Region IX											
ตรัง	530	97	101	17	32	124	42	117	530	58	472
นราธิวาส	293	94	31	6	14	139	6	3	293	28	265
ปัตตานี	384	91	28	11	7	208	14	25	384	43	341
พัทลุง	275	55	36	36	19	48	16	65	275	39	236
ยะลา	447	83	37	11	20	257	17	22	447	56	391
สงขลา	1,334	357	129	53	73	332	31	359	1,334	223	1,111
สตูล	400	72	55	19	16	127	79	32	400	36	364
รวม	46,981	12,658	6,661	1,916	2,989	11,207	3,251	8,299	46,981	7,183	39,798

หมายเหตุ : ฐานความผิด 1 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์

ฐานความผิด 2 ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย

ฐานความผิด 3 ความผิดเกี่ยวกับเพศ

ฐานความผิด 4 ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุข เสรีภาพ ชื่อเสียงและการปกครอง

ฐานความผิด 5 ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ

ฐานความผิด 6 ลักษณะความผิดเกี่ยวกับอาวุธและวัตถุระเบิด

ฐานความผิด 7 ความผิดอื่น ๆ

ภาคผนวก ค

1. รายชื่อโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ

รายชื่อโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำที่ใช้ในการวิจัย

จังหวัดชลบุรี

ที่	ชื่อโรงเรียน	หมู่	ชื่ออำเภอ	ชื่อตำบล	ไปรษณีย์
1	บ้านสวนอุดมวิทยา	3	เมืองชลบุรี	บ้านสวน	20000
2	ชุมชนวัดหนองรี	7	เมืองชลบุรี	หนองรี	20000
3	ชลบุรี (สุขบพ)	6	เมืองชลบุรี	บางทราย	20000
4	ชลกันยานุกูล		เมืองชลบุรี	บางปลาสร้อย	20000
5	บ้านสวน(จันอนุสรณ์)	6	เมืองชลบุรี	บ้านสวน	20000
6	อนุบาลชลบุรี		เมืองชลบุรี	บางปลาสร้อย	20000
7	ชลกันยานุกูล แสนสุข	1	เมืองชลบุรี	แสนสุข	20130
8	บ้านบึง(อุตสาหกรรมนุเคราะห์)		บ้านบึง	บ้านบึง	20170
9	บ้านบึง(มณูญวิทยาจารย์)	2	บ้านบึง	หนองอิรุณ	20220
10	จุฬาราชวิทยาลัย ชลบุรี	3	บ้านบึง	หนองซาก	20170
11	ชุมชนบ้านคลองพลู	1	หนองใหญ่	คลองพลู	20190
12	บ้านสระสี่เหลี่ยม		พนัสนิคม		
13	บ้านเขาดินวังตาสี	11	พนัสนิคม	สระสี่เหลี่ยม	20140
14	วัดแก้วศีลาราม	4	พนัสนิคม	สระสี่เหลี่ยม	20140
15	วัดชุมแสงศรีวนาราม		พนัสนิคม		
16	วัดนาคระรอก	8	พนัสนิคม	ทุ่งขวาง	20140
17	พนัสพิทยาคาร	6	พนัสนิคม	กุฎไฉ่	20140
18	ทุ่งเหียงพิทยาคม	4	พนัสนิคม	หมอนนาง	20140
19	อนุบาลพานทองวัดหนองกระทุ่ม	2	พานทอง	หนองกระทะ	20160
20	วัดโคกขี้หนอน	3	พานทอง	โคกขี้หนอน	20160
21	บ้านเนินถาวร	1	พานทอง	บางนาง	20160
22	พานทอง	1	พานทอง	หนองตำลึง	20160
23	บ้านห้วยหวาย	8	เกาะจันทร์	ท่าบุญมี	20240
24	อนุบาลเกาะจันทร์	1	เกาะจันทร์	เกาะจันทร์	20240
25	เกาะโพธิ์ถั้วงามวิทยา	2	เกาะจันทร์	ท่าบุญมี	20240
26	วัดโป่ง	2	บางละมุง	โป่ง	20150
27	บ้านเนินพลับหวาน		บางละมุง		20150
28	บางละมุง	2	บางละมุง	นาเกลือ	20150
29	โพธิ์สัมพันธ์พิทยาคาร	5	บางละมุง	นาเกลือ	20150
30	วัดนาพร้าว	5	ศรีราชา	สุรศักดิ์	20110

จังหวัดชลบุรี

ที่	ชื่อโรงเรียน	หมู่	ชื่ออำเภอ	ชื่อตำบล	ไปรษณีย์
31	วัดรังษีสุทธาวาส	2	ศรีราชา	สุรศักดิ์	20110
32	วัดบ้านนา	5	ศรีราชา	ทุ่งสุขลา	20230
33	วัดมโนรม	9	ศรีราชา	ทุ่งสุขลา	20230
34	ศรีราชา		ศรีราชา	ศรีราชา	20110
35	ทุ่งสุขลาพิทยา (กรุงเทพฯอนุเคราะห์)	11	ศรีราชา	ทุ่งสุขลา	20230
36	บ้านเขาบายศรี	5	สัตหีบ	พลูตาหลวง	20180
37	ชุมชนบ้านบางเสร่	8	สัตหีบ	บางเสร่	20250
38	วัดเขาคันธมาทน์	9	สัตหีบ	สัตหีบ	20180
39	บ้านอำเภอ	3	สัตหีบ	นาจอมเทียน	20250
40	สัตหีบวิทยาคม	9	สัตหีบ	นาจอมเทียน	20250

จังหวัดระยอง

ที่	ชื่อโรงเรียน	หมู่	ชื่ออำเภอ	ชื่อตำบล	ไปรษณีย์
1	อนุบาลระยอง		เมืองระยอง	ท่าประดู่	21000
2	บ้านหนองแพบ		เมืองระยอง	มาบตาพุด	21000
3	มาบตาพุดพันพิทยาคาร		เมืองระยอง	มาบตาพุด	21000
4	วัดป่าประดู่		เมืองระยอง		
5	วัดบ้านค่าย	5	บ้านค่าย	บ้านค่าย	21120
6	บ้านหนองซ้อ	7	บ้านค่าย	หนองบัว	21120
7	บ้านค่าย		บ้านค่าย	หนองละลอก	
8	นิคมสร้างตนเอง จ.ระยอง 8	5	ปลวกแดง	แม่น้ำคู้	21140
9	ปลวกแดงพิทยาคม		ปลวกแดง	ปลวกแดง	
10	วัดบ้านฉาง	5	บ้านฉาง	บ้านฉาง	21300
11	วัดสุวรรณรังสรรค์	5	บ้านฉาง	สำนักท้อน	21130
12	บ้านฉางกาญจนกุลวิทยา		บ้านฉาง	บ้านฉาง	21130
13	นิคมสร้างตนเอง จ.ระยอง 1	2	นิคมพัฒนา	นิคมพัฒนา	21180
14	นิคมสร้างตนเอง จ.ระยอง 2	6	นิคมพัฒนา	นิคมพัฒนา	21180
15	นิคมสร้างตนเอง จ.ระยอง 7	3	นิคมพัฒนา	มะขามคู้	21180
16	นิคมวิทยา		นิคมพัฒนา	นิคมพัฒนา	
17	วัดพลงช้างเผือก		แกลง	ทางเกวียน	21110
18	วัดเกาะลอย	3	แกลง	พังราด	21170
19	วัดเนินเขาดิน	1	แกลง	ทุ่งควายกิน	21110
20	ห้วยยางศึกษา	8	แกลง	ห้วยยาง	21110
21	มกุฎเมืองราชวิทยาลัย	1	แกลง	บ้านนา	21110
22	วัดหนองกันเกรา	1	แกลง	ทางเกวียน	21110
23	บ้านพลงตาเยี่ยม	3	วังจันทร์	พลงตาเยี่ยม	21210
24	บ้านคลองไผ่	3	วังจันทร์	ชุมแสง	21210
25	บ้านน้ำใส	2	เขาชะเมา	น้ำเป็น	21110
26	ชำซ้อพิทยาคม	8	เขาชะเมา	ชำซ้อ	21110

จังหวัดจันทบุรี

ที่	ชื่อโรงเรียน	หมู่	ชื่ออำเภอ	ชื่อตำบล	ไปรษณีย์
1	อนุบาลจันทบุรี		เมืองจันทบุรี	วัดใหม่	22000
2	สตรีชาติเดช		เมืองจันทบุรี	วัดใหม่	22000
3	วัดสิงห์	1	เมืองจันทบุรี	บางกะจะ	22000
4	ศรียานุสรณ์		เมืองจันทบุรี	วัดใหม่	
5	ไทยรัฐวิทยา 14	1	ท่าใหม่	สองพี่น้อง	22120
6	บ้านเขาแก้ววิทยา	7	ท่าใหม่	เขาแก้ว	22170
7	ท่าใหม่(พูลสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล)		ท่าใหม่	ท่าใหม่	
8	สะพานเลือกวิทยาคม	12	ท่าใหม่	ทุ่งเบญจา	22170
9	บ้านช่องกะพัต	11	แก่งหางแมว	แก่งหางแมว	22160
10	วัดโพธิ์ลังคามิตรภาพที่ 171	13	นายายอาม	นายายอาม	22170
11	บ้านหนองเสม็ด	4	ขลุง	ตะปอน	22110
12	บ้านตรอกกนง	2	ขลุง	ตรอกกนง	22110
13	บ้านบ่อเวฬุ	2	ขลุง	บ่อเวฬุ	22110
14	วัดบ้านอ่าง	3	มะขาม	อ่างคีรี	22150
15	บ้านหนองสลอด	5	มะขาม	บึงควี	22150
16	พลิว	7	แหลมสิงห์	พลิว	22190
17	บ้านเกาะเบริด	2	แหลมสิงห์	เกาะเบริด	22130
18	บ้านโป่งน้ำร้อน	6	โป่งน้ำร้อน	โป่งน้ำร้อน	22140
19	โป่งน้ำร้อนวิทยาคม	8	โป่งน้ำร้อน	ทับไทร	22140
20	วัดสำโรง	6	สอยดาว	ทรายขาว	22180
21	โสมวินทะ	5	สอยดาว	ปะตง	22180
22	คลองพลูวิทยา		เขาคิชฌกูฏ	คลองพลู	
23	ศึกษาสงเคราะห์จันทบุรี	5	เขาคิชฌกูฏ	พลวง	22210

จังหวัดตราด

ที่	ชื่อโรงเรียน	หมู่	ชื่ออำเภอ	ชื่อตำบล	ไปรษณีย์
1	บ้านฟุ้งไก่อัดัก	4	เมืองตราด	ท่ากุ่ม	23000
2	วัดศิริวิหาร	4	เมืองตราด	ชำราก	23000
3	วัดหนองเสม็ด (อรรถพรสงเคราะห์)	4	เมืองตราด	หนองเสม็ด	23000
4	บ้านท่าประดู่	7	เมืองตราด	วังกระแจะ	23000
5	บ้านเจียรพัฒนา	4	เขาสมิง	เทพนิมิต	23150
6	ชุมชนวัดแสนตั้ง	5	เขาสมิง	แสนตั้ง	23150
7	เขาสมิงวิทยาคม (จจจันต์รุจิวงศ์)	8	เขาสมิง	เขาสมิง	23130
8	ประณีตวิทยาคม	2	เขาสมิง	ประณีต	23150
9	คลองใหญ่วิทยาคม	7	คลองใหญ่	คลองใหญ่	23110
10	บ้านสระใหญ่	2	บ่อไร่	นนทรีย์	23140
11	หนองบอนวิทยาคม	3	บ่อไร่	หนองบอน	23140
12	ชุมชนแหลมงอบ (นิเทศ์อุปถัมภ์)	1	แหลมงอบ	แหลมงอบ	23120
13	ชุมชนวัดบางกระดาน (สวนราษฎร์บำรุง)	4	แหลมงอบ	บางปิด	23120
14	เกาะกูดวิทยาคม	1	เกาะกูด	เกาะกูด	23000

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ	นางสาวแก้วตา ฟุ้งตนเอง
วัน เดือน ปีเกิด	18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2526
ที่อยู่ปัจจุบัน	1230/11 ถนน ปราจีนอนุสรณ์ ตำบล หน้าเมือง อำเภอ เมือง จังหวัด ปราจีนบุรี 25000
การศึกษา	
2544 – 2547	วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2548 – 2549	ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพอครุ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
2552 – 2555	ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบายการ จัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
การทำงาน	
2548 – 2554	รับราชการครู โรงเรียนวัดระเบาะไผ่ อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี
2555 – ปัจจุบัน	รับราชการครู โรงเรียนปราจีนกัลยาณี อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี